

Orel

župa Sedláckova

Od historie k současnosti

Alois Müller a František Urbánek

Pozdrav budoucím!

Každé výročí nás vede k zamyšlení: Co se podařilo, co mohlo být lepší a co dál. Ohlédneme-li se zpět, můžeme říci: Orel prošel těžkými údobími, ale nezklamal. Splnil poslání, které dostal do vínku. Vychoval celé generace, které byly přínosem pro církev i vlast. Historie a svědectví našich předchůdců nás zavazuje nést i nadále orelský prapor.

Zakladatelé dali naší organizaci významný symbolický název: Orel. Orel je zván králem všeho ptactva. Vznáší se ve výšinách. Orel je symbolem evangelisty sv. Jana, apoštola. Zaznamenal nám slova svého Mistra: „To je mé přikázání, milujte se navzájem.“ Co můžeme dát dnešnímu světu, který se ocitá v nejistotě, světu, který kritizujeme a na který si stěžujeme? Nechceme být škarohlídy. Nemůžeme dát světu ani peníze, ani moc, ani majetek. Můžeme však dát lásku. Často slyšíme: Co nám dá společnost? Spíše se však ptejme: Co já dám, udělám pro druhé, pro církev, pro společnost?

Orel má na mysli celého člověka, jak tělo, tak i duši. Ve zdravém těle zdravý duch, ale i naopak. Pohoda, klid, radost v duši člověka se projevuje i navenek. Svatý Jan ještě poznamenává: „Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.“ Jak by jednal Ježíš na mém místě? Jak by jednal, když někoho podezírám, někomu závidím? Jaký postoj by zaujal, když nedovedu odpustit? Jak by řešil situaci, kdy si nerozumím v manželství, v rodině?

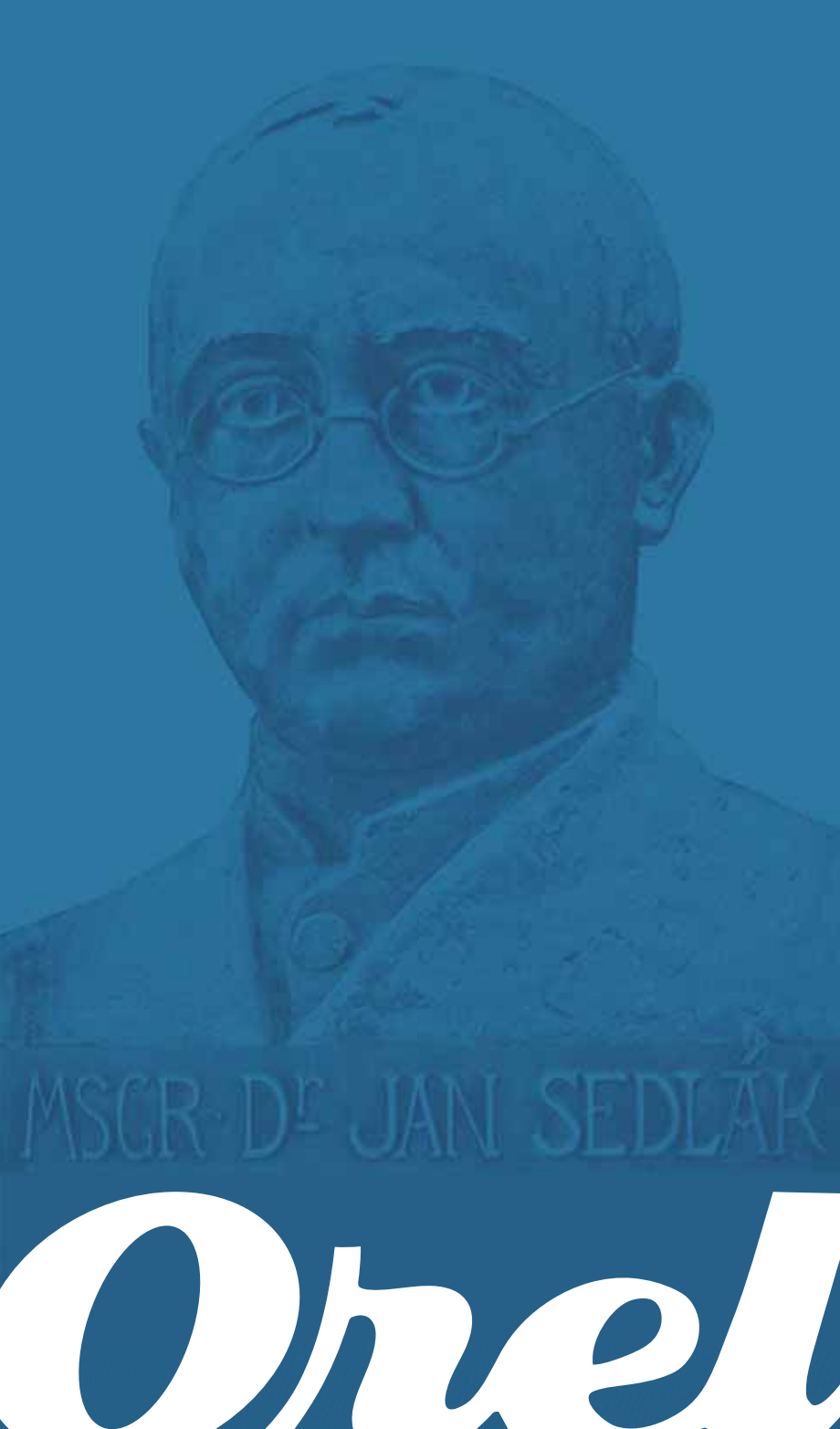
Jsme hrdi na minulost Československého Orla. Rád vzpomínám na veřejná cvičení, kterých jsem se zúčastňoval v době 1. republiky. Rád jsem přijal po obnovení Orla poslání duchovního rádce orelské župy dr. Jana Sedláka. Kéž jsou hrdi i ti, kteří jednou převezmou orelskou štafetu. Počítejme s Boží láskou i s přímluvou Panny Marie.

Všem současným i budoucím z plna srdce žehnám

P. Tomáš Prnka
duchovní rádce župy Sedlákovy

OREL – Župa Sedláčkova
Od historie k současnosti

autoři: Alois Müller a František Urbánek
grafika a zlom: VERTIGO.CZ
foto: archivy
tisk: Tiskdruck Velimský
náklad: 1 000 ks
© 2010 Všechna práva vyhrazena

Úvodní slovo starostky

*Vážení přátelé,
držíte v rukou knihu, která přináší srozumitelný pohled na necelé století činnosti
jedné z dvaceti tří orelských žup v naší republice. Župy, která se účinně snaží
příspěť k dobrému obrazu Orla.*

*Ještě než začnete listovat prvními stránkami, dovolu mi, abych zmínila důvody,
které daly této publikaci vzniknout.*

*Asi před čtyřmi lety jsme se na jednom zasedání předsednictva dohodli, že by bylo dobré sesbírat
a uceleně archivovat dostupná fakta o vzniku naší župy. Úkolu se ochotně ujal br. František
Urbánek a spolu s bývalým sekretářem br. Aloisem Müllerem nashromáždili spoustu historických
dat a zajímavostí. Za to jim patří velký dík.*

*Společnými silami vzniklo dílo, které vám předkládáme. Činíme tak s úctou ke všem těm, kteří
jako vůdčí osobnosti byli nositeli orelských idejí a obětavými bojovníky za jejich naplnění. Činíme
tak i s úctou ke každému, kdo na jakémkoliv postu orelské činnosti obětavě přispíval k vydávání
svědectví pravdy, poselství víry a nadějí.*

*Ať je tedy tato kniha ohlédnutím za minulostí, dokumentem růstu a zdrojem informací
pro budoucí generace.*

Ing. Miluše Macková
starostka župy Sedláckovy

Obsah

Pozdrav budoucím!	3
Úvodní slovo starostky	5
Obsah	6
První signály směřující k ustanovení Orla – župy Brněnské	9
Organizační struktura župy Brněnské roku 1930	11
Brněnská orelská župa Dr. Jana Sedláka	14
První jednoty v župě pod vlastní střechou	19
Župa v přípravách a účasti na Svatováclavských dnech Orelstva v Praze	20
Jmenovitá skladba jednot v okrscích, Struktura členské základny – 1930	22
Organizační struktura župy – rok 1930	24
II. obnova Orla	28
III. obnova Orla	38
Jak jsme znovu začínali	40
Mariánská štafeta	48
Den, který byl pro nás dnem smutku	60

Mariánské svatyně – cíle orelských poutí	62
Rekreační pobytová střediska župy	68
Průběžná sídla župy	72
Župní zpravodaj	74
Sjezdy župy Sedlákovy	78
Senioři župy na cestách	79
Vánoční koncerty	80
Župní plesy	81
Sport	82
Pohyb členské základny v jednotách župy v letech 1990–2010	88
Přehled funkcionářů Orla župy Sedlákovy	90
Pamětní desky Dr. Jana Sedláka	92
Současné Orlovny v župě	93
Prapory	98

První signály směřující k ustavení Orla – župy Brněnské – nynější župy Sedlákovy

Úvodem nelze pominout, že rozhodujícím vlivem na změny v organizačních strukturách Orla byly závěry přijaté na sletu Orla v Brně ve dnech 12.–15. srpna 1922. Tyto závěry byly formulovány v posletovém oběžníku Ústředí Orla, který byl zaslán 8. 11. 1922 všem jednotám.

Z jeho obsahové části vyjímáme následující rozhodující body:

1. Slet Orelstva měl nesmírný ohlas a vliv na růst členské základny.
2. Příliv zájemců o členství v organizacích Orla vyvolal nárůst počtu nových orelských jednot.
3. Tyto skutečnosti vyvolávají nové podmínky pro rozvoj Orla, které spočívají v těchto organizačních opatřeních:
 - v přímé pomoci nově založeným jednotám v místě a okrscích;
 - ve zvýšení účinného vlivu nadřízených organizací Orla na nové organizační jednotky;
 - v řešení optimalizace změn v organizačních strukturách Orla.
4. Zvyšování úsilí o pronikání posjezdových zásad do činnosti všech organizačních jednotek Orla.

S námětem, odvíjejícím se z uvedených zásad, předstoupila rada župy Sušilovy před své okrskové rady a rady jednot. Cílem bylo navrhnout, v souladu s platnými stanovami Orla, Zemské moravsko-slezské konferenci rozdělení župy Sušilovy na dvě samostatné organizační jednotky.

Malá historická exkurze:

O zřízení žup, místo navrhovaného krajského dělení, rozhodla Zemská orelská konference 10. října 1920.

Pojmenování těchto útvarů bylo ponecháno na místním rozhodnutí se schválením uvedené konference. Brněnské sdružené okrsky – krajský svaz brněnský – si zvolil název na konferenci 26. 12. 1920 Župa Sušilova.

Župa Sušilova

Návrh na vznik nové župy byl podložen těmito důvody:

1. Sušilova župa se řadí mezi tři největší župy Orla, z nichž župa:
 - **Brynychova** eviduje v průměru 16 000 členů
 - **Sušilova** 12 000 členů
 - **Pospíšilova** 9 000 členů.
2. Sletové zásady doporučují optimalizaci organizačních struktur z důvodu operativnějšího řízení činnosti okrsků a jednot.
3. Župa Sušilova vykazuje k 31. 12. 1922 tyto stavy:
 - počet jednot 101
 - počet okrsků 14
 - počet členů v průměrech 11 615; což jsou stavy velmi náročné na zodpovědnou organizaci a řízení.
4. Vhodným územním rozdělením by vznikly nově dvě župy s početně blízkými stavy členstva a organizačních útvarů – místních jednot souvisejících okrsků.

První zmínku o těchto plánovaných úpravách lze vyčíst ze zprávy rady Sušilovy, uveřejněné v Ústředním listu československého Orla, a to z dvanáctého měsíce roku 1922. Z ní vyplývá, že uvedený návrh je projednáván na valných hromadách jednot a okrsků. Celý záměr se dal rychle do pohybu.

Již v následujícím roce 1923, na lednové valné hromadě župy Sušilovy, bylo rozdělení župy jedním z hlavních bodů programu. Vzhledem k závažnosti rozhodujícího jednání citujeme závěry ve znění uvedeném v Ústředním listu Československého Orla z roku 1925 – X-8/str. 111:

Valná hromada župy Sušilovy

se konala se v Brně v sále Katolických tovaryšů. Zastoupeno bylo 58 jednot 110 delegátů, předsednictva všech okrsků 39 delegátů, dále přítomno 10 členů župního předsednictva a četní hosté. Byl to opravdový krajský orelský parlament. Jednání řídil starosta župy bratr Dr. Daněk.

- Při zahájení byly vytknuty úkoly valné hromady mimořádně důležité:*
- *jednak vzpružit síly, sletovými námahami značně ochablé, k nové práci*
 - *jednak rozdělit župu, což se při její rozsáhlosti (101 jednot a 14 okrsků) stalo již nezbytnou nutností.*

Proto také po úvodních formalitách bylo ihned přikročeno k zásadnímu rozhodnutí o rozdělení župy. Rozdělení župy bylo usneseno jednomyslně.

Župa byla rozdělena na část západní a část východní, a to tak, že západní části připadly tyto okrsky:
I., III., IV., V., VIII., IX., XIII.

a do východní pak připadly okrsky:
II., VI., VII., X., XI., XII. a XIV.

Obě budou mít své sídlo v Brně.

Potom bylo přikročeno k bodu, k němuž upínala se pozornost celé valné hromady – k pojmenování nových žup. Původní název župa Sušilova reklamovaly pro sebe obě nové župy. Východní župa, protože v ní je nejstarší Jednota orelská a je početně větší než župa západní, která hájila svůj nárok tím, že v její oblasti Frant. Sušil rozvíjel nejvíce svoji

buditelskou, učitelskou, vlasteneckou a náboženskou činnost a v jejím středu je také pochován. Debata byla v této věci velmi obsáhlá (Olejníček, Dostál, Žampach, Böhm, Landa, Sochor, Jehlička A., Saňka L., Krček, dr. Novotný, Slatinský).

Konečně, když valná hromada přerušena, rozřešena celá záležitost kompromisním návrhem br. Landy, dle kterého se východní část odhlasovaného pojmenování župou Sušilovou vzdala, vyhrazující si nové pojmenování, načež západní části jednomyslně přiznáno pojmenování župou Sušilovou. Definitivní schválení provede dle řádů zemská konference.

(Tak se stalo na III. Zemské konferenci Moravsko – Slezské, která schválila rozdělení župy Sušilovy a pojmenování východní části na župu Brněnskou a západní části na župu Sušilovu. Obě pak se sídlem v Brně.)

Na to ihned provedeny volby předsednictev obou nových žup:

Starostou župy východní (Brněnské) zvolen – dr. L. Daněk
Místostarostou – br. Josef Šnajdr
Jednatelem – br. Josef Štakerle z Maloměřic
Pokladníkem – br. R. Knos ze Židenic
Náčelníkem – br. Krček z Tvarožné
Náčelní – sestra Nečasová z Líšně
Revizory – br. Jurák a Gamba z Újezda

Vzdělavatele na svém zasedání zvolí župní rada.

Starostou župy západní (Sušilovy) zvolen – br. F. Leiner
Místostarostou – br. František Kopecký z Brna I
Jednatelem – br. V. Marzy z Brna III
Pokladníkem – br. Fr. Saňka z Brna I
Vzdělavatelem – br. dr. A. Štursa
Náčelníkem – br. E. Šmíd
Náčelní – sestra A. Sázkavská
Revizory – br. Olejníček z Dolních Kounic
br. Tesař z Ivančic

Volby byly provedeny jednomyslně. Předsednictva obou žup byla zplnomocněna jmenovati zástupce žup do zastupitelstev Čs. Orla a do Zemské rady.

Tak tedy datem schválení III. Zemskou konferencí dne 11. 3. 1923 vstoupila na scénu Československého Orla nová orelská župa – **župa Brněnská** (později Sedláková) se sídlem v Brně, Nová ulice 8/1.

Organizační struktura a stavy členské základny župy Brněnské, stabilizovaný stav 1930

Počet okrsků v župě 7
Počet jednot v župě 53
Počet členů v župě 5 458

Začlenění jednot v župních okrscích:

I. okrsek	II. okrsek	III. okrsek	IV. okrsek
Bílovice	Kovalovice	Blažovice	Borkovany
Bukovina	Mokrá	Jiříkovice	Bošovice
BrnoXII – Vranovská	Podolí	Kobylnice	Diváky
Brno VI – Husovice	Pozořice	Prace	Lovčičky
Chrlice	Viničné Šumice	Šlapanice	Moutnice
Křtiny – Bukovina	Tvarožná		Nikolčice
Líšeň	Velatice		Šitbořice
Brno VII – Maloměřice			Těšany
Obce – Ochoz			Nesvačilka
Brno X – Obřany			
Brno XIII – Tuřany			
Brno II – Židenice			

V. okrsek

Blučina
Hrušovany
Unkovice
Žabčice
Židlochovice

VI. okrsek

Hostěrádky
Měnín
Otnice
Sokolnice
Šaratice
Telnice
Újezd
Žatčany – Třebomyslice

VII. okrsek

Ivaň
Křepice
Němčice
Nosislav
Přísnovice
Uherčice
Vranovice

Nově ustavená župa Brněnská disponovala v té době několika vybudovanými Orlovny a v součinnosti se Šrámkovou křesťansko-sociální stranou novými Lidovými domy, v nichž jednoty mohly provozovat bez omezování tělovýchovnou činnost.

Byly to jednoty Újezd, Vranovice, Jířkovice a Židenice.

Jednoty bez vlastního tělovýchovného zařízení byly odkázány na pronajímání vhodných prostor místních pohostinství a tělocvičen školních, což bylo organizačně náročnější. V městských školních zařízeních existoval dokonce zákaz pronajímat prostory Orlu. Dělo se tak obzvláště na území města Brna. Až člen městské školní rady bratr Landa zařídil výjimky z tohoto zákazu.

S členskou základnou v těchto jednotách sedmi okrsků začala župa Brněnská rozvíjet svoje úsilí o naplňování idejí, pronesených na sletu Orla v Brně 16. 7. 1922 profesorem Dr. Janem Sedlákem.

Tento jeho úvodní proslov na slavnostním zahájení je nazýván „ideou orelskou“. Za toto jediné vystoupení, jak je uvedeno v komentářích ke sletu, si zasloužil Dr. Jan Sedlák na dlouhá léta uznání a vděčnost všeho Orelstva.

Krátce po provedených strukturálních změnách v župě Sušilově členové Orla pocítili bolestnou ztrátu. Redaktor

měsíčníku OREL br. F. M. Žampach v květnovém čísle časopisu na první straně uvádí:

„Opět jsme ztratili dvě významné osobnosti z katolického tábora, dva charaktery, dva vzory orelské. 27. dubna skonal v Praze v nemocnici Milosrdných sester pod Petřínem orelský stařešina bratr **Josef Mnohoslav Kadlčík**, místopředseda senátu Národního shromáždění, a ve čtvrtek 15. května vydechl ušlechtilou svoji duši v nemocnici Milosrdných bratří v Brně **ThDr. Jan Sedlák**, profesor teologie a vynikající náš historik. Jeden padl na poli politických zápasů, druhý na bojišti kulturním. Ztrátu obou bolestně cítí katolický tábor lidový a jmenovitě také náš VELKÝ OREL. Byliť oba nebožtíci opravdovou chloubou a ozdobou naší organizace.“

Za deset měsíců po této smutné události zasedala valná hromada župy Brněnské. Dne 15. března 1925, ve vyzdobeném sále Spolku katolických tovaryšů, za účasti 55 delegátů z jednot, 22 delegátů z okrsků, 9 členů předsednictva a patnácti hostů, po projednání pravidelných zpráv, přednesl starosta župy br. Dr. Daněk návrh jednoty Brno II (Židenice) ve znění:

„Jednota Brno II navrhuje pojmenování Brněnské župy na: Brněnská orelská župa Dr. Jana Sedláka.“

Východní část župy Sušilovy – Brněnská župa.

Po rozdělení provedeném 11. 3. 1923

Lokalizace jednot – 1930

Brněnská orelská župa Dr. Jana Sedláka

Že byl tento návrh jednomyslně schválen, svědčí o ideovém vědomí zúčastněného členstva k osobnosti Dr. Jana Sedláka.

Moravsko-Slezskou IV. zemskou konferencí, která se konala 31. května 1925 poprvé mimo Brno, a to v Olomouci, byl předložený návrh odsouhlasen v plném znění. Stalo se tak za předsednictví zemského starosty bratra **Dr. Daňka** při účasti 56 delegátů ze 37 okrsků, 29 delegátů z 12 žup a 9 hostů.

Jistě je vhodné i dnes v této publikaci si připomenout život a myšlenky Dr. Jana Sedláka, pronesené za sletových dnů v červencových dnech roku 1922 v Brně, které se staly signálem pro prudký rozvoj členské základny v našich zemích a k nimž se orelstvo Brněnské župy přihlásilo touto volbou svého patrona.

Idea orelská

Pro autentičnost předkládáme přetisk původního znění proslovu PhDr. Jana Sedláka na orelském sjezdu v Brně 16. 7. 1922, kterým byl slet Orelstva zahájen.

„Všeobecný slet Orelstva, který dnes zahajujeme, má ukázati tělesnou zdatnost našeho Orelstva. Ale kultura těla není nám tím nejvyšším v orelském snažení, jest nám pouhým prostředkem k výše stojící kultuře ducha. Duch jest, jenž oživuje, jak praví náš Spasitel, a duch to jest idea, myšlenka, to jsou ty ideové směrnice, zářivé hvězdy, za kterými hnutí našeho Orla bylo založeno. Dnešní sjezd a pak slet mají býti manifestací těchto směrnic, těchto hvězd, mají býti odměnou jak zakladatelům,

Budova Spolku katolických tovaryšů v Brně na ulici Staré č. 27. Zde se konaly všechny hlavní schůze a sjezdy orelské. Zde tedy byl přijat návrh na přejmenování Brněnské župy na Brněnskou orelskou župu Dr. Jana Sedláka.

tak i všem členům, kteří jste pracovali, abyste těchto idejí dosáhli. Jsou to tři ideje pro nás velevýznamné: idea náboženská, národní a sociální.

a) Idea náboženská

Duši lidské je třeba náboženství, o tom nepochybuje nikdo. Bez náboženství a bez Boha by byl život prázdný, pustý, bez cíle v temnotách. Když není Bůh, jest život lidský bez síly mravní, jest bez radosti v práci, bez síly v utrpení, bez naděje ve smrti. Jest duši potřeba náboženství, ale pravého náboženství Kristova, ve formě katolického náboženství, neboť jen v tomto náboženství jsou všechny mravní síly a prostředky svatosti a milosti, jen ono vede všechny duše k věčné blaženosti. Je to náboženství založené na skále Petrově. Je potřeba duši náboženství a proto jest nutno, aby se všechny duše nábožensky cítící sjednotily v šik.

Pozorujte, jak ze všech stran se volá do světa Voltairovo slovo: ecrasez l'infame, zabte ji, tu hanebnici. Všude se ozývají snahy Krista vyloučit i ze srdcí lidských, a není-li to možno, alespoň zlaicizovat celou společnost. Je to silný tábor Antikristův. Jest nutno tedy, aby proti němu stál pod praporem Kristovým mohutný, jednotný tábor Kristův. *(Souhlas. Potlesk.)*

A tu má býti i naše Orelstvo. Celá naše církev na zemi jest církví bojující, čili jak ve středověku říkali, rytířující. Církev už ve středověku zřídila zvláštní rytířstva, která měla za úkol proti nepřátelům Krista bojovat a kříž hájit. I nyní jest potřeba, abychom měli zvláštní rytířstva, a tím je i naše Orelstvo, Orel obojího pohlaví, muži i ženy, sjednoceni pod praporem Kristovým proti táboru Antikristovu. Je toho potřeba, máme-li zvítězit.

Jako v každé věci, i zde tajemství úspěchu tkví ve dvou věcech: v silném vnitřním přesvědčení a ve statečnosti

a odvaze navenek. Zvláště dnes je potřeba tohoto přesvědčení a ještě více tohoto projevu přesvědčení navenek.

Pozorujte, jak mnoho jest katolíků v těch osmdesáti procentech, kteří stojí netečně mimo nás, sami stojí nečinně, zvědavě, ano, snad úspěchů našich si přejí, ale sami nepřikládají ruku k dílu. Jsou tito Nikodémové v řadách lidu, hlavně mezi inteligencí. Ledová kůra jest na srdcích jejich, jako studená kůra na zemi, která dovnitř nepropouští. Jest potřena, aby tato kůra byla roztavena, rozbita a smíchána s tou kyprou ornici, aby símě proniklo dovnitř. A tu je třeba podmínkou úspěchu mas množství, a to množství přesvědčuje. Kde jednotlivec jest nesmělý, ač má třeba nejlepší přesvědčení, netroufá si pronést slova, ale když vidí masy stejně přesvědčených, tu se rozehrěje, utvrdí. V tom je význam našeho sletu. Až uzmáme ty tisíce mužů a žen, Orlů a Orlic, desetitisíce uvědomělého katolického lidu, jak bychom neměli být utvrzeni ve svém přesvědčení, a jak by to nemělo působiti na ty vlažné katolíky, až to budou vidět, o tom číst, jak tato myšlenka vítězí.

b) Idea národní

To jest idea náboženská a k ní se druží myšlenka, idea národní. Český národ nabyt zase samostatnosti a svobody. Vláda našich věcí vrátila se do našich rukou, ale to je teprve začátek. Jest nutno tuto samostatnou republiku utvrditi, vybudovati a hlavně zachovati. Pro to se stalo dosud poměrně málo. Je potřeba velké práce, obětavé a nezištné práce, a je potřeba českému národu opravdových vlastenců, plných opravdové lásky k českému národu, která nehledá sebe sama, vlastního prospěchu, vlastního vyznamenání a vlastní kariéry, nýbrž dobro a blaho své vlasti. *(Výborně! Potlesk.)*

Jak by ubohým byl, kdyby jeho inteligence hlásala, co napsal Machar: Já nemám vlasti a nemiluji a nemám

proč ji milovat, já nemám ideálů. Intelligence bez ideálů měla by srdce tvrdé jako skálu a v něm pouze nenávisť a vztek. Nenávisť dovede jen bořit, láska staví. Jak nebohá by byla vlast, když říkají ubi bene, ibi patria. Taková láska k vlasti by jí neprospěla.

Pravou lásku k vlasti hlásá křesťanství, která ji klade k lásce k matce, když mluví o pietas erga parentes, pietas erga patriam, o zbožné úctě k vlasti. To je láska, která nehledá sebe, nýbrž zde přikazuje se milovati vlast pro svědomí a pro Boha, nečeká odměny zde, nýbrž na věčnosti. Láska, která z takových ideálů vychází, potrvá věky, to je láska, která dovede pro vlast nejen pracovat a přinášet oběti, ale která dovede i umírat. To je druhá idea, vedle kříže je to vlast, to je naše myšlenka Cyrilometodějská: „Církev a vlast“. Touto láskou k vlasti můžeme říci, že si Orelstvo v ničem v lásce k vlasti, k národu, nezadá se Sokolem, ano láska Orla jest pevnější, než každá přirozená láska k vlasti, kterou pěstovalo Sokolstvo. Rád přiznávám, že nám Sokolstvo, pokud bylo tím všennárodním vojskem pro obranu vlasti, bylo dobré, drahé a my jsme je podporovali. Vždyť Sokolstvo světilo prapory, konalo pouti na Velehrad, bylo nám milé a drahé, bylo naše. Teprve když se postavilo na půdu protikatolickou, přímo do tábora Antikristova, když začalo hlásat, že Sokol nesmí se v katolických spolcích účastnit, když pracoval i pro odpad od církve, tenkrát bylo třeba proti tomuto vojsku Antikristovu postaviti vojsko Kristovo.

Nikdo nesmí se mýlit tím, čím se zastírají oči lidí, kteří nemají dosti vzdělání historického. Kde staví se proti lásce k vlasti heslo, že pravý Čech nemůže býti dobrým katolíkem, že musí opustiti Řím. To jsou fráze. My, katolíci čeští a naše Orelstvo, jsme si vědomi, že národ náš se stal působením sv. Cyrila a Metoděje národem katolickým, ale tím i kulturním. *(Souhlas.)*

Celá naše kultura prvních století našich národních dějin, počínaje sv. Cyrilem a Metodějem a sv. Václavem,

všecka velikost národa byla vypěstována na půdě katolické církve. Působením katolické církve rozvíjel se obchod, průmysl, zpěv, literatura atd., to vše přýštilo z katolické církve za Přemyslovců, za Lucemburků a zvláště za Karla IV., kdy národ náš stál v čele kultury evropské. Uvědoměle naše Orelstvo ví, že po 200 let národ český trpěl, když se působením husitství postavil proti Římu, upadal mravně i kulturně a v cizině měl špatnou pověst. Po Bílé Hoře byl sjednocen, byl zachráněn proti germanizaci, žil a mohutněl ve světle katolickém a proedše očistným ohněm světové války nabyl samostatnosti.

My si nedáme zastírat oči falšováním dějin, že Řím a katolická církev byla nepřítelem českého národa. Církev byla českému národu vždy dobrou matkou. Naproti tomu čeští katolíci mohli by žalovat, vytýkat, že husitství český národ velice poškodilo, protože učinilo jej národem kacírským, což bylo hanbou před celým světem. My, katolíci čeští, mohli bychom žalovati, že to husitství přijalo německý protestantismus a šířilo zásadu: cuius regio, eius religio, či je stát, toho jest náboženství.

Co za celé století bylo očištěno, protestantismus za půl století poněmčil. Mohli bychom si stěžovati, že za krále zvolen až z Porýnska německý šlechtic Bedřich, který neuměl ani česky, emigranti se poněmčili a dokazovali své němectví, za sedmileté války podporovali krále pruského a my ztratili krásné Slezsko. Stejně sympatie chovali i za války roku 1866. To vše mohli bychom vytýkati a poukazovati, jak cizí Gustav Adolf-Veren a švýcarské peníze podporovali u nás protestantismus.

Nečiníme těchto výtek. Hlavním důvodem všech těchto událostí bylo nepřátelství proti katolické církvi a národu škodilo více než ty tresty, kterými církev musela neposlušné stíhati. Připomínáme to jen proto, aby se vlažní nedali křivými dějinami svádět, naopak, abychom poznali,

jak lehkomyšlně z našich 1000 let národních dějin hází se 800 let pod stůl, poněvadž jsou katolická. To je druhá idea našeho orelského sletu, je to idea lásky k vlasti, lásky oživené vírou.

c) Idea sociální

Třetí idea jest idea sociální. Sociální život předpokládá uspořádané poměry státní, autoritu státní, které se podrobují ochotní poddaní, autoritu, kterou vykonávají ti, kteří spravedlivě vládnou. Spravedlnost je základem říší. Spravedlnost jeví se nejen ve výkonech soudních, ale i ve spravedlivém ukládání břemen. Sociální život předpokládá soukromý majetek, který je vzpruhou činnosti a pramenem lidského blahobytu, a není absolutní, má své meze a hranice. S tím souvisí ochrana sociálně slabých. Tu církev vykonávala ve všech dobách od počátku křesťanství. Křesťanství to bylo, které hájilo právo osobnosti, odstranilo otroctví, uznalo právo ženy a dítěte, ujímalo se trpících, stavíce pro ně chorobince, sirotčince, nemocnice, zavedlo pořádek ve společnosti evropské a mír Boží – Treuga Dei – aspoň pro některé doby. Křesťanství a Řím to byl, který ujímal se poddaných proti vladařům despotickým. Různé křížácké výpravy nebyly podnikány na upevnění rozšíření církevní moci, nýbrž na ochranu svobody. Zásady církve jsou zásadami každého sociálního pořádku, ona hlásá, že každá autorita jest na místě Božím a máme se jí podrobiti. I autoritě v republice musíme se podrobiti, ale autorita ta musí jednati spravedlivě, neboť i jí platí slova věčného Soudce: Vydej počet z vladařství svého. Křesťanská rodina jest druhým základním pilířem společnosti. Spravedlnost a láska jsou zásady, které mají oblažiti společnost. Ty hlásalo vždy naše lidové hnutí, křesťanský socialismus i naše Orelstvo.

Pro tyto zásady bude manifestovati i orelský slet a to tím hlasitěji, protože jako naše lidové hnutí spojuje v sobě všechny vrstvy národa, stejně i Orelstvo. Tak jest právem

naše myšlenka solidarity uprostřed mezi starým kapitalismem, který masy ujařmoval, a socialismem komunistů, který chce, aby jen jedna vrstva vládla, aby soukromý majetek byl odstraněn a ostatní ujařmeni. Kam by tato myšlenka vedla, ukazuje Rusko. Náš slet bude zároveň sjezdem různých stavů, bude tu živnostenská výstava. Ten boj sociální, který ovládl Evropu, musí být vybojován mezi dvěma směry, mezi křesťansko-sociálním a komunisticko-bolševickým, mezi křížem a bolševickou hvězdou. Na nás jest, zejména na Orelstvu jest, abychom v tomto boji stáli každý na svém místě a zvítězil svatý kříž. *(Souhlas.)*

Br. starosta **Šrámek** děkuje řečníkovi. Zároveň končí předsletový sjezd slovy:
Náš všeobecný slet, evropského již významu, je zahájen.

Zdař Bůh!

Tolik historická exkurze k osobnosti patrona župy
Dr. Jana Sedláka.

ThDr. Jan Sedlák se narodil v Třebíči 4. 12. 1871 a pocházel z 12 dětí chudého obuvníka. Po ukončení příslušných studií byl dne 29. 6. 1894 vysvěcen na kněze. Po krátkém kaplanování se stal profesorem na I. českém gymnáziu v Brně, kde působil velkým vlivem na národní a náboženské cítění studentů. Jako vynikající učenec byl nositelem císařského vyznamenání jako doktora „sub Auspiciis“ a jako takový byl v roce 1906 povolán na brněnské bohoslovecké učiliště jako profesor teologie. Byl dobře znám v celém českém katolickém světě. Jako katolický kněz byl vždy vzorem všem, jak svým spolubratřím, tak i věřícímu lidu. Byl znamenitým kazatelem. V brněnském kapucínském kostele zavedl pro studenty „akademické služby Boží“, při nichž mívával promluvy. Mluvil tak přesvědčivě a nadšeně, že se akademické bohoslužby staly brzy dostaveníčkem brněnské české katolické inteligence.

Lze připomenout jeho zásluhy o kněžský dorost. Při své učitelské práci se pilně zabýval studiem českých dějin. Jeho vědecké dílo „M. Jan Hus“, které vyšlo v Praze roku 1915 jako podíl „Dědictví sv. Prokopa“, bylo reakcí na protikatolické tendence tehdejší doby. Že bylo dílem vědecky uznávaným, dokumentují postoje k jeho obsahovému pojetí profesorů Karlovy a Masarykovy univerzity (Dr. Vacek, Dr. Novotný).

ThDr. Jan Sedlák se účastnil aktivně veřejného života zvláště v katolických spolcích. Na různých místech vykonal velkou řadu vzácných přednášek. Za války byl s důvěrou postaven do čela tehdy největší záložny moravské v Brně – Záložny Cyrilometodějské. Poctivým a také opatrným hospodařením v době hospodářské krize přivedl ústav k nebývalé výši. Jako předseda „Cyrilky“ zasloužil se také o zbudování Sušilovy koleje v Brně, k níž byl základní kámen položen o sletových orelských slavnostech 1922. Jeho řeč – o významu moravského buditele Františka Sušila v den otevření koleje – byla jeho projevem posledním. Pak ulehl a na nemocničním lůžku u Milosrdných bratří v Brně 8. 5. 1924 zemřel.

V květnových dnech roku 2004 vzpomenu členové Orla župy Sedlákovy 80. výročí jeho úmrtí. Památku svého patrona uctili delegáti župy br. František Urbánek, člen předsednictva, a br. Alois Müller, sekretář župy, položením kytice na jeho hrob v Třebíči.

První jednoty v župě – jakoby pod vlastní střechou

Přehled jednot, které měly k datu vzniku Brněnské župy vlastní Orlovny, nebo spolupodílnické objekty jako Spolkové, nebo Katolické domy.

1. Jiříkovice

Členové Společnosti katolického domu v Jiříkovicích se v roce 1920 usnesli postavit Spolkový dům. Za jeden rok byla stavba dokončena a dne 29. 5. 1921 se uskutečnilo jeho slavnostní otevření.

2. Brno-Židenice

Organizace Orla v Brně-Židenicích byla od svých prvpočátků organizací s velmi aktivní členskou základnou. Tělocvičné odbory byly na takové výši, že se jejich členové mohli účastnit I. Orelského sletu ve Vyškově. Neustálý rozvoj spolkového členstva vyvolal po I. světové válce nutnost stavby vlastního objektu. Stalo se tak v roce 1922. Slavnostně byl posvěcen 27. května 1923. Objekt za 3/4 mil. Kč byl v té době největší budovou tohoto druhu na Moravě.

3. Újezd u Brna

V červenci 1921 byl členy Lidové jednoty a přátel Orla zakoupen pozemek od občana p. Ocáska z Rychmanova za 25 000 Kč. Dle projektu stavitele Ant. Matouška z Hostěrádek byla stavba ihned zahájena. Příznivci v darech přispěli finanční částkou 160 000 Kč. Výsledkem pohnuté historie jednoty je na místě bývalé Orlovny rodinný dům č. p. 253 na ulici Sušilově.

4. Vranovice

Vranovická jednotka, založena 28. října 1919, bez prodlení vytvořila podmínky pro stavbu Orlovny na pozemku občana Fr. Horáka. V objektu do roka postaveném se začala prudce rozvíjet všestranná činnost jednoty, která byla ze strany župy hodnocena jako velmi schopná.

Jednota byla začleněna v VII. okrsku župy a dosáhla v roce 1930 počtu 90 členů. Ke zrušení jednoty Orla ve Vranovicích a zároveň k prodeji Orlovny došlo 14. června 1996. Jak vidno ze snímku, byla za dobu totalitního období zcela zdevastována.

Župa v přípravách a účasti na Svatováclavských dnech Orelstva v Praze

Svatováclavské milénium, které připomněl rok 1929, bylo signálem k uspořádání Svatováclavských dnů Orelstva v Praze. Stalo se tak ve dnech od 28. června do 8. července. Vyvrcholením těchto oslav byly pak dny od 4. – 6. července a den národopisného programu 7. července.

Župní aparát informační přípravou a všestrannou pomocí jednotám vytvářel podmínky k jejich maximální účasti na sletu. V některých kronikách jednot zaznamenáváme zmínku o účasti.

V kronice jednoty Žatčany čteme:

„Rok 1929, tisícileté výročí smrti sv. Václava, knížete českého. Jednota sehrála několik představení a byly uspořádány 3 přednášky o životě prvních křesťanů se světelnými obrazy. 2. června veřejné cvičení v Moutnicích, 9. června župní slet v Brně. Potom pilná příprava na slet do Prahy, kam pojede zvláštní vlak z Brna 27. června. Z naší jednoty jeli: (zde je vyjmenováno 31 jmen účastníků, z nichž 20 v krojích). Cvičilo 19 členů.“

V kronice jednoty Židenice čteme:

„Rok 1929 lidé prožívali ve znamení oslav tisíciletého výročí mučednické smrti svatého Václava. V Praze byly pořádány Svatováclavské dny Orelstva, kterých se účastnili členové. U příležitosti tohoto sletu byly uspořádány také mezinárodní Závodů katolických gymnastů, ve kterých vyniklo družstvo našich žen, které obsadily 1. místo a družstvo mužů 6. místo.“

V kronice jednoty Pozoříce čteme:

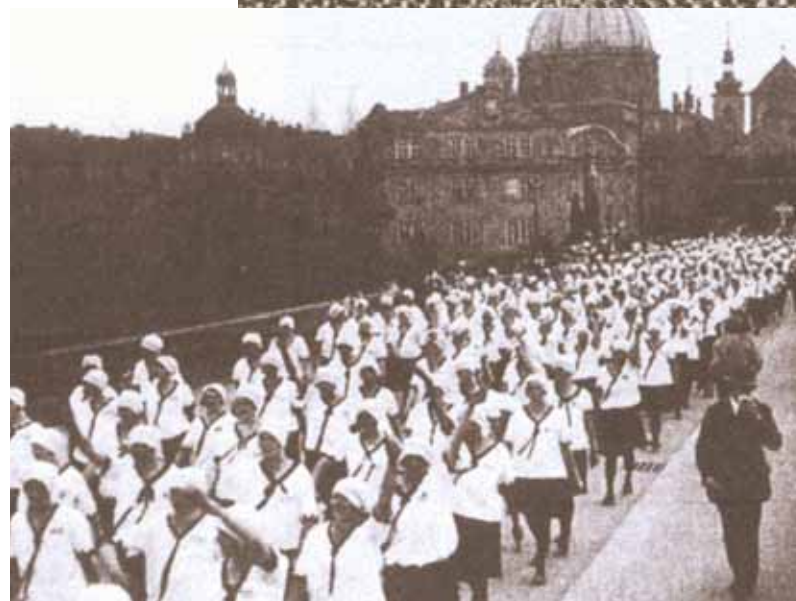
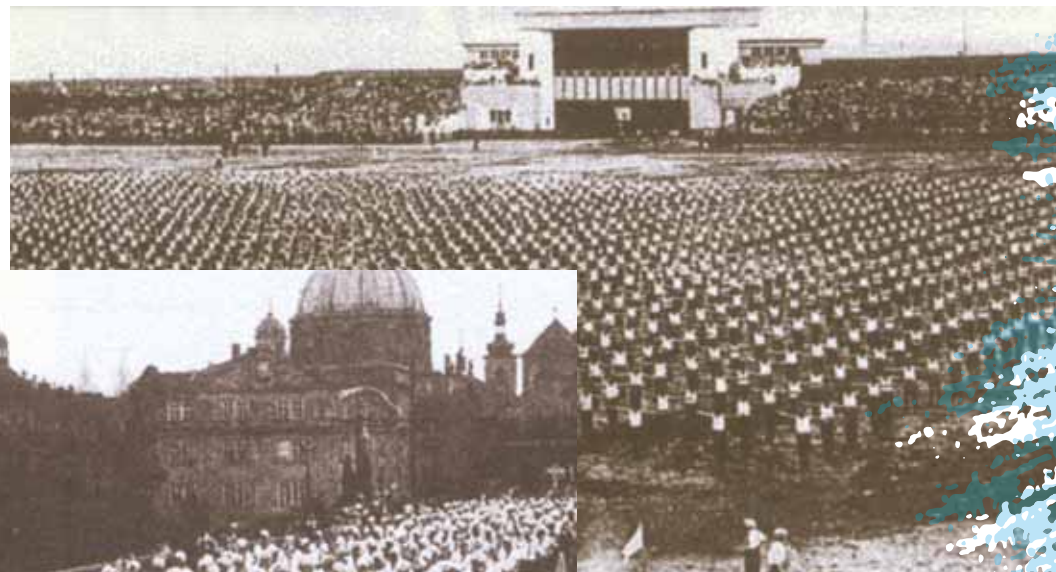
„Dále jsme žili v době příprav na velký všeorelský slet v Praze, na Svatováclavské dny Orelstva. 4. července

1929 odjíždí do Prahy z Jednoty pozořícké 40 členů a 30 členek. Svatováclavské oslavy konány pod protektorátem vlády republiky československé. Slavnosti zúčastnilo se takové množství hostů zahraničních, jaké dosud Praha neviděla. O slavnostech psal celý svět. Při těchto slavnostech se zúčastil závodů br. Václav Straka a získal diplom s vavřínovým věncem. Rádi vzpomínáme na dojmy sletových Oslav Svatováclavských. Doma pořádali jsme akademii Svatováclavskou a zúčastnili se **župního sletu** v Brně.“

V archivních záznamech jsme nenalezli přesný počet jednot a účastníků sletu. Z vyhodnocení dosažitelných informací byla orelská župa dr. Jana Sedláka zastoupena počtem přesahujícím 700 účastníků.

Tak ve slavném průvodu prošlo centrem Prahy na 22 tisíc účastníků, doprovázených 50 kapelami.

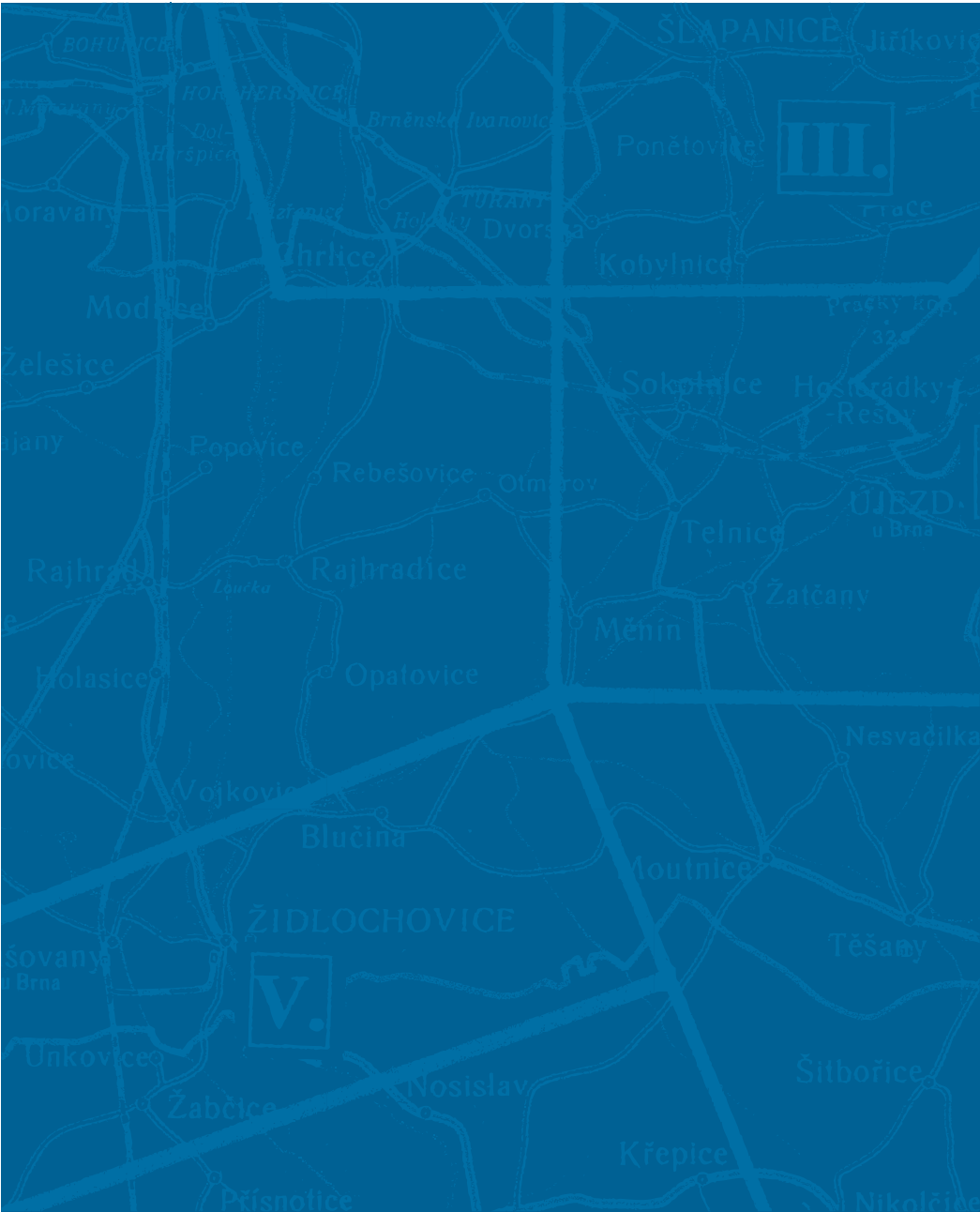
Národopisný den byl pak nádhernou podívanou na krojované skupiny, z nichž tvořili jádro průvodu krojování z Moravy. Na dva tisíce Orlů a Orlic, v orelských krojích s 80 prapory, bylo dominantní krásou pětitisícového průvodu.

Jmenovitá skladba jednot v okrscích

Struktura členské základny – 1930

	Jednota	žactvo	dorost	cvičící	necvičící	celkem
I. okrsek	V. Brno II - Židenice	75	28	52	112	267
	V. Brno VI - Husovice	110	30	36	32	208
	V. Brno VII - Maloměřice	54	22	34	30	140
	V. Brno X - Obřany	25	11	27	42	105
	V. Brno XII - Vranovská	35	14	37	89	175
	V. Brno XIII - Tuřany	63	34	48	60	205
	Bílovice	12	7	18	67	104
	Bukovinka	20	18	-	10	48
	Křtiny-Bukovina	19	6	6	12	43
	Chrlice	21	6	14	50	91
	Líšeň	84	52	86	180	402
	Obce-Ochoz	27	9	18	22	76
II. okrsek	Kovalovice	9	21	32	27	89
	Mokrá	20	10	20	20	70
	Podolí	18	3	9	21	51
	Pozořice	48	28	44	49	169
	Viničné Šumice	15	10	10	20	55
	Tvarožná	51	13	20	27	111
III. okrsek	Velatice	18	7	19	27	71
	Blažovice	9	23	22	73	24
	Jiřkovice	30	16	16	79	141
	Kobylnice	17	17	12	23	69
	Prace	21	14	27	48	110
IV. okrsek	Šlapanice	24	33	54	45	156
	Borkovany	34	13	18	33	98
	Bošovice	13	9	6	18	46
	Diváky	10	11	6	28	55
	Lovčičky	19	5	26	19	69
	Moutnice	44	35	9	47	135
	Nesvačilka	8	15	1	25	49
	Nikolčice	19	12	16	27	74
	Šitbořice	35	13	30	47	125
	Těšany	19	30	5	7	61

	Jednota	žactvo	dorost	cvičící	necvičící	celkem
V. okrsek	Blučina	26	21	20	56	123
	Hrušovany	47	18	17	89	171
	Unkovice	11	7	10	19	47
	Žabčice	32	12	17	33	94
	Židlochovice	43	12	12	51	118
VI. okrsek	Hostěrádky	10	9	11	26	56
	Měnín	30	10	9	20	69
	Otnice	20	9	–	20	49
	Sokolnice	20	18	11	19	68
	Šaratice	23	20	33	23	99
	Telnice	29	18	11	59	117
	Újezd	46	20	27	24	117
VII. okrsek	Žatčany-Třebomyslice	46	25	15	41	127
	Ivaň	18	8	5	9	40
	Křepice	24	5	14	30	73
	Němčice	40	5	12	18	75
	Nosislav	17	10	14	26	67
	Prísnotice	20	9	9	26	64
	Uherčice	15	8	13	17	53
	Vranovice	20	25	25	20	90

V celkovém vyhodnocení stav členské základny 1930		
I. okrsek	počet členů celkem	1 864
II. okrsek	počet členů celkem	616
III. okrsek	počet členů celkem	549
IV. okrsek	počet členů celkem	712
V. okrsek	počet členů celkem	553
VI. okrsek	počet členů celkem	702
VII. okrsek	počet členů celkem	462
Župa celkem		5 458

Organizační struktura župy – rok 1930

Posletová léta, s vyvrcholením v roce svatováclavského milenia 1929, vykazují pozoruhodný rozvoj členské základny Orla. Dochází k budování vlastních tělocvičných objektů, venkovních cvičišť a zařízení pro provozování kulturní činnosti. Organizační struktura jednot – okrsek – župa se v daných podmínkách osvědčovala.

Sídlem Brněnské orelské župy Dr. Jana Sedláka byla po přesídlení z původní Nové ulice č. 8/10 župní kancelář na ulici Kobližné 1–3, ve druhém poschodí dveře č. 22, s úřední dobou ve středu a pátek, vždy od 8.00 hod. do 12.00 hod. V roce 1931 bylo sídlo župy přeloženo na ulici Francouzskou č. 24–36.

Funkcionáři z roku 1931:

- Starosta: **Alois Krček**, úředník, Šlapanice
- Jednatel: **Václav Laichman**, obchodní vedoucí
- Pokladník: **Josef Doležal**, finanční ředitel Brno
- Vzdělavatel: **P. Ladislav Špolc**, kaplan Brno-Zábřovice
- Náčelník: **František Hlaváč**, stolař, Šaratice
- Náčelnice: **Ludmila Hudečková**, Šlapanice
- Zástupce župy v ÚRO je **Alois Krček**, úředník, Šlapanice

Pro představu – aktivity okrsků a jednot v župě –1930:

Okrsková cvičení	7
Přednášky	245
Veřejná vystoupení jednot	19
Světelné obrazy	45
Výlety	17
Společné besídky	55

Pochodová cvičení	33
Žakovské besídky	35
Uzavřené exercicie	19
Dorostenecké besídky	19
Společná sv.přijímání	45
Divadelní představení	285
Členské schůze	260
Loutková divadla	45
Místní rady	525
Zpěvy cvičily	3 jednoty

Z župních aktivit, mimo pravidelná zasedání předsednictva, župní rady, osvětového sboru a cvičitelského sboru, jistě stojí za zmínku akce uspořádaná u příležitosti oslavy 60letého jubilea starosty Čsl. Orla – Msgr. Šrámka – štafetový běh po hranicích župy. Běžci v počtu 492 z 38 jednot běželi 118 km dlouhou trať. Dále to byly zdařilé župní závody v Telnici, jichž se zúčastnilo 35 závodníků a 48 závodnic.

Ze společenských akcí organizovala župa zájezd cyklistů k Mohyle míru u Praze, kde pietní vzpomínku na padlé hrdiny bitvy „Tři císaři“ připomněl učitel Bohumil Štátný. Krojovaným členstvem se účastnila župa slavnostního otevření českého gymnázia v Hustopečích a stejně tak při vzdávání holdu vlajce republiky 28. října v Brně.

Velkou pozornost věnovala župa vzdělavatelským kurzům – jako byl kurz lehkoatletický v Telnici za účasti 52 mužů a 63 žen.

Obesílány byly pravidelně akce a slavnosti sousedních žup v Břeclavi, Vyškově a Blansku. Ze zahraničních

zájezdů jistě za zmínku stojí zájezd do Polska a Jugoslávie.

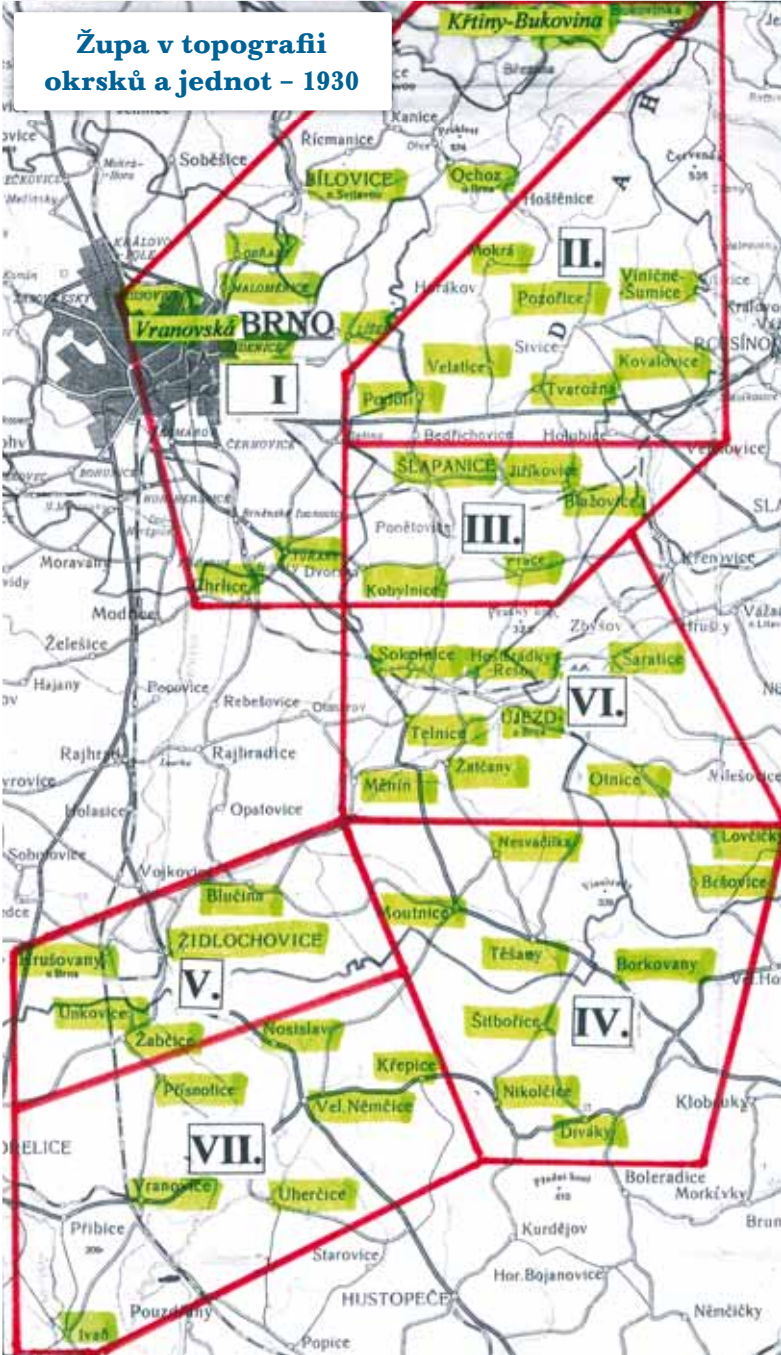
K 31. 12. 1930 vykazuje župa tyto stavy:

Stav členské základny celkem	5 458
Počet okrsků v župě	7
Počet jednot v župě	53
Počet spolkových domů ve vlastnictví	22
Počet hřišť	20
Počet jevišť	35
Počet praporů	12
Počet vlajek	4
Počet knihoven	25
Počet svazků v knihovnách	4 824

Pro představu poměrného zastoupení naší župy mezi župami českými a moravskoslezskými uvádíme přetisk z Orelského kalendáře. Pořadí dle stavu roku 1931 a 1932.

Pořadí českých a moravskoslezských žup podle počtu členstva:

Pořadí	Župa	Sídlo	Počet jednot	Pořadí v roce 1931
1	Brynychova	Hradec Králové	165	1
2	Kadlčákova	Mor. Ostrava	82	4
3	Pospíšilova	Praha	87	2
4	Šrámkova	Olomouc	92	3
5	Velehradská	Uh. Hradiště	62	6
6	Šilingrova*	Hodonín	66	5
7	Sedláková	Brno	54	7
8	Sušilova	Brno	52	9
9	Kosmáková	Třebíč	53	8
10	Bauerova	Val. Meziříčí	45	10
11	Urbanova	Kroměříž	48	13
12	Krekova	Boskovice	39	12
13	Klapilova	Vyškov	34	14
14	Jiršíkova	Čes. Budějovice	34	11
15	Křížkovského	Opava	38	15
16	Metodějova	Tišnov	30	16
17	Severomoravská	Zábřeh	28	17
18	Kozinova	Pízeň	11	18

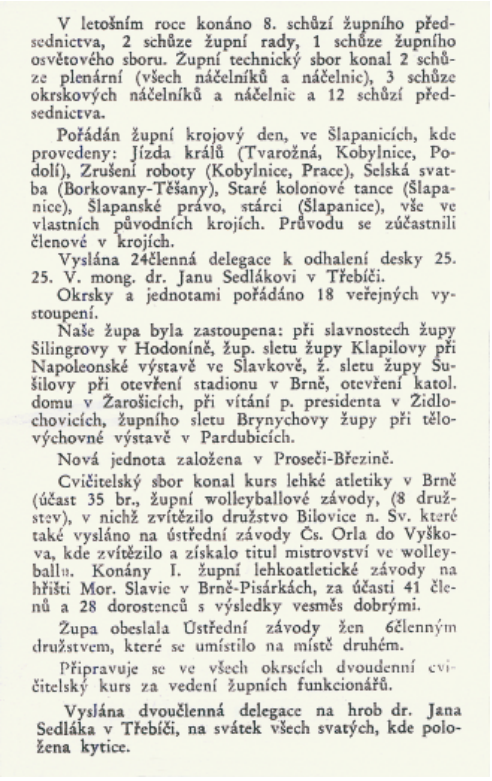
Oproti roku 1930 přibyla do uvedeného počtu jednota nová v okrsku I., a to v obci Proseč – Březina.

Jednota ve své skladbě představovala tyto stavy své základny:

Počet žactva	21
Počet dorostu	7
Počet cvičících	25
Počet necvičících	31
Počet členů celkem	84

I následná léta, až do roku 1939, jsou obdobím rozmachu tělovýchovné a osvětové činnosti Sedlákovy župy.

Pro představu o rozsahu župních ročních aktivitách jsme vybrali jeden rok z třicátých let, který přetiskujeme z původního záznamu:

K potvrzení soustavného růstu členské základny Čsl. Orla v období třicátých let uvádíme její roční stavy:

rok	počet jednot	počet členstva
1931	1 179	112 501
1932	1 205	121 589
1933	1 239	126 295
1934	1 278	141 910
1935	1 325	160 289
1938	1 421	169 374

Brněnská orelská župa Dr. Jana Sedláka se nejen na tomto růstu podílela, ale byla v tomto období také významnou složkou celospolečenskou.

Stručně a výstižně hodnotí postavení naší župy redaktor A. V. Kožíšek ve své publikaci vydané v roce 1938, nazvané Brno – město a okolí. Zde uvádí, že v brněnské aglomeraci působí 2 orelské župy – Sušilova a Sedláková. Z článku nazvaného Orelstvo v Brně vyjímáme stať týkající se naší župy:

„Orelská župa Dr. Jana Sedláka
Vznikla rozdělením původní župy Sušilovy. Za 15 let své činnosti uspořádala 8 župních sletů a roku 1931 velký národopisný den ve Šlapanících u Brna.

Pro výcvik cvičitelů uspořádána byla řada župních a okresních cvičitelských škol, které byly četně navštěvovány. V závodech tělocvičných, lehkootletických a plaveckých získala župa první ceny a při prvních ústředních závodech Orlic umístilo se družstvo žen orelské župy Sedlákovy na místě třetím. Také muži se uplatňují na četných závodech. V ústředním závodě o prvenství Československého Orla roku 1936 dobylo družstvo župy Sedlákovy prvenství a župa stala se držitelkou putovní ceny ministra Msgr. Dr. J. Šrámka. Také na mezinárodních závodech katolických gymnastů roku 1936 ve Vídni družstvo župy Sedlákovy, sestavené z jednot Husovice, Židenice, Vranovice a Šlapanice, zvítězilo.

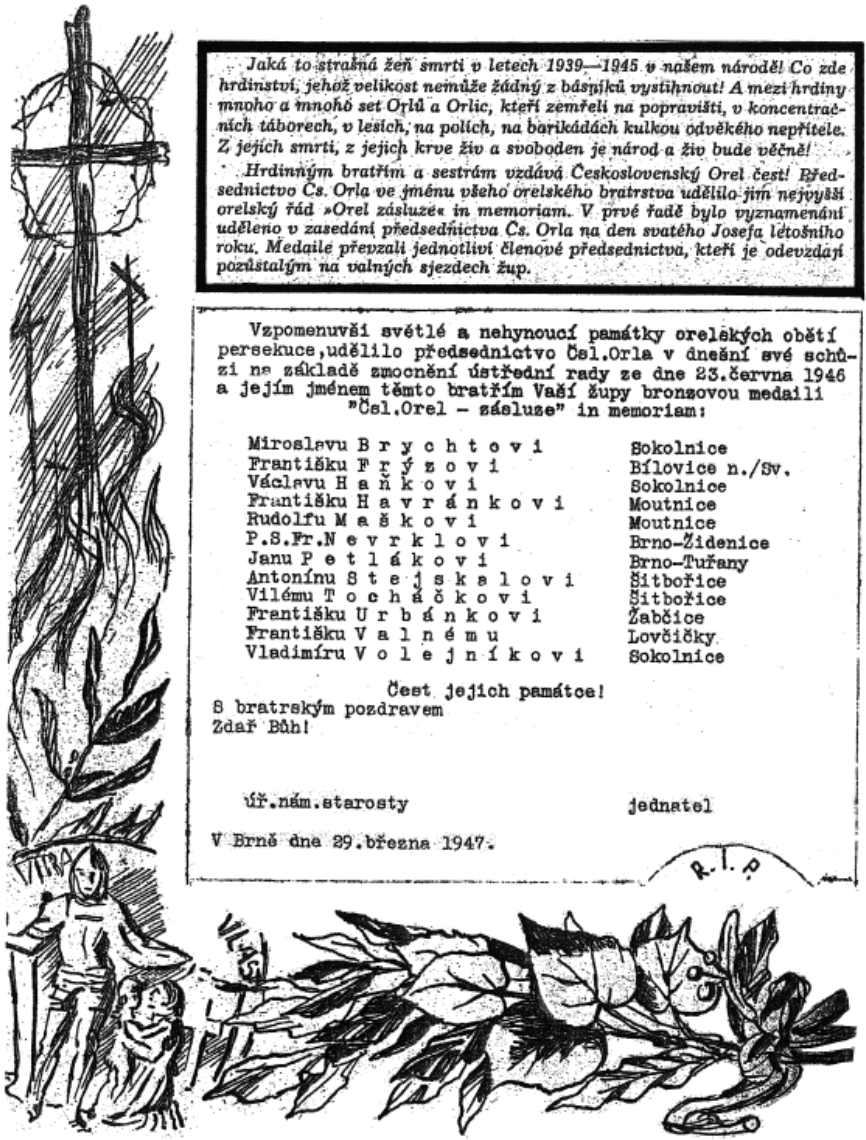
Ženy orelské župy Sedlákovy uplatnily se za hranicemi, zejména při zájezdu do Polska, Vídne a na světovou výstavu do Paříže, kde při tělocvičných slavnostech cvičena dvě čísla skladby žen brněnské župy Sedlákovy.

O tělocvičný rozvoj pečuje osmnáctičlenné předsednictvo župního cvičitelského sboru. Jednoty, soustředěné v župě Sedlákově, vlastní 25 orloven a 23 hřišť pro pěstování lehké atletiky mimo orelského stadia v Lužánkách a pěti spolkových domů se zahradními hřišti.

Tolik zpráva v publikaci Brno – město a okolí v roce 1938, která takřka uzavírá jedno z nejúspěšnějších období rozmachu Orla v naší republice.

Rok 1939
Tento rok byl osudovým nejen pro Orla, ale pro celý národ. Pod nacistickou okupací, ještě roku 1941, se snažily některé jednoty v činnosti pokračovat, ale útlum byl čím dál zřetelnější. Nejprve byla činnost Orla zastavena. Na Moravě ke zrušení Orla došlo 30. 11. 1941 a celostátně byl Orel rozpuštěn výměrem K. H. Franka 23. 9. 1942. Majetek organizací byl zabaven s odůvodněním, že činnost Orla byla Říši nepřátelská.

Od roku 1938 došlo v naší župě ke stagnaci členské základny. Mnozí z našich členů se stali účastníky II. odboje. Domácí pod

tíhou nacistické zvůle v pokoře a naději přežívali kruté roky válečné až do „nového úsvitu“.

II. Obnova Orla

Naše župa po II. obnově Orla

V květnových dnech roku 1945 jsme po krutých letech II. světové války svobodně vydechli a současně nabrali druhý dech k obnově budování všech oblastí společenského života. V orelském světě mnoho znamenalo památné prohlášení úřadujícího místopředsedy Orla br. Františka Leinera, publikované v tisku dne 24. května 1945, kterým vyzývá k obnovení činnosti Orla. Skutečností bylo, že v letech 1923–1939, kdy naše župa dosáhla nejúspěšnějšího rozvoje, byl násilným rozpuštěním Orla umrtven celý její vybudovaný a dobře zaběhnutý aparát ve všech jeho strukturálních vazbách. Uvedené prohlášení zmobilizovalo žijící činovníky naší orelské župy k bezodkladnému vytvoření podmínek pro její rozvoj v nových společenských podmínkách.

Toto úsilí zaznamenáváme v podání Fr. Krejčířka v článku Ústředního orelského tisku (Orel – 1946 str. 112) pod názvem „*Brněnská Sedláková župa pevným krokem.*“

I v tomto obnoveném nástupu po roce 1945 bylo dost společensko-politických problémů, s nimž si musel Orel poradit. Mezi ty zásadní patřily snahy aparátu Obce sokolské o povinném sjednocení tělovýchovy a sportu pod jménem Sokol. Pozdější následky této politiky pocítily naše jednoty. Docházelo k zabírání jejich majetku a inventáře.

K těmto iniciativám bylo na sjezdu župy 1946 a 1947 jednoznačně deklarováno záporné stanovisko. Přetiskujeme výňatek ze sjezdové zprávy sekretáře župy bratra Arnošta Ohnoutka:

ODVRÁCENÉ NEBEZPEČÍ

„Po roce 1945 naše jednoty sdružené v Brněnské orelské župě Dra. Jana Sedláka velmi dobře vycítily nebezpečí plynoucí ze sjednocovacích snah. Demaskovaly světloňše těchto snah a volily cestu jedine správnou – svobodný náboženský život v samostatném, nezávislém katolickém hnutí orelském.

PĚSTOVÁNÍ KATOLICKÝCH ZÁSAD

Museli jsme tak učiniti i přes určité pochybnosti a lítost některých budoucnost nedobře odhadujících příslušníků našeho národa. Žil-li náš národ po tisíciletí katolicky, dále katolickou kulturou vzkvétal, pak musíme mu dáti šířitele této kultury a pěstitele katolických zásad, které bezesporu jsou a budou pěstovány v orelském hnutí.“

Na tomto sjezdovém zasedání bylo také zvoleno předsednictvo v čele se starostou župy bratrem Aloisem Krčkem, dlouholetým a zkušeným činovníkem Orla. Pod jeho vedením byla obnovena organizační struktura župy a plně se rozvinula činnost jednot ve všech okrscích, s cílem navázat na tradice meziválečného období. Ke změně ve skladbě okrsků došlo již 28. 3. 1932. Okrsek č. I byl z důvodu početního stavu a teritoriální lokalizace jednot rozdělen na dva. Tím byl počet okrsků zvýšen z původních VII na VIII. Že se do obnovy všichni Orlové župy „opřeli“, svědčí zprávy jednotlivých sekcí župy na zmíněném sjezdu 11. května 1947.

Ze zprávy o činnosti – župní sjezd 11. května 1947

druh činnosti	okrsky								celkem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Osvětové sbory									
V kolika jednotách?	2	4	2	4	4	4	2	2	24
Mají členů?	18	34	8	18	21	28	12	15	154
Jen vzdělavatele má?	4	1	5	2	5	3	3	3	26
Společná sv. přijímání									
V kolika jednotách?	3	4	4	5	4	4	5	4	33
Kolikát?	9	6	6	10	8	8	8	7	62
Celkem účastníků?	523	462	412	472	520	482	432	510	3 813
Duchovní obnovy									
V kolika jednotách?	2	2	3	2	3	3	2	3	20
Kolikrát?	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Celková účast:	124	160	192	146	164	172	151	133	1 262
Exercicie									
Z kolika jednot?	3	2	4	2	3	1	3	2	21
z toho mužů:	12	6	16	4	9	4	14	3	68
z toho žen:	9	8	9	2	6	7	12	6	59
1946 na exerciciích:	21	14	25	6	15	11	26	9	127
Pouť na sv. Hostýně									
Zúčastnilo se jednot:	4	3	4	4	5	4	3	4	31
Celková účast:	48	26	36	42	56	37	32	26	303
Přednášky									
V kolika jednotách?	6	5	7	6	9	7	5	5	50
Náboženské besídky:	7	8	6	4	6	4	2	3	40
Náboženské přednášky:	8	9	4	10	18	15	11	9	84
Vzdělávací přednášky:	12	12	5	12	22	19	14	6	122
Odborné přednášky:	4	3	2	4	3	6	4	2	28
Proslovů před šikem:	62	42	58	72	63	72	46	52	467
Různých přednášek:	4	6	2	5	6	12	8	11	54
Divadla									
V kolika jednotách?	3	4	4	4	5	4	3	3	30
Náboženských her:	1	1	2	1	1	2	1	1	10
Činoher:	4	6	4	4	6	8	4	6	42

druh činnosti	okrsky								celkem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Operet:	1	2	3	0	0	3	0	0	9
Dětských a lout. her:	34	9	4	2	0	0	0	0	49
Akademie									
V kolika jednotách?	2	2	3	2	3	2	2	2	18
Kolik akademií:	2	2	2	4	4	3	2	2	21
Dětské besídky									
V kolika jednotách?	4	3	4	2	5	3	2	2	25
Kolik besídek:	7	8	12	8	12	7	4	5	63
Průměrná účast:	84	62	72	52	48	49	54	43	464
Světelné obrazy									
V kolika jednotách?	2	1	2	1	2	0	1	1	10
Kolikrát promítány:	3	2	2	3	2	0	1	1	14
Vycházky									
V kolika jednotách?	3	2	3	2	3	4	3	1	21
Kolik dětských:	12	6	8	6	7	9	8	3	59
Pro dorost a členstvo:	6	2	4	2	3	4	4	2	27
Osvětová škola žactva									
V kolika jednotách?	4	2	3	2	3	2	3	2	21
Kolik hodin:	32	16	24	16	24	16	24	16	168
Průměrná účast:	126	68	92	68	72	63	56	64	609
OŠ pro dorost a členy									
V kolika jednotách?	4	3	4	4	5	4	3	3	30
Kolik hodin?	32	24	32	32	40	32	24	24	240
Průměrná účast:	62	52	56	51	49	39	47	54	410
Rozhlas má									
Kolik jednot?	2	3	2	2	3	1	2	1	16
Kolik členů v jednotách?	56	42	36	57	47	42	44	59	383
Ústřední ideová škola									
Účastníků z jednot?	26	12	23	19	8	2	3	4	97
Knihovnu drží jednoty:	2	2	3	1	2	1	1	1	13
Propagační skříňky-jed.	4	3	3	4	4	3	2	2	25

Přetiskujeme pro paměť župy doslovné znění zprávy náčelníka župy na sjezdu. Tato stať dává nahlédnout na široký záběr a vysoký stupeň župního řízení tělovýchovné oblasti v období II. obnovy Orla.

„Před rokem jsem byl postaven v čelo župy jako župní náčelník. Můj předchůdce v této funkci br. Hlaváč pro velké zaneprázdnění vzdal se náčelnictví, zůstal však členem župního cvičitelského sboru, kde plně uplatňuje, pokud mu to čas dovolí, své zkušenosti.

Nově zvolený cvičitelský sbor vzal si za úkol vyškolit si pro jednoty zdatné vedoucí a cvičitele a pořádal župní školy základní tělovýchovy. Pořádány byly ve 4 střediscích a to v Brně (pro I. a II. okrsek), ve Tvarožné (pro III. a IV. okrsek), v Žatčanech (pro V. a VI. okrsek) a v Žabčicích (pro VII. a VIII. okrsek). Tyto školy neobslahy: Křtiny, Bukovina, Bukovinka, Podolí, Kobylnice, Sokolnice, Hostěrádky a Lovčičky.

Školení cvičitelů bude na programu činnosti cvičitelského sboru župy každým rokem, poněvadž víme, že toto jest hlavní, co jednoty k zdárnému rozvinutí činnosti potřebují.

Po ústředním kurzu národních tanců v dubnu 1946 v Mutěnicích byly konány 2 župní kurzy, a to 5. května 1946 v Obřanech a 19. května v Žatčanech. Účast na obou kurzech byla četná, zvláště v Žatčanech bylo 120 účastníků. Tyto kurzy znamenaly určitý přínos do orelské tělovýchovy a zpestřily tak mnohá veřejná vystoupení jednot.

Vedoucím lehké atletiky v župě byl v r. 1946 br. Fr. Krejčířík ze Žatčan. Prvním závodem v r. 1946 byl tzv. Memoriál br. Dvořáka, který pořádala jednota Brno III. – župa Sušilova a pozvala závodníky z naší župy. Závodu se zúčastnilo z naší župy 15 mužů a 24 dorostenců. Dorostenci z jednot Žatčan a Tuřan obsadili prvá 2 místa. Na našich prvních župních atletických závodech po obnovení činnosti, které se konaly 23. června 1946, vyšla vítězně z 31 soutěživých a z 11 jednot jednota Žatčany.

Pořadí jednot v závodech mužů:

- 1. Žatčany 50 bodů
- 2. Obce-Ochoz 22 bodů
- 3. Prace 18 bodů

v závodech dorostenců starších:

- 1. Žatčany 34 body
- 2. Šlapanice 23 body
- 3. Tuřany 15 ½ bodu

v trojboji mladších dorostenců:

- 1. Tuřany
- 2. Žatčany
- 3. Měnin

Výsledky vítězů jednotlivých disciplín:

- 100 m čas ... 11,9 vt. Ing. Fr. Bednář, Maloměřice
- 400 m 62,03 J. Blažek, Žatčany
- 600 m 2,14 min. J. Kelbl, Hrušovany
- 3 000 m 10.15.6 min. ... J. Blažek, Žatčany
- výška 161 cm Ferd. Plch, Obce-Ochoz
- délka 581 cm Boh. Sýkora, Žatčany
- tyč 317 cm Gabr. Lauterbach, Žatčany
- koule 11,27 m Václav Pochop, Prace
- disk 36,48 m Václav Pochop, Prace
- oštěp 39,31 m J. Chmelík, Žatčany

Mistrovství Čsl. Orla v lehké atletice, které se konalo ve dnech 5. a 6. července 1946, zúčastnilo se z naší župy 10 mužů, 9 dorostenců starších a 3 dorostenci mladší. Krásného úspěchu dosáhli dorostenci starší, kteří se umístili na I. místě a získali 106 bodů. Mladší dorostenci byli druzí se získanými 51 body a muži obsadili III. místo se 42 body.

Lehkoatletických závodů tzv. Svatováclavských her v Přerově ve dnech 27. a 28. září 1946 se z naší župy zúčastnili dorostenci z jednot Žatčan, Šlapanic a Tuřan. Pěkného úspěchu dosáhli dorostenci ze Žatčan a ze Šlapanic, kteří obsadili v závodech dorostenců prvá místa.

Župního mistrovství v odbíjené účastnili se vítězové závodů v okresech. Bylo konáno 29. června 1946 na hřišti v Obřanech za účasti 6 družstev. Okrsek VI. A VIII. závody neobslahy. Titul mistra župy v odbíjené získalo družstvo jednoty Pozořice (III. okrsek).

Konečné pořadí:

- 1. Pozořice
- 2. Tuřany
- 3. Líšeň
- 4. Husovice

Župním vedoucím nářadí byl v roce 1946 br. Jan Bébar ze Židenic. Byly vypsaný nářadové závody v neděli 15. prosince 1946 v Husovicích. Celková účast na závodech byla 41 závodníků. Z toho 20 mužů a 21 dorostenců.

Závody obsahovaly tyto disciplíny:

- povinná sestava na hrazdě
- povinná sestava na bradlech
- přeskok přes koně na šíř
- šplh na laně
- pořadová cvičení
- pro muže povinná sestava na kruzích

Bodována byla družstva jednot a jednotlivci s těmito výsledky:

Pořadí družstev dorostenců:

- 1. Tuřany 293 ½ bodu
- 2. Husovice 288 ¼ bodu
- 3. Vranovice 278 ¼ bodu
- 4. Šlapanice 277 bodů

Pořadí družstev mužů:

- 1. Tuřany–Líšeň 285 ¾ bodu
- 2. Pozořice 283 ¼ bodu
- 3. Chrlice 279 ¼ bodu

Pořadí jednotlivců – dorost

- 1. Bárta Oldřich, Tuřany 98 ½ bodu
- Novotný Fr., Husovice 98 ½ bodu
- 2. Černý J., Tuřany 97 ¾ bodu
- 3. Bárta Rud., Tuřany 97 ½ bodu
- 4. Soukup Vil., Vranovice 96 ¾ bodu
- 5. Svoboda Ad., Husovice 95 ¾ bodu

Pořadí jednotlivců – muži:

- 1. Šmerda Jan, Pozořice 97 ½ bodu
- 2. Dofek Jaroslav, Vranovce 97 bodů
- 3. Klimeš Josef, Vranovice 96 ¾ bodu
- 4. Drbal K., Líšeň
- Fiala Mir., Tuřany – oba .. 96 ¼ bodu
- 5. Šedý Jaroslav, Líšeň
- Hadiček J., Tuřany – oba 96 bodů

Vítězná družstva a jednotlivci obdrželi vkusné upomínkové ceny.

Za vedení br. Bébara bylo svoláváno k pravidelným nácvikům župní družstvo nářadovců. Byla to jednak příprava na chystanou župní akademii a pak příprava na ústřední vyhledávací závody na nářadí. Pro závod ve vyšším oddělení byli připravováni tito bratři: Bednář, Kuchař, Kokeš, Novák, Mazálek.

Pro závod střed. oddílu tito bratři: J. Šmeda Pozořice, Blahák Al. a Jiří Galle Tvarožná, Mir. Fiala Tuřany, Tesař V. Šitbořice, Jo Václavík a Josef Dofek Vranovice.

Společáme se na tyto bratry nářadovce a doufáme, že naše naděje nezklamou a svými výkony se zařadí mezi nejlepší v Čsl. Orlu Frekventanty kurzu výchovy v přírodě pro muže byli bratři: Gabriel Lauterbach ze Žatčan a Jan Kaluža z Pozořic.

Veřejná vystoupení tělocvičná konaly

v r. 1946 tyto jednoty:

VIII. okrsek – Uherčice, Křepice, Nosislav, Přibice, Vranovice
V. okrsek – Měnin
VI. okrsek – Šitbořice

Slavnosti národopisné konaly jednoty:
Pozorice, Obce-Ochoz, Šlapanice, Žatčany.

Župní cvičitelské sbory připravily na zimní měsíce program župní akademie. Byla pořádána v Žabčicích, Tuřanech, Tvarožné.

Hodnocena byla jako zdařilá a dobré úrovně. Ke zdárné činnosti cvičitelského sboru župy musí se zapojiti i okrskové cvičitelské sbory a to všech okrsků, neboť práce bude zvláště v době před sletem velice mnoho. Jen spojeným úsilím tyto úkoly úspěšně zdoláme.

Hodnotíme-li činnost jednot podle účasti na různých župních závodech (v lehké atletice, odbíjené a nářadí) podle způsobu, kterého užívá Náčelnická rada mužů, obdržíme toto pořadí jednot:

- 1. Tuřany 103 body
- 2. Žatčany 90 bodů
- 3. Pozorice 70 bodů
- 4. Líšeň 53 body
- 5. Vranovice 41 bod
- 6. Husovice 35 ½ bodu
- 7. Prace..... 33 body
- 8. Šlapanice..... 32 ½ bodu
- 9. Obce-Ochoz 22 bodů
- 10. Měnin..... 11 ½ bodu

Uzavírám zprávu náčelnickou za rok 1946. Byl to přehled naší práce v uplynulém roce a dodávám: Nebyli jsme vždycky s výsledky svých podniků plně spokojeni. Mnohé nutno v budoucnu zlepšit a lépe připravit. Víme dobře, kde jsou ještě slabiny, a ty musíme společným úsilím odstraňovat.

Příštímu podnikání a snahám – jak cvičitelského sboru župního, tak i všem jednotám župy, přeji hojnost úspěchů a naše orelské

Bože zdař!“

K tomuto vyhodnocení činnosti náčelníkem župy br. Fr. Dofkem přetiskujeme původní tabulku organizační struktury župy se stavem členské základny.

Okresky	Zrůstvo		Dorost		Cvičící		Necvičící		Celkem
	žáci	žánky	dorost	doro- stenci	muži	ženy	muži	ženy	
I	216	232	89	104	165	105	196	186	1293
II	192	208	91	96	143	108	175	185	1198
III	234	209	84	92	121	102	198	114	1154
IV	197	194	96	88	132	112	189	160	1168
V	196	183	91	81	121	118	162	164	1116
VI	214	197	98	93	124	105	115	126	1072
VII	223	176	89	96	148	123	121	115	1091
VIII	229	182	83	87	145	129	128	117	1100
Celkem	1701	1581	721	737	1099	902	1284	1224	9.192

Číslo a sídlo okrsku	Počet jed- not	Z toho		Schází v jed- notách.		
		plně pra- cuje	nepl- ně čin- ných	výro- ních	člen- ských	radý jed- not
I.Brno	6	4	2	4	8	26
II.Líšeň	5	4	1	4	7	24
III.Pozorice	7	6	1	6	9	42
IV. Šlapanice	6	5	1	5	10	38
V.Žatčany	9	8	1	8	12	40
VI.Borkovany	7	6	1	6	14	39
VII.Hrušovany	5	4	1	4	6	16
VIII.Vel.Němčice	5	4	1	4	6	12
celkem	50	41	9	41	72	237

Úspěšný rozvoj župy deklarovaný na sjezdu 1947 byl přerušen v následujícím roce netušenými změnami v naší zemi. Únorovými událostmi v roce 1948 byl zahájen systematický boj ústředních orgánů komunistické strany proti organizaci Orla.

Prvním násilným opatřením bylo sjednocení tělovýchovy v Sokole. Stalo se tak 28. března 1948. Orel se však z principu do sjednocené tělovýchovy nezapojil. A právě nezájem Orla se stal signálem k jeho pronásledování s totalitním zákazem činnosti. Jak se to projevovalo v jednotách naší župy, otiskujeme pro paměť na těchto stránkách. Varianta násilných postupů se týká jednoty naší župy v Žatčanech-Třebomyslicích.

1948–1949

Oznámení o zastavení činnosti Orla a předání administrativy a inventáře sokolským jednotám.

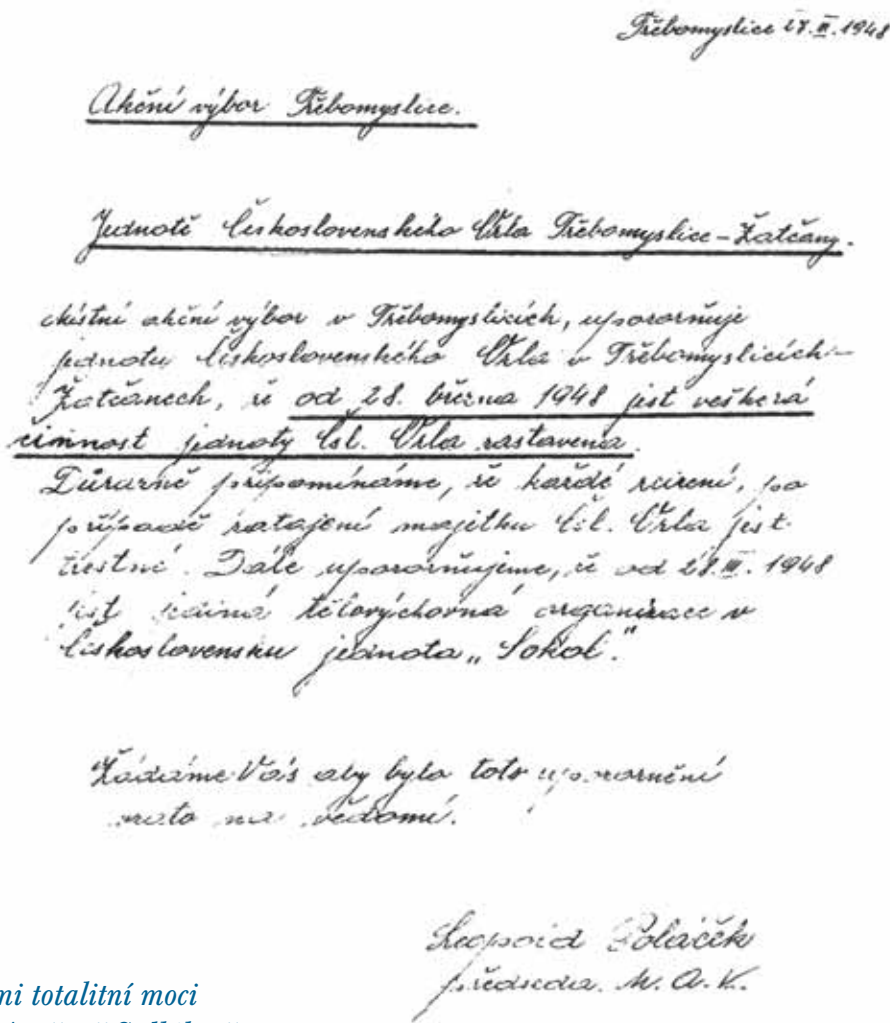
1950–1952

Rozpouštění katolických organizací jako vlastníků Spolkových domů, Katolických domů, Lidových domů a Orloven.

1952–1954

Převádění uvedených nemovitostí do vlastnictví státu.

Těmito dnes neuvěřitelnými metodami totalitní moci uzavíráme kapitolu II. obnovy ORLA v župě Sedlákově. Na dobu smutně dlouhou – do roku 1990. Ale ani těmito zásahy nebyla orelská myšlenka vyrvána ze srdcí členů. Orel přežil...

III-262-10/10-1952-Je.

V ý m ě r .

Titl.
Spolek "Spolek pro postavení a udržování
spolkového domu" do rukou předs. R. Sedláčka
v Žatčanech.

Okresní národní výbor ve Slavkově u Brna rozpouští podle
§ 5, odst. 3 vyhlášky ministerstva vnitra č. 320/1951 U. l. i.
spolek "Spolek pro postavení a udržování spolkového domu v Žat-
čanech" se sídlem v Žatčanech, ježto jeho existence nepomáhá vý-
stavbě socialismu a tak ohrožuje veřejný pokoj a řád.

D ů v o d y :

Po vítězství pracujícího lidu bylo očekáváno, že jednotlivé spol-
ky se napojí do budovatelského díla našeho lidu a že se budou ana-
žit svou činností přispět k budování socialismu. Spolek "Spolek pro
postavení a udržování spolkového domu v Žatčanech" se však, a to
ani po vydání nového zákona o dobrovolných organizacích a shromáždě-
ních, jímž byl nově upraven spolkový život, nikterak neangažoval při-
spět k výstavbě socialismu. Naopak spolek omezil svou činnost do té
míry, že prakticky žádnou činnost nevyvíjel.

Okresní národní výbor ve Slavkově u Brna došel proto k přesvěd-
čení, že existence tohoto spolku nepomáhá výstavbě socialismu a pře-
to rozhodl, že se spolek rozpouští.

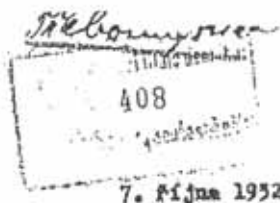
Z tohoto výměru se můžete odvolat do 15 dnů po jeho doručení
ke krajskému národnímu výboru v Brně podáním učiněným u okresního
národního výboru ve Slavkově u Brna.

Vzhledem k naléhavému veřejnému zájmu na provedení ohora uve-
deného rozhodnutí, vylučuje se odkladný účinek případného odvolání.
Proti rozhodnutí, jímž se vylučuje odkladný účinek odvolání není od-
volání přípustno / 4 77, vl. nař. č. 8/1928 Sb. /.

Referent ONV:
Ondráček.

Ondráček

III-262-1/6-1954

O p i s .

V ý m ě r .

Titl.
Funkcionářům bývalého spolku
"Spolek pro postavení a udržování spolkového domu"
do rukou p. R. Sedláčka
v Žatčanech.

Okresní národní výbor ve Slavkově u Brna rozpustil výměrem
zn: III-262-10/10-1952-Je ze dne 7.10.1952 podle § 5, odst. 3 vy-
hlášky ministerstva vnitra č. 320/1951 U. l. i. spolek "Spolek pro
postavení a udržování spolkového domu v Žatčanech" se sídlem v Žat-
čanech s tím, že majetek spolku bude předán po rozhodnutí KNV v ur-
ně.

Okresní národní výbor ve Slavkově u Brna doplňuje tento vý-
měr na základě ustanovení § 53 vl. nař. č. 8 z r. 1928 Sb. takto:
Majetek spolku t. j. usedlost čp. 52. zapsaná ve vl. č. 52. kat.
da. obce Třebomyslice se stavební plochou č. k. 23/2 připadá

československému státu.

Z tohoto výměru se můžete odvolat do 15 dnů po dni jeho doru-
čení ke krajskému národnímu výboru v Brně, podáním učiněným u okres-
ního národního výboru ve Slavkově u Brna.

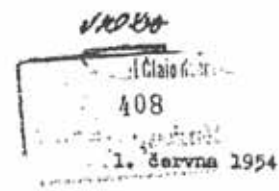
Vzhledem k naléhavému veřejnému zájmu na provedení ohora uvede-
ného rozhodnutí, vylučuje se odkladný účinek případného odvolání.
Proti rozhodnutí, jímž se vylučuje odkladný účinek odvolání není od-
volání přípustno / 4 77, vl. nař. č. 8/1928 Sb. /.

Lidový soud
ve Slavkově u Brna.

Na vědomí a pro zápis v pozemkové knize.

J. Holuša
Vedoucí odboru:

K závěrečnému pohledu na naši historii ve II. etapě obnovy je ještě vhodné uvést stav nemovitostí, které byly užívány jednotami župy k roku 1948. Župní statistika vykazuje k tomuto datu 50 jednot v osmi okrscích.

	jednota	Objekt vlastní	Objekt spolkový	Hřiště vlastní	Hřiště spolkové
1.	Bílovice	jeviště			
2.	Blažovice		Katol. dům		spolkové
3.	Blučina	Orlovna			
4.	Borkovany	Orlovna			
5.	Bošovice		Katol. dům		
6.	Brno-Husovice		Katol. dům		
7.	Brno-Líšeň	Orlovna			spolkové
8.	Brno-Maloměřice	jeviště			
9.	Brno-Obřany		Katol. dům		
10.	Brno-Tuřany		Katol. dům		
11.	Brno-Židenice	Orlovna			
12.	Bukovina			orelské	
13.	Bukovinka				
14.	Diváky				
15.	Hostěrádky	jeviště			
16.	Hrušovany		Spolk. dům		spolkové
17.	Chrlice	Orlovna		orelské	
18.	Jířkovice		Katol. dům		
19.	Kobylnice				
20.	Kovalovice	jeviště			
21.	Křepice	jeviště			
22.	Lovčičky				
23.	Měnín				
24.	Mokrá	jeviště			orelské
25.	Moutnice	Orlovna		orelské	

	jednota	Objekt vlastní	Objekt spolkový	Hřiště vlastní	Hřiště spolkové
26.	Nesvačilka				
27.	Nikolčice	jeviště		orelské	
28.	Nosislav		Lid. dům		spolkové
29.	Ochoz		Lid. dům		spolkové
30.	Otnice	Orlovna		orelské	
31.	Podolí				
32.	Pozořice	Orlovna		orelské	
33.	Prace		Lid. dům		spolkové
34.	Přibice		Katol. dům		
35.	Sokolnice		Katol. dům		
36.	Šaratice				
37.	Šitbořice	Orlovna		orelské	
38.	Šlapanice		Katol. dům		spolkové
39.	Telnice	Orlovna			
40.	Těšany	Orlovna			
41.	Tvarožná		Kosmák		spolkové
42.	Uherčice		Katol. dům		spolkové
43.	Újezd u Brna		Lid. dům		
44.	Velatice	Orlovna			
45.	Velké Němčice				
46.	Viničné Šumice				
47.	Vranovice	Orlovna			orelské
48.	Žabčice				
49.	Žatčany	Orlovna			spolkové
50.	Židlochovice				

III. obnova Orla

Naše župa po III. obnově Orla

Od zastavení činnosti Orla v roce 1948 a jeho zrušení výnosem Národní bezpečnosti ze dne 15. června 1950 uplynulo téměř půl století.

V orelském prostředí bylo obnovení činnosti Orla dnem svátečním. Funkcionáři župy začali vyhodnocovat nejvhodnější formy činnosti v nových společenských podmínkách. Stejně tak jednoty naší župy nabíraly rychle „třetí dech“. Jako jednu z prvních akcí lze uvést konání I. ročníku „Moutnického silničního běhu“ – jako memoriálu zahraničního odboje.

Nelze nevzpomenout z těch mnoha zatčených a odsouzených alespoň ty z naší župy, kteří byli po památné pouti na Sv. Hostýně 28. – 29. 1948 zatčeni a uvězněni.

Byli to:
František Morávek z Bílovic na 14 let *1913 †1998
Antonín Ondráček ze Sivic na 10 let *1918 †1975
Jakub Drkal z Bošovic na 3 roky *1909 †1991

Dalším z nich byl i pan Milan Havlín z kuřimské jednoty Orla. Politický vězeň, který se svojí rodinou emigroval do Kanady. Zahradní architekt a spisovatel. Svoje životní příběhy sepsal a při návratech domů prezentoval na různých besedách. Jako memento všem, kteří nezažili ... Vyjímáme část článku z časopisu Orel z roku 2001, který napsala stávající starostka župy Ing. Macková pod názvem „Vlečen pod šibenici“. K napsání ji inspirovala emotivní beseda nad právě dopsanou knihou Cesty do exilu.

„... Myslím si, že příběhy skutečných hrdinů jako je Milan Havlín, by neměly být utajeny hlavně nám, mladším lidem. Je totiž velmi snadné zapomenout. Po přečtení knihy budete jistě jinak nahlížet na hlasy některých lidí ... Však ono tenkrát nebylo zase tak špatně ... Zajímejme se, naslouchejme lidem, kteří mají co říci, protože přes jejich skromnost by nám mohly zůstat pravdivé příběhy utajeny. Je na nás, abychom nezapomněli ...“

Sám autor ke knize dodává:

„Knihu Cesty do exilu jsem napsal pro mladou generaci, aby se dozvěděla, o čem jim ani v hodinách dějepisu dodnes nepovídají, aby se vědělo, že lidé byli komunisty zavíráni a trestáni přesto, že nic proti nim nedělali, ale že byli takoví, kteří proti nim bojovali a v boji pokračovali i v jejich věznicích a nikdy nebyli poraženi. Protože bojovali naplnění vírou, nadějí a láskou ... Ale hned mě napadla myšlenka – a budou vůbec vědět, že tato kniha existuje?“

S manželi Rozprýmovými z Újezda u Brna, kteří dali postavit tento pomník uprostřed Boží přírody, se sjednócujeme s textem vyrytým do žulového podstavce:

**CHVÁLA KRISTU
ZA OBNOVENÍ ČINNOSTI ORLA
1990**

Jak jsme znovu začínali

Záměr třetí obnovy Orla – po zhroucení komunistického diktátorského režimu v listopadových dnech 1989 – začal, bez dlouhého váhání bývalých funkcionářů Orla, nabývat konkrétních forem. Je zaznamenána jejich schůzka 13. července 1989, na níž byl postup obnovy formulován a v závěru stvrzen na Manifestačním sjezdu Čs. Orla 30. června 1990 v Brně.

Mezitím se rychle začaly obnovovat jednoty a ustavovat župní orgány. Bývalí funkcionáři naší župy se k tomuto aktu sešli dne 26. 9. 1990 v zasedací místnosti ČSL v brněnském Typosu na ulici Jezuitské č. 7. V úvodu tohoto zasedání vystoupil ústřední tajemník Orla br. A. Večeřa s rozbohem organizačních záležitostí souvisejících s obnovou Orla.

Po diskuzi bylo přistoupeno k volbě župní rady, tehdejšího výkonného orgánu župy. Výsledky voleb pro autentičnost uvádíme v přetisku zápisu z ustavujícího zasedání. Následně byla dne 3. 10. 1990 na Ústředí Orla naše župa registrována. Při zahájení činnosti rady bylo v župě registrováno 5 jednot: Tuřany, Pozořice, Moutnice, Žatčany a Líšeň.

Jako hlavní náplň práce si stanovila rada tyto úkoly:

- usilovat o obnovení činnosti ve všech jednotách župy
- navázat kontakt s bývalými funkcionáři jednot v obcích
- pomáhat jednotám při uplatňování nároků na vrácení Orloven a Katolických domů

Zvolený starosta župy br. Josef Novotný svolal do konce roku 1990 ještě 2 zasedání župní rady 7. 11. 1990 a 19. 12. 1990. Jejich hlavním programem byl situační rozbor

stavu obnovy činnosti v jednotách. Starosta byl za župu delegován do ÚR Orla.

Na čtvrtém zasedání župní rady 20. 2. 1991 je již oznámeno, že v župě Sedlákově je již řádně registrováno 14 jednot:

Žatčany, Moutnice, Sokolnice, Hrušovany, Pozořice, Šitbořice, Blažovice, Telnice, Tuřany, Obřany, Újezd u Brna, Líšeň, Vel. Němčice a Borkovany.

Tato skutečnost již umožňovala rozvinout plán činnosti župy do konkrétních podob. Začínají se vést rozpravy o župních pobytových střediscích. Do plánu práce na I. pololetí je začleněno organizování Mariánské štafety po jednotách župy, a to v květnových dnech. Po zpracování podrobného harmonogramu štafety byl na 5. zasedání ŽR 20. 3. 1991 stanoven konkrétní termín konání, a to 11. květen 1991. Tento den se stal historický tím, že byl založen I. ročník Mariánské štafety.

K župnímu sjezdu, který se konal 13. února 1993, má naše župa celkem 22 zaregistrovaných jednot. Ve zprávě za roky 1990 až 1992 zaznamenáváme již zmíněnou rozvíjející se součinnost župy a jednot v širších okruzích činnosti.

Ze záznamu z tohoto zasedání uvádíme jen několik akcí:

- zajištění cvičitelského kurzu v Brně
- Mariánská štafeta v květnu 1991
- župní orelská pouť v Těšanech
- podíl na organizaci orelské poutě na Sv. Hostýně 1991
- župní atletický trojboj žactva v Židlochovicích

I. zasedání zástupců jednot Orla župy Sedlákovy k volbě první župní rady po třetí obnově Orla

Z Á P I S

z jednání zástupců jednot župy . SEDLÁKOVY
konané dne 26.9.1990 . . 1990 v zas.místnosti ČSL,Jezuitská 7
v místnosti . . Brně začátek 15,30 konec 18,00 hod..

- 1) Zahájil . br. Morávek zapisovatelem zvolen br.Samobyl
- 2) Organizační záležitosti přednesl br. Večeřa
- 3) Rozprava, připomínky, dotazy - uvedeny v příloze
Vystoupilo celkem . 15 přítomných
- 4) Volba - doplnění a schválení župního výboru

Funkce:	Jméno	Příjmení	adresa, č.p.	PSČ	telefon
starosta	Josef	Novotný	Brno-Líšeň/Moláková 15	628 00	
místostar.	Josef	Buchta	Moutnice 193	664 55	
jednatel	Josef	Sedláček	Žatčany 81	664 53	
hospodář	Ludmila	Banešová	Blažovice 267	664 08	
duch. vzděl.					
náčelník					
náčelnice					
	Ian	Šmerda	Pozořice 27	664 07	
	Vlad.	Chudáček	Sokolnice	664 52	
	Fraut	Morávek	Lílovice		

Korespondenci župní rady adresujte:
Jméno Josef Novotný příjmení adresa, č.p., PSČ
. . . Brno-Líšeň, Moláková 15, 628 00
Telefonické spojení na župu: další
Sídlo župy s možností schůzovní místnosti . Brno-Ústředí
Doporučení předsednictvu Ústředí Čs. Orla (pište na samostatnou přílohu)
Závěr: br. Morávek
Přítomno celkem . . . 34 . . . příloha pres. listina

lx župní rada
lx Ústředí Čs. Orla

Zapsal:

- Mariánská štafeta v květnu 1992
- atletický trojboj – ústřední kolo ve Šlapanicích
- finanční pomoc při vybavování jednot náradím
- aktivní účast při organizaci X. sjezdu Orla v Brně
- organizační zajištění cvičitelského kurzu 1993 v Brně
- podzimní atletický trojboj v Židlochovicích 1992

Z posledního zasedání župní rady v roce 1992 je upřesněn vztah k župním střediskům s konstatováním:

„Je pokračováno v úpravách školicího a rekreačního střediska z župy v Újezdě u Černé Hory. Kontaktní adresa na vedoucího střediska: Cyril Boleslav – Brno, Zemědělská 80.“

„V letním rekreačním středisku v Bukovině budou prováděny úpravy a výstavba sociálního zařízení. Požadavky na pronájem střediska soustředí br. Klement Dudák.“

Rozvoj těchto středisek následuje v samostatných pojednáních.

Jedním z hlavních programů zmíněného sjezdu župy byla volba nové župní rady. K tomuto bodu je poznamenáno, že starostovi župy podali rezignaci tito dosavadní členové: Josef Buchta, Josef Sedláček, Josef Novotný.

Župní rada byla zvolena v tomto složení:

starosta Bárta Jiří
předseda TVR .. Kaláb Mil.
místostarosta ... Šmerda Jan
KVR Urbánek Fr.
sekretář Dvořák Jan
EHR Sýkora Jiří
pokladník Buchtová M.
RK Hemala Jan
člen rady Boleslav C.

Po rezignaci sestry M. Buchtové v květnu 1993, v červnu 1993 Ing. J. Hemaly, dále po resignaci J. Sýkory a J. Dvořáka v roce 1994, doznala sestava župní rady těchto změn:

sekretář Urbánek František
pokladní Sokolovová L.
ved. EHR a župní kanceláře ... Müller Alois
ved. KVR Dudák Klement
ved. RK Buchta Pavel

Křesťanská tělovýchovná organizace

číslo: 12

OSVĚDČENÍ O REGISTRACI

Potvrzujeme, že

ORELSKÁ ŽUPA

Dr. JANA SEDLÁKA V BRNĚ, Pionýrská 19

602 00

PSČ

BYLA ZAREGISTROVÁNA V ÚSTŘEDÍ ORLA V BRNĚ DNE: 3. října 1990

Organizační řád (stanovy) Čs.Orla byl schválen Federálním ministerstvem vnitra 9.3.1990, j.č. OV-279/P-90 s registrací ministerstvem vnitra České republiky, j.č. VSP/1-1125/90-R ze dne 6.6.1990. Změna stanov Orla vzata ministerstvem vnitra České republiky na vědomí dne 13.1.1993.

Identifikační číslo organizace: (IČO): 544833 ze dne 4.7.1990.

V Brně dne: 15.1.1993

Zdař Bůh !

Božetěch Kostelka
generální sekretář

Josef Novotný
starosta Orla

Registrace jednot župy na ústředí Orla po III. obnově

	jednota	1990	1991	1992	1993	1994	1995–2001	2001–2010
1.	Blažovice	14. prosince						
2.	Blučina				13. března			
3.	Borkovany	28. prosince						
4.	Bošovice		27. prosince					
5.	Brno-Černovice						15. ledna 1996	
6.	Brno-Husovice		8. května					
7.	Brno-Líšeň	17. srpna						
8.	Brno-Obřany	30. listopadu						
9.	Brno-Tuřany	15. července						zrušena
10.	Brno-Židenice				2. července			
11.	Bukovina		IX 04					
12.	Hrušovany	19. prosince						
13.	Jiříkovice		8. listopadu					
14.	Kuřim	Jednota zaregistrována v župě Metodějově. Převod evidován.					1994–1995	
15.	Moutnice	12. října						
16.	Ochoz u Brna					6. ledna		
17.	Pozořice	15. července						
18.	Sokolnice	12. prosince						
19.	Šitbořice	19. listopadu						
20.	Šlapanice			30. března				
21.	Telnice		20. února					
22.	Těšany	2. listopadu						
23.	Vel. Němčice	12. prosince						
24.	Žatčany	15. srpna						
25.	Židlochovice						8. dubna 2001	
26.	Újezd u Brna	28. prosince						zrušena
27.	Přibice		15. května			zrušena		
28.	Vranovice		17. června			zrušena		
29.	Žabčice		30. listopadu			zrušena		
30.	Měnin			6. dubna		zrušena		
31.	Prace							2007

V pracovních programech zasedání župní rady po třetí obnově Orla zaznamenáváme záměry zmapování majetku jednot župy s cílem vytvoření podmínek pro jeho restituci. Výsledek tohoto průzkumu uvádíme v původním znění, i když některá zjištění nejsou nejpřesnější:

Zpráva o obnovení činnosti jednot Čs. Orla a stavu jejich majetku v Sedlákově župě ke dni 10. 11. 1990:

Bílovice – Jednota není dosud ustavena, bude v nejbližší době. Majetek není žádný.

Blažovice – O obnovení jednoty se jedná. Bude ustavena v nejkratší době. Z Katolického domu a z hřiště byl postaven velký kulturní dům: školka, vývařovna a jídelna v akci „Z“. Jedná se o navrácení.

Blučina – Jednota není ustavena. Je malý zájem. Majetek – Orlovna – je v užívání RaJ. Není vyjasněno.

Borkovany – Jednota není ustavena – zájem zatím malý. Majetek není zjištěn. Zřejmě bude Orlovna.

Bošovice – Dosud nebyl navázán kontakt.

Brno-Husovice – Jednota není dosud ustavena. Bude v co nejkratší době. Majetek – Katolický dům – je v řešení, shromažďuje se materiál o vlastnictví. Je předpoklad, že do konce roku bude požádáno o navrácení.

Brno-Líšeň – Jednota ustavena a začíná pravidelná činnost. Majetek – Orlovna – schválená registrace FMV. Jedná se o navrácení se Správou městských kin.

Brno-Maloměřice – Jednota není ustavena pro malý zájem. Majetek není.

Brno-Obřany – Jednota není dosud ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Katolický dům – registrace FMV, jedná se o navrácení.

Brno-Slatina – Jednota není ustavena. Malý zájem. Majetek nebyl žádný.

Brno-Tuřany – Jednota ustavena jako první v župě (s jednotou Pozořice). Majetek – Katolický dům – v používání Čs. Orla. Požádáno o navrácení včetně registrace na FMV.

Brno-Židenice – Jednota není ustavena. Bude v co nejkratší době.

Diváky – Jednota není ustavena. Malý zájem. Majetek není žádný.

Holubice – Dosud nebyl navázán kontakt.

Hostěrádky – Dosud nebyl navázán kontakt.

Hrušovany – Jednota není obnovena, bude v nejkratší době. Majetek – Orlovna – značně zdevastovaný. Dosavadní uživatelé MNV a JZD se předběžně dohodli o navrácení.

Chrlice – Jednota není dosud ustavena, pravděpodobně se připojí k Tuřanům. Majetek – Orlovna – byla v roce 1948 zbourána. Problematika se řeší.

Jiříkovice – Jednota není dosud ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Katolický dům – požádáno o registraci u FMV.

Kobylnice – Jednota není ustavena. Malý zájem. Majetek nebyl žádný.

Kovalovice – Jednota není dosud ustavena, pravděpodobně se připojí k Pozořicím. Majetek – Orlovna – s jevištěm není vyjasněn.

Křepice – Jednota není dosud ustavena. Je malý zájem. Majetek není žádný.

Křtiny – Jednota v minulosti nečinná. Dosud nenavázán kontakt.

Lovčičky – Dosud nenavázán kontakt.

Měnin – Jednota není dosud ustavena. Je předpoklad, že může být obnovena. Majetek v minulosti nebyl žádný.

Mokrá – Jednota není ustavena, zájem je malý. Majetek není vyjasněn. Zřejmě nebyl.

Moutnice – Jednota je ustavena, velmi dobře činná. Majetek – Orlovna – v užívání, jedná se o registraci u FMV a o navrácení.

Nesvačilka – Jednota není ustavena, je malý zájem. Majetek nebyl.

Nikolčice – Jednota není ustavena, zájem je malý. Majetek nebyl.

Nosislav – Jednota není ustavena, zájem velmi malý.

Nutno provést nový průzkum a nábor. Majetek – Katolický dům – v užívání MNV jako kanceláře. Žádáno o navrácení a registraci u FMV.

Ochoz u Brna – Jednota není dosud ustavena. Je možnost ustavení v nejkratší době. Majetek – Orlovna – v užívání Orla, jedná se o navrácení a registraci u FMV. **Otnice** – Jednota není dosud ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Orlovna – jedná se o navrácení a registraci u FMV.

Podolí – Jednota v minulosti něčinná. Provést průzkum. **Bukovinka** – Jednota v minulosti nečinná. **Bukovina** – Jednota v minulosti něčinná. **Pozořice** – Jednota ustavena, velmi aktivní v práci s mládeží. Majetek – Orlovna – v užívání. Jedná se o navrácení a registraci u FMV.

Prace – Jednota není ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Orlovna – jedná se o navrácení a registraci u FMV.

Přibice – Jednota není ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Spolkový dům, Orlovna – v dobrém stavu. Je nutné požádat o navrácení a registraci u FMV.

Sokolnice – Jednota není dosud ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Katolický dům – není dořešen, používá MNV a JZD, je nutné požádat o navrácení a registraci u FMV.

Šaratice – Dosud nenavázán kontakt. **Šitbořice** – Jednota není dosud ustavena, bude ustavena v nejkratší době. Majetek – Orlovna – jedná se o navrácení o registraci u FMV. Nutno dořešit.

Šlapanice – Jednota není dosud ustavena, bude ustavena v nejkratší době. Majetek – Orlovna – žádost o registraci na FMV a o navrácení. Nutno dořešit.

Telnice – Jednota není dosud ustavena, bude v nejkratší době. Majetek – Orlovna – dosud není ustaven spolek pro údržbu Orlovný, nutno urychleně dořešit.

Těšany – Jednota není dosud ustavena, bude v co nejkratší době. Majetek – Orlovna – jako nadační dům, používán jako hasičská zbrojnice. Nutno celou problematiku dořešit náhradní budovou.

Tvarožná – Jednota není dosud ustavena, zájem je malý. Majetek – Spolkový dům – Kosmák – převzal Sokol. Je nutno dořešit celou problematiku včetně navrácení. **Uherčice** – Jednota není dosud ustavena, zájem je malý. Majetek – Spolkový dům – Orlovna – je ve velmi špatném stavu. Není zájem o navrácení. Nutno dořešit (urychleně).

Takto je tedy vyhodnocen stav majetku jednot naší župy, po téměř půl století nedobrovolného přerušení činnosti Orla. Po abdikaci starosty župy br. Josefa Novotného, který zvolením povýšil na starostu Čs. Orla, nastoupil na jeho místo Jiří Bárta – člen jednoty Brno-Husovice. Pod jeho starostováním byla župní rada vedena těmito prioritními záměry:

Na úseku organizačním:

- navázat na osvědčené tradice župy z dob jejího největšího rozvoje a aktualizovat je do nových společenských podmínek
- pokračovat jak na započatých pracích dostavby rekreačního střediska v Bukovině, tak i na modernizaci školního–pobytového střediska v Újezdě u Černé Hory
- obnovit a ověřit reálnost okrskové struktury v župě v nových podmínkách
- věnovat pozornost restitucím majetku jednot župy
- zaměřit se na možnost získání vhodného sídla župy
- ustavit základní odborné rady župy a vytvořit podmínky pro jejich účinnou spolupráci s jednotami
 1. rada tělovýchovná – TVR
 2. rada kulturně výchovná – KVR
 3. rada ekonomicko-hospodářská – EHR

Na úseku ideově výchovném:

- vyhledat a ustavit vhodného duchovního rádce župy
- zavést do tradičních akcí župy Mariánskou štafetu a pořádání župní poutě ve Křtinách
- ustavit klub katolického studentstva župy
- ustavit župní klub důchodců

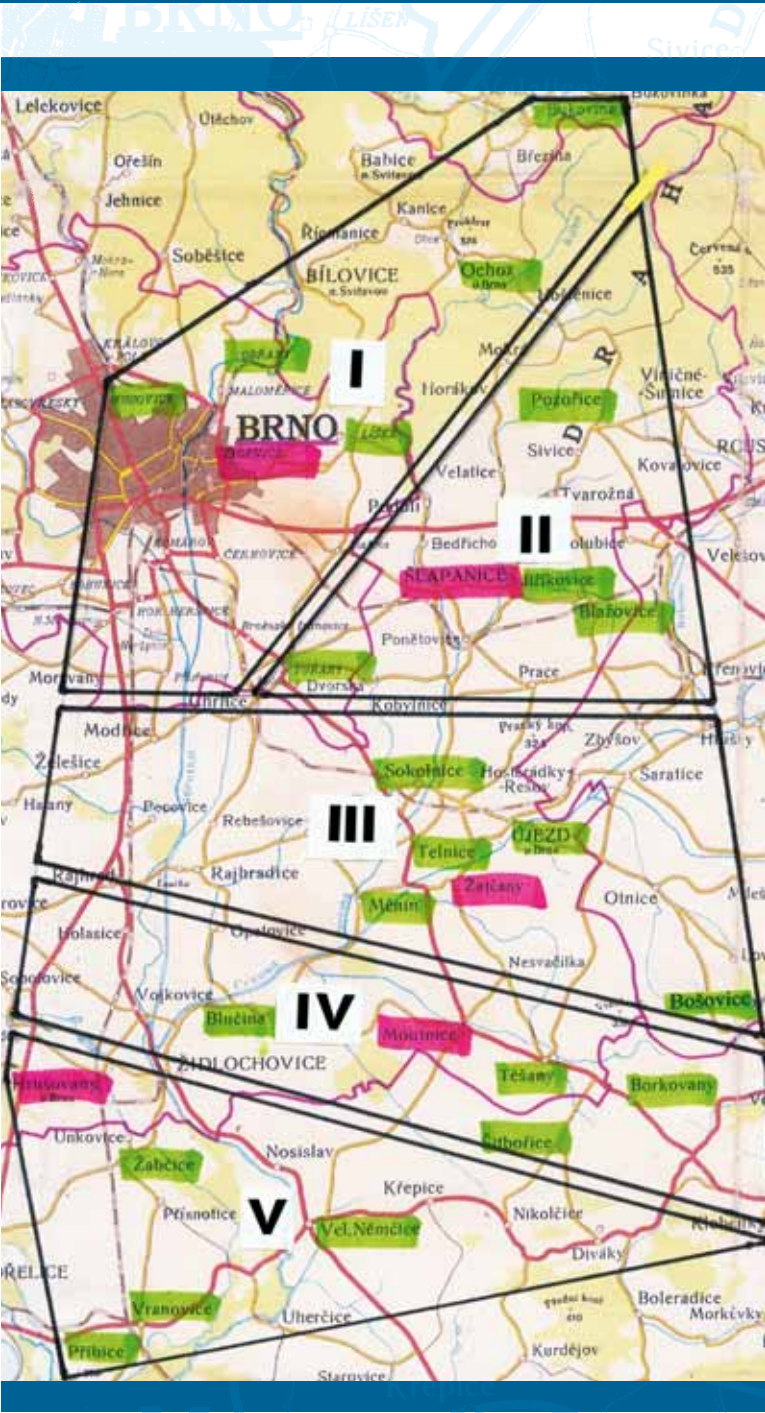
Na úseku sportovní činnosti:

- urychlit rozvoj sportovní činnosti v jednotách, které v prvních letech třetí obnovy se pochopitelně zaměřovaly ve svých aktivitách více na činnost osvětovou a kulturní

V roce 1994 připravila župní rada návrh na rozčlenění župy do pěti okrsků:

I. okrsek Brno-Židenice Bukovina Ochoz u Brna Líšeň Brno-Husovice Brno-Židenice Brno-Obřany	II. okrsek Šlapanice Pozořice Šlapanice Jířkovice Blažovice Tuřany	III. okrsek Žatčany Sokolnice Telnice Měnin Bošovice Újezd u Brna Žatčany
IV. okrsek Moutnice Těšany Moutnice Borkovany Šitbořice Blučina	V. okrsek Hrušovany Velké Němčice Žabčice Vranovice Přibice Hrušovany	

Starostové sídla okrsku se stali současně členy župní rady. Měli za úkol svolávat jednoty svého okrsku k poradám, k organizování vhodných okrskových akcí a předávání informací s požadovanými doklady na župní kancelář. K závěru této stati musíme podotknout, že se v budoucích letech tento systém neosvědčil. Doba vyvolávala nové formy činnosti.

Mariánská štafeta

Mariánská štafeta je svým významem součástí naplnění duchovních idejí Orla župy Sedlákovy. Je to vnější i vnitřní projev tradiční orelské Mariánské úcty. Svým posláním nabyla i společenského významu.

Zavedení této tradice vyplývá z obsahu její zakládací listiny. První štafetový běh župními jednotami je známán datem 11. května 1991 s časovým průběhem od 6.00 hod. z výchozího bodu Líšně do 18.30 hod. se zakončením v Chrámu Matky Boží v Brně-Tuřanech.

Po tři léta vzdávali účastníci štafetové trasy v délce přesahující 250km hold Matce Boží. Mezitím bylo štafetové těleso v roce 1994 z depositeře farnosti Brno-Husovice zcizeno. Zásluhou starosty župy br. Jiřího Bártý a duchovního rádce župy P. Tomáše Prnky byl zhotoven štafetový symbol nový s medailonem Panny Marie Křtinské. Návazně na to byly projednávány náměty z jednot na změnu v organizaci této akce z důvodů časové a organizační náročnosti.

Tak byl župní radou schválen návrh průběhu štafety hvězdicovým způsobem, kdy účastníci z jednot se sjíždějí do místa jednoty, která soustředění pořádá.

Zde v dopoledním programu – buď v kostele, nebo na jiném důstojném místě – proběhne tzv. stužkování. Při něm přistupují jednotlivě zástupci jednot ke štafetě s Mariánskými symboly umístěnými na vyzdobeném podstavci. Zde představí svoji jednotu, přečtou z úzké barevné stuhy příslušnou přímluvu k Matce Boží a zavěsí stuhu na štafetu. Po ukončení tohoto obřadu jsou všichni účastníci slavnostnější bohoslužbě.

Odpolední program je věnován dětem a mládeži ke sportovnímu vyžití. Dospělým umožňuje společenská setkání u kulturního programu, besed nebo různých výstav v areálech Orloven. V tomto pojetí se tradice pořádání Mariánské štafety dochovala do dnešních dní.

Zakládací listina Mariánské štafety Čs.Orla, župy Dr. Jana Sedláka v Brně

Na IV. zasedání župní rady konané 20.2.1991, bylo dohodnuto o zavedení putovní nové tradice Mariánské štafety po celé župě, konané 2x do roka, na jaře a na podzim u příležitosti oslav svátků sv. Panny Marie.

Výtvarné řešení vlastní Mariánské štafety navrhl br. starosta župy Josef Novotný, odsouhlasení návrhu bylo provedeno na V. zasedání župní rady, konané dne 20.3.1991. Semotné zhotovení vlastní Mariánské štafety podle návrhu provedl br. Velán Jiří ze Šlapanic u Brna a to bezplatně z výběrového dřeva, které daroval nejmenovaný br. z Jířkovic.

Vlastní popis Mariánské štafety :
Těleso držadla je zhotoveno z jednoho kusu výběrového dřeva "Topolu", okružní pro upevnění ozdobných stuh je zhotoveno z kovu materiál nerez včetně 4x kolíků umístěných do kříže, délka tělesa je 365 mm, povrch tělesa je natřen bezbarvým lakem. Popisy na čtyřech páscích umístěných na tělese jsou z mosazi a byly zhotoveny na zakázku v družstvem KOVO - ORLÍ č. 11, za pořizovací cenu 355,- Kčs.

Dominantní soška Sv. Panny Marie je z kovu kopie prvního zjevení sv. Panny Marie v roce 1830 v Paříži a je to dar od " MARION LEGIE " z Marie Roggendorfu z Rakouska. Světitelem byl otec Bernard - premonstrát, kaplan v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Židenicích u příležitosti zahájení první Mariánské štafety, která se uskuteční dne 11. května 1991, od rána v 6,00 hodin, do večera 18,30 hodin, po celé Sedlákově župě, jmenovitě přes tyto obce a jednoty Čs.Orla, začátek je : Líšeň, Slatina, Židenice, Husovice, Obřany, Bílovice, Kanice, Babice, Křtiny, Bukovina, Bukovinka, Březina, Ochoz u Brna, Líšeň, Podolí, Velatice, Mokrá, Horákov, Pozořice, Viničné Šumice, Kovalovice, Tvarožná, Holubice, Blažovice, Jířkovic, Šlapanice, Ponětovice, Prace, Kobylnice, Sokolnice, Újezd, Hostěrádky-Rešov, Šarátice, Otnice, Lovčičky, Bošovice, Velké Hostěrádky, Borkovany, Těšany, Moutnice, Šitbořice, Nikolčice, Křepice, Velké Němčice, Nosislav, Uherčice, Vranovice, Přibice, Přisotice, Žabčice, Židlochovice, Hrušovany, Blušina, Mělník, Zatečany, Telnice, Tuřany je zakončení.

Podpisy zakládajících členů župní rady Čs.Orla v Brně :

Ludmila Benešová hospodářka župy	Josef Sedláček jedenatel župy	Josef Buchta místostarosta	Josef Novotný starosta župy
František Morávek člen rady župy	Vladimír Chudáček člen rady župy	Jan Šmerda člen rady župy	

Zapsáno v Brně Léta Páně dne 11. dubna 1991.

Pro úplnost
uvádíme dispozice pro
poslední „klasickou“
M. Š., před její změ-
nou v provádění způ-
sobem „hvězdicovým“.

Brněnská orelská župa Dr. Jana Sedláka

III. ročník "Mariánské štafety" se uskuteční 8.května 1993.

Rozdělení etap mezi členy rady župy, včetně časových termínů :

Etapa	Kdo	Místo	Zástupce místa	Čas předání
1.	Bárta	+ Husovice + Obřany Bílovice Křtiny + Bukovina Ochoz + Líšeň Podolí	Letochová Ingerle Morávek, Kratinova 340 pan farář Beránek Polák Sebastián 349 Veselá Hana, Samoty 2034	6,30 6,45 7,05 7,40 8,00 8,15 8,45 9,00
2.	Šmerda	Podolí Velatice Mokrá + Pozořice V. Šumice Koválovice Tvarožná Holubice Blažovice	Daněk Rudolf 23 Zouhar Karel 15 Ondráček Drápal Vojtěch 193 Severa Eduard 97 Švehla Oldřich 193 Robeš Bohumil 4	9,00 9,20 9,25 9,45 10,00 10,05 10,15 10,25 10,30
3.	Kaláb Ing.	+ Blažovice + Jiřikovice + Šlapanice Prace Kobylnice Sokolnice	Řezáč Karel 331 Štěpánek Pavel Bartouš Ant., Dlouhá 55 Kněžíček Old. 276 Smíd Slávek	10,30 10,45 11,00 11,30 11,45 12,30
4.	Dvořák Ing.	+ Sokolnice + Újezd u B. Saratice Otnice + Bošovice + Borkovany	Dudák Klement 25 Iva Malíková, Lidická 700 Poudlý Jan Mezuláník Fr., Nová 378 Marek Josef, 93 Hrabec Ing., 238	12,30 12,45 12,55 13,15 13,35 14,00
5.	Buchta	Borkovany + Moutnice + Těšany + Šitbořice Nikolčice Křepice + V. Němčice NOsislav Uherčice + Vranovice	Dohnálek, 45 Rychlík Urbánek Jos. Nikolčická 464 Strouhal Jan Papež Záček K. Městečko 32 Suchánek 248 Himmer Jar., 313 Paměrová M., 269	14,00 14,15 14,30 14,50 15,15 15,45 16,30 16,55 16,45 17,05

6. Sýkora	Vranovice		17,05
	Přibice	Janičková M., 82	17,15
+ Zabčice	Vlčková Věra		18,15
+ Hrušovany u B.	Frůkal Zdr., Tyršova 227		18,30
Židlochovice	Ing. Haluza, ČSL		18,45
+ Blučina	Štastný Jiří		18,55
+ Měnin	Kopřiva Jan 58		19,05
+ Žatčany	Sedláček J., 71		19,15
+ Telnice	Král Jan, 367		19,25
+ Tuřany	Drčka Vl., Marašova 29		19,30

Označení + jsou registrované jednoty. Ostatní jsou aktivisté, kde jednoty byly v poválečných letech a dosud nabyly znovu ustaveny, avšak aktivisté organizovali štafetu v minulých ročnících.

POZOR !!!!

- 1/ vedoucí etap si svoji etapu projedou nejpozději do 6.května 1993
- 2/ způsob předávání etap: Šmerda přebere ve stanoveném čase štafetu v Podolí a pokračuje do Blaž. Kaláb přebírá ve stanoveném čase v Blažovicích a pokračuje do Sokolnic Dvořák přebírá v Sokolnicích v daném čase a pokračuje do Borkovan Buchta přebírá v daném čase v Borkovanech a pokračuje do Vranovic Sýkora přebírá v daném čase ve Vranovicích a pokračuje do Tuřan
- 3/ každý vedoucí etap si zajistí přepravu, aby se po své etapě mohl ihned vrátit domů. Na počátku své etapy bude každý vedoucí spolu se zástupcem obce očekávat vozidlo se štafetou na okraji obce.
- 4/ župní starosta se štafetou projíždí všechny trasy z Brna - Husovic až do Tuřan.
- 5/ na adresář, který jste nyní jako vedoucí etap obdrželi, jsou časy štafety rozeslány. Bylo by vhodné, když ne všechny adresy svého úseku navštívíte, tak aspoň namátkou některé, abyste mohli štafetu doprovodit na stanovené místo.

K úspěšnému zajištění "Mariánské štafety"

" : : d a ř B ů h "

František Urbánek v. r.
předseda osvětové rady

Jiří Bárta v. r.
Starosta župy

**Trasa putování
III. ročníku
Mariánské štafety**

2003

Délka trasy – 225 km

**Obřad posvěcení nové plakety pro Mariánskou štafetu Orla –
župy Dr. Jana Sedláka 1994**

Avers

Revers

*Pomoc naše ve jménu Páně,
který stvořil nebe i zemi.*

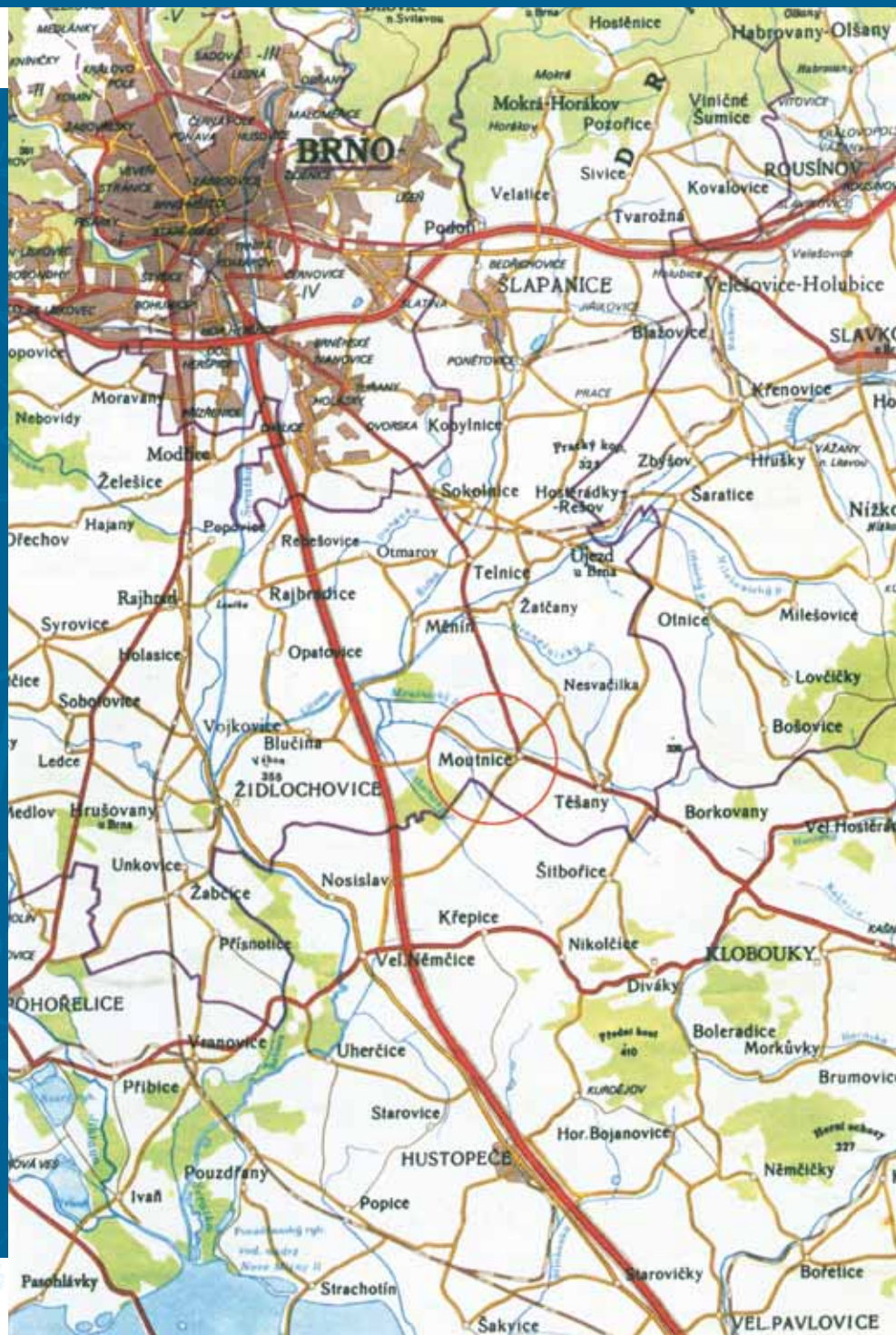
Všemohoucí, věčný Bože, Ty, jenž dovoluješ vytvářet obrazy, sochy, medaile a plakety svých svatých, dej, abychom pokaždé, když na ně pohlédneme svýma očima, rozjímali duchovním zrakem o jejich činech a povzbuzovali se k jejich následování.

Rač tuto plaketu, která byla vytvořena k uctění a paměti Panny Marie a orelské myšlenky požehnat a posvětit.

Dej, ať každý, kdo před ní bude pokorně uctívat Pannu Marii, šířit a hájit orelské ideály, pro její zásluhy a na její přímluvu dosáhne od Tebe nyní milost a v budoucnu věčnou slávu.

Skrze Krista, našeho Pána.

Amen

OREL – SEDLÁKOVA ŽUPA

Mariánská štafeta

XI. ročník

Pro představu uvádíme jeden příklad organizačního a programového zajišťování Mariánské štafety.

Úterý 8. května 2001 – Moutnice

Sestry a bratři,
v úterý 8. 5. 2001 proběhne XI. ročník
MARIÁNSKÉ ŠTAFETY
s cílovým místem Moutnice

Program akce:

9:00 Prezence v prostorách Orlovny
9:15 Slavnostní zahájení
9:30 Moravská beseda
10:00 Stučkování
10:15 Průvod do kostela
10:30 Mše svatá
11:45 Občerstvení na Orlovně
13:00 Slavnostní otevření a vysvěcení víceúčelového hřiště
a nových prostor Orlovny
14:00 Odpolední sportovní program
- stolní tenis
- volejbal
- nohejbal
- víceboj pro nejmenší
15:30 Exhobiční utkání

Za pořádající
jednotu zve

Ing. Jan Hemala
starosta jednoty

Alois Müller
sekretář župy

František Urbánek
místostarosta župy

Organizační pokyny:

1. Jednoty si zajistí stužky široké asi 1,5 cm a dlouhé asi 7,5 cm s nápisem přímluvy a názvem jednoty.
2. Účastníci této hvězdicové štafety dorazí do Moutnic nejpozději do 9:15 hod.
3. Spojení z Brna ÚAN Zvonařka, stanoviště 26, odjezd autobusu v 8 30 hodin. Jízda trvá asi 35 min. Orlovna je přímo u silnice uprostřed obce.
4. Po mši sv. bude na Orlovně připraveno občerstvení.
5. Autobus z Moutnic do Brna odjíždí v 17.57 hodin.
6. Žádáme jednoty o oznámení předběžných počtů zúčastněných (přihlaste družstva i jednotlivce do sportovních soutěží) do 5. 5. na adresu:

Pavel Dohnálek,
664 55 Moutnice 40,
tel. 05/44248521

Stužkování proběhlo ve slavnostně vyzdobeném sále Orlovny. Průvod jde do chrámu sv. Jiljí k slavnostní bohoslužbě.

Po bohoslužbě do areálu Orlovny. Tam kulturní vystoupení, pohoštění a společenská beseda.

Odpoledne patřilo našim „borcům“ a exhibičnímu utkání ve volejbale.

Chronologický přehled pořádaných Mariánských štafet 1991–2010

I. ročník – 1. 5. 1991, Štafetové putování župními jednotami, Start: Brno-Líšeň – Orlovna – Chrám sv. Jiljí
Cíl: Tuřany – Chrám Matky Boží v trní

II. ročník – 1992 Stejný start a cíl

III. ročník – 8. 5. 1993, Štafetové putování župními jednotami, Start: Husovice – chrám Nejsv. Srdce Páně
Cíl: Tuřany – Chrám Matky Boží v trní

IV. ročník – 1. 5. 1994, Hvězdicový způsob soustředění účastníků do místa jednoty pořádající program MŠ.
Místo: Újezd u Brna, jednota Újezd u Brna, Chrám sv. Petra a Pavla

V. ročník – 7. 5. 1995, Místo: **Pozořice**, jednota Pozořice, Orlovna, Chrám Nanebevzetí P. Marie

VI. ročník – 11. 5. 1996, Místo: **Ochoz u Brna**, jednota Ochoz u Brna, Lid. dům, Chrám sv. Václava

VII. ročník – 3. 5. 1997, Místo – **Velké Němčice**, jednota V. Němčice, Kulturní dům, Chrám Nejsvětější Trojice

VIII. ročník – 8. 5. 1998, Místo: **Žatčany** jednota Žatčany, Orlovna, Chrám Nejsvětější Trojice

IX. ročník – 9. 5. 1999, Místo: **Pozořice**, jednota Pozořice, Orlovna, Chrám Nanebevzetí P. Marie

X. ročník – 7. 5. 2000, Místo: **Šlapanice**, jednota Šlapanice, Orlovna, Chrám Nanebevzetí P. Marie

XI. ročník – 8. 5. 2001, Místo: **Moutnice**, jednota Moutnice, Orlovna, Chrám sv. Jiljí

XII. ročník – 8. 5. 2002, Místo: **Telnice**, jednota Telnice, Orlovna, Chrám sv. Jana Křtitele

XIII. ročník – 8. 5. 2003, Místo: **Kuřim**, jednota Kuřim, Orlovna, Chrám sv. Maří Magdaleny

XIV. ročník – 8. 5. 2004, Místo: **Borkovany**, jednota Borkovany, Orlovna, Chrám Nanebevzetí P. Marie

XV. ročník – 7. 5. 2005, Místo: **Moutnice**, jednota Moutnice, Orlovna, Chrám sv. Jiljí

XVI. ročník – 8. 5. 2006, Místo: **Těšany**, jednota Těšany, Orlovna, fara, Chrám sv. Barnabáše

XVII. ročník – 8. 5. 2007, Místo: **Blučina**, Lidový dům, Chrám Nanebevzetí P. Marie

XVIII. ročník – 8. 5. 2008, Místo: **Pozořice**, jednota Pozořice, Orlovna, Chrám Nanebevzetí P. Marie

XIX. ročník – 8. 5. 2009, Místo: **Kuřim**, jednota Kuřim, Orlovna, Chrám sv. Máří Magdalény

XX. ročník – 8. 5. 2010, Místo: **Šlapanice**, jednota Šlapanice, Orlovna, Chrám Nanebevzetí P. Marie

**18. duben 2000 –
den, který byl pro nás dnem smutku**

Jiří Bárta se s orelským prostředím poznává již od svého mládí a zůstává mu věrný až do svých posledních dnů. Vedle mateřské jednoty Husovice stala se mu mateřskou i župa Sedláková, v jejímž čele jako starosta působil od roku 1993. Jeho úsilí o rozvoj župy po III. obnově Orla přineslo výsledky na všech úsecích činnosti.

Na poli organizačním, v dobré vůli, zavedl okrskový systém v členění župy. Pro operativnost a úroveň řízení župy otevřel župní kancelář s pravidelným provozem. Zavedl řád do župních odborných rad, stejně tak systém v evidenci majetku jednot v župě a v dohledu nad restitucemi.

Na úseku ideové a propagační práce položil základ k nové podobě časopisu OREL, odpovídající současné době a jejím potřebám. Zasloužil se o tradiční ideová soustředění při pořádání Mariánských štafet a župních křtinských poutí. Uvedl do společenství župy duchovního rádce P. Tomáše Prnku.

V investičních snahách o rozvoj župy, věren tradicím, položil základy pro výstavbu a modernizaci pobytových středisek župy v Újezdě u Černé Hory a Bukovině. Podporoval pronájmy nevyužívaných církevních objektů a pozemků pro potřeby jednot.

Zhodnoceno bylo i jeho spolupůsobení na úrovni ústředí při organizování významných událostí. A to vše pod zorným úhlem naplňování orelských ideí.

*„Ale Ti, kdo skládají naději
v Hospodina, nabývají nové síly.
Vznášejí se jak orlové, běží bez
únavy, jdou bez umdlení“.*

S velkou
úctou a vděč-
ností se shro-
máždila početná orelská ro-
dina 27. dubna na Ústředním
hřbitově v Brně, aby se roz-
loučila se starostou jedné
z největších orelských žup,
bratrem **JIŘÍM BÁRTOU.**

Jménem předsednictva a všech členů župy Sedlákovy se s bratrem Jiřím rozloučil sekretář župy br. Alois Müller a jménem Ústředí Orla br. Božetěch Kostelka.

*Naděje přichází skrze lidi, kteří své
životní poslání berou jako radostnou službu
Bohu a lidem.*

Mariánské svatyně – cíle orelských poutí

Historie tradiční župní křtinské pouti po III. obnově Orla

Jak lze vyčíst z historických dokumentů župy, byla převážně ze strany Brněnské orelské župy Dr. Jana Sedláka při různých příležitostech prokazována výjimečná úcta k Matce Boží. Tato mariánská úcta se mimo jiné projevovala v organizování a účasti na společných poutích do Moravskoslezských Mariánských svatyní.

Z těchto poutních míst se tradičně a historicky nesmazatelně stal posvátný Hostýn. Tam i v dobách národního pokolení, jak píše jeden z redaktorů katolického tisku, „... jsme se cítili vždy svobodnými ...“ Tam se Orlové slétali a slétají ke společnému vzdání holdu hostýnské Matce Boží a k vzájemnému povzbuzení do dalších dnů ve víře, naději a lásce.

Vedle této ústřední orelské pouti vykonávali brněnské župy své regionální pouti. Nejčastěji se ve zmíněných dokumentech objevují místa Křtiny, Vranov, Sloup a Tuřany. Pro naši župu jsme zaznamenali v zápisu a usnesení valné hromady ze dne 21. března 1926 snad první zmínku o organizaci přípravy pouti ke Křtinské Matce Boží v tomto znění: „... uspořádat v neděli svato-dušní župní pouť do Křtin ...“

Přípravy a program k této župní pouti byl projednán na třetí schůzi předsednictva dne 28. dubna 1926 s tímto závěrem: „... z jednotlivých farností přijdou samostatné proudy, které se v Obcích (nynější součást Ochoze) srazí. Účast členů a dorostu bude v občanském šatě...“

Nemůžeme asi hovořit o tom, že v té době byla tato pouť, již bychom mohli dát název tradiční v našem dnešním

Poutě na sv. Hostýně

1. Upoutávka z červencového vydání Ú.L. – 1939

Pamatuj 20. srpen!

DEN ORELSKÝCH POUTÍ.

Župní pouti v rámci orelského poutního dne 20. srpna v Tuřanech, zúčastní se jednoty v největším počtu. Předsednictvo pracuje na zvláštním programu. — Ka

2. Vyhodnocení župní pouti v následujícím vydání.

Tuřany u Brna.

Brněnská orelská župa dra Jana Sedláka, putovala čtyřmi proudy ze své oblasti k Panně Marii Tuřanské. V 10 hodin vyšel z orlovny průvod shromážděných poutníků o počtu 2.950 účastníků. Za křížem ve vyrovnaných šestistupech kráčely skupiny v národních krojích, ve svérázech a v šatě občanském. Pět kapel doprovázelo nábožný zpěv poutníků. Na prostranství před kostelem ve stínu stromů kázal župní vzdělavatel P. Stria, katecheta z Líšně. Život, utrpení i slávu Panny Marie

srovnal s národem. Úpěnlivou prosbou „Zůstaň Matkou lidu svému“ zakončil svou procítěnou promluvu. — Přes 5.000 orlů a orlic spojilo pak při mši sv. své modlitby a prosby za ochranu národa. Odpoledne o 13. hodině adorací, promluvou a sv. požehnáním byla ukončena tato zdařilá pout, která se stala prosebnou i smířící obětí Orelstva župy dra J. Sedláka. Všichni účastníci rozcházeli se s plným odhodláním v život velké rodiny orelské a s nadějí ve šťastnou budoucnost své drahé vlasti.

pojetí. Z ústního podání víme, že byly také v našem regionu pořádány pouti na Vranov, do Sloupa a Tuřan.

Že tomu tak skutečně bylo, přetiskujeme zprávy z ústředního listu Československého Orla, týkající se obzvláště poutního místa Tuřan.

Tomuto místu věnovali členové župní rady mimořádnou pozornost z hlediska organizačního zabezpečení. Samozřejmě v úzké součinnosti s úspěšnou tuřanskou jednotou.

Za zahájení pravidelných župních poutí do Křtin, které se stávají po třetí obnově Orla tradičními, lze považovat rozhodnutí župní rady ze dne 17. 11. 1993, kde v zápisu čteme: „... *termín župní pouti stanoven na 12. června 1994* ...“

Následně potom zaznamenáváme tato data konání:

- II. ročník – 11. 6. 1995
- III. ročník – 23. 6. 1996
- IV. ročník – 22. 6. 1997
- V. ročník – 7. 6. 1998
- VI. ročník – 30. 5. 1999
- VII. ročník – 28. 5. 2000
- VIII. ročník – 10. 6. 2001
- IX. ročník – 26. 5. 2002
- X. ročník – 25. 5. 2003
- XI. ročník – 6. 6. 2004
- XII. ročník – 22. 7. 2005
- XIII. ročník – 21. 5. 2006
- XIV. ročník – 3. 6. 2007
- XV. ročník – 2. 5. 2008
- XVI. ročník – 7. 6. 2009
- XVII. ročník – 30. 5. 2010

Pravidelný program pouťového dne začíná soustředěním poutníků na náměstí před kostelem, kde také vítá účastníky krojovaná kapela.

V 10.30 hod. se poutníci seřadí a jdou průvodem spolu s praporečnický, hudbou a doprovodem celebranta – duchovního rádce župy P. Tomáše Prnky – do křtinského chrámu. Tam při slavnostní bohoslužbě vzdávají poctu Matce Boží s přímlovami. Po ukončení se odebírají na orelské hřiště do Bukoviny. Původně jako procesí, později jak si kdo zvolí.

Tam při doprovodném programu, probíhají sportovní soutěže dětí. Po jejich vyhodnocení se všichni scházejí k závěrečnému požehnání, které je celebrované P. Prnkou. V posledních letech tvoří program členové jednot. Ať už jsou to hrané scénky blažovických dětí, taneční vystoupení děvčat ze Žatčan, Jiřikovíc nebo z Obřan, nebo pěvecké vystoupení „Piškotků“ z Moutnic.

Nelze při této příležitosti pominout vzpomínku na první ročníky poutí, a to ve vztahu k technickému stavu bukovinského hřiště v lese. Tento pozemek získala bukovinská jednota v rámci restitucí v devadesátých letech. Byl to prostor po půl století bez jakékoliv péče. Nekompatibilním náletem stromovin hřiště zarostlo a stalo se téměř nepřístupným.

Uschopnit tento prostor k soustředění účastníků župních křtinských poutí bylo nemalým úsilím obětavých členů bukovinské jednoty – bratrů Beránka, Sehnala, Poláčka a župních jednot Husovice, Šlapanice a Sokolnice.

K prvnímu pouťovému soustředění bylo provizorně postaveno „polní sociální zařízení“, studna a jednoduchý přístřešek „pro všechny případy“. Drobné občerstvení bylo podáváno z mobilní maringotky. I za těchto podmínek se účastníci pouti doslova probrouzdali polní „cestou necestou“ na místo odpoledního programu.

Zvyšování počtu účastníků župní pouti a vylepšování programu sportovního odpoledne vyvolalo nutnost stavebních zásahů k vytvoření základních podmínek ke

společensky přijatelnému soustředění. Začalo se stavbou I. etapy – objektem sociálních zařízení. Postupnou dostavbou a modernizací nabylo středisko dnešní podoby uspokojující všechny účastníky poutí a ostatní zájemce k jeho účelovému užívání.

Naše orelská župní pouť tedy končí zde a to pochodem „Vzhůru Orle slovanský“. Jistě si všichni přejeme, aby této tradici zůstala věrná i budoucí generace.

Panna Maria z exilu se vrací domů – 7. 5. 1994
Nelze pominout početnou účast naší župy na přivítání a posvěcení sochy Panny Marie z exilu v Praze, na svazích kláštera Strahovského.

Pocit, s kterým se vraceli naši účastníci ze slavnostního dne, byl povýšen vysokým ohodnocením orelské účasti z Moravy, krojovaných a praporečnicků, v proslovu proneseném arcibiskupem Miroslavem Vlkem slovy: „Zdravím Orly a přeji jim pevná křídla, která nesou vzhůru.“

Aby se tradice zachovaly

Příznačná úcta členů župy k matce Boží vyplývá z předchozích kapitol v popisu

- župní křtinské pouti
- Mariánské štafety
- ústřední pouti na sv. Hostýně

Jistě si všichni chceme přát, aby přímlovky, přednesené a vtisknuté do stužek Mariánské štafety, směřovaly k posílení duchovního života každého z nás v naplňování orelských idejí.

Praporečník při „pozdvihování“

Moutničtí „Piškotci“
při závěrečném požehnání

Dětský soubor Šafránek z Obřan

Průvod poutníků ke slavnostní bohoslužbě

Br. Marek z Bošovic při čtení bohoslužebného textu

Po seřazení v Bukovině
pokračoval průvod na
bukovinské hřiště

Závěrečné „Požehnání“

Jedna z prvních poutí. Odchod procesí ze Křtin do Bukoviny

Hry a občerstvení

Rekreační pobytová střediska župy

HISTORICKÁ STŘEDISKA

Z archivních dokumentů zaznamenáváme zmínky o dvou rekreačních střediscích župy.

Chata Heroltice

Ze zprávy na schůzi župní rady 26. listopadu 1937 se dovídáme bližší údaje o středisku v tomto znění: „... Župa Dr. Jana Sedláka, jako jediná v Orelstvu, má vlastní chatu u Heroltic, kde přes prázdniny byla naše mládež vedena v duchu národním a orelském. Jak svědčí dopisy na župu, přerostl tento zájem hranice naší župy ...“ V roce 1947 se bohužel dovídáme o osudu chaty, která byla ve válečných letech okupanty vykradena a zlikvidována.

Chata Jedovnice

Starosta župy br. Alois Krček po svém zvolení v roce 1946 přednáší po II. obnově na župním sjezdu programové prohlášení, z něhož uvádíme pasáž o rekreačním středisku: „... Vybudujeme rekreační středisko pro 100 osob, vybavíme vším, aby rekreace mohla být vedena odborně, účelně, hospodárně. Na březích rybníka, v lesnaté a zdravé krajině obce Jedovnic, vybudujeme nákladem několika set tisíc středisko důstojné župy a plně nahrazující – ba předčící – naše, okupanty zrušené a rozkradené středisko v Herolticích. Budovatelem bude nejen župa, ale všechny jednoty a všechno členstvo.“

Za rok na sjezdu župy 11. května 1947 je ve výroční zprávě konstatováno: „Župní rekreační středisko bude do konce června v Jedovnicích postaveno, takže od 1. července orelská drobtina ve svém stánku po svém si zano-

tuje a vlastní metodou bude utužovat své tělo i ducha.“ Jak to po téměř půl století komunistické totality se střediskem dopadlo, si umíme představit.

NAŠE SOUČASNÁ STŘEDISKA

Újezd u Černé Hory

Je pobytovým střediskem župy, budovaným jako školící a rekreační centrum. Jádrem střediska je farní kostel s bývalými hospodářskými objekty, prostorným nádvořím a přilehlými zahradními plochami. Lůžková kapacita pro 30 osob, příslušné provozní a hygienické zázemí zajišťují podmínky jak pro vlastní – orelské užívání – tak i širší společenskou klientelu. Dostupnost z jihomoravského centra umožňuje pohodlné víkendové využití.

Objekt fary s příslušnými hospodářskými budovami a pozemky napovídá, že fara v Újezdě u Černé Hory patřila v II. polovině 18. století a po celé 19. století k těm bohatším farám na úpatí Boskovické brázdy a podhůří Českomoravské vrchoviny.

Nicméně my se ocitáme v roce 1990, kdy značná část církevních objektů podlehla nepřízni doby a zmaru času. Tyto se staly nevyužitelné z hlediska plnění svého poslání. Tímto se však naskytla možnost využití těchto prostor ideově zpřízněnými organizacemi k smysluplnému využití v plnění jejich programů. Tak se stalo i v tomto případě.

Iničiativa k vytvoření podmínek pro získání uvedených objektů do užívání Orlem vzešla od funkcionářů jednoty Husovice, a to br. Jiřího Bártý a Cyrila Boleslava, kteří

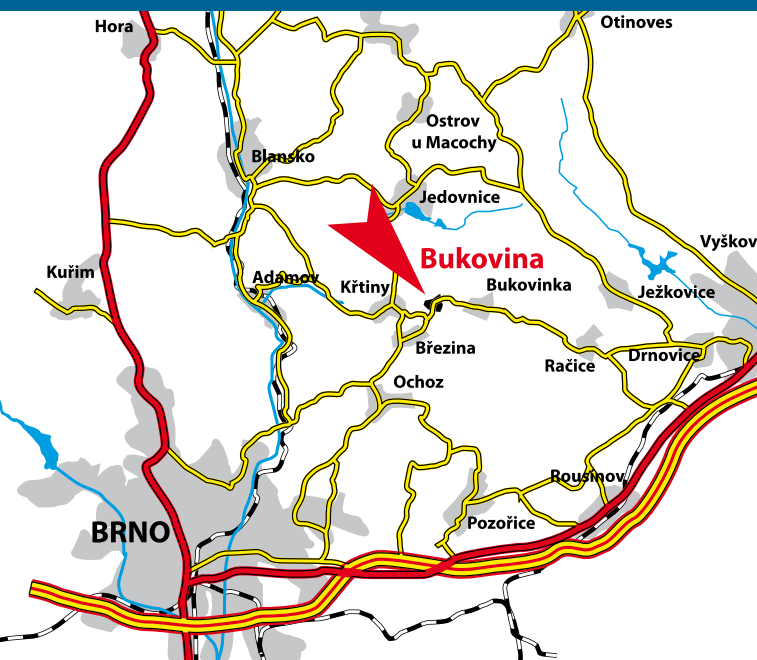
na nabídku tehdejšího duchovního správce P. Vincence Řehoře, rodáka z Vilémova, bez dlouhého váhání přistoupili.

Aktivita husovických nedala na sebe dlouho čekat. Za součinnosti obětavých dobrovolníků byl roku 1991 objekt již připraven přijmout první rekreanty. Po převedení pronájmu z jednoty Husovice na subjekt župy stalo se toto středisko také předmětem finančního rozpočtu župy.

Rok co rok docházelo k rekonstrukcím a modernizacím objektu, přilehlých hospodářských budov a volných ploch až do dnešní podoby. Pobyt v tomto areálu poskytuje návštěvníkům plné uspokojení ke sportovnímu vyžití, vlastivědným vycházkám a k soustředěním rodinného a společenského okruhu. Dnes počet zájemců přerostl rámec župního využívání a tím zároveň přizpívá naše župa k plnění propagace orelské organizace.

Z titulu nedořešených vazeb charakteru objektu k jeho zařazení do „seznamu památek“, byl pozastaven projekt na obnovení fasády. Ale i k tomu dojde, aby dvě dominanty obce – fara a kostel – staly se důstojnými ve svém okolí.

Bukovina

Je střediskem budovaným k provozování stanového táboření v letních měsících. Po dostavbě k využívání víkendovými a vícedenními pobyty rodin a společností po celý rok. Je atraktivní pro milovníky turismu a přírodních krás, které nabízí region Moravského krasu.

Kapacita 14 stanů s podsadami pro 2 osoby. V objektu je 14 lůžek s možností přistýlek. Komfortní provozní a sociální zázemí uspokojí i ty nejnáročnější zájemce.

Obětavý starosta obnovené jednoty v Bukovině – bratr Beránek – byl tím, který uvedl do pohybu program obnovy orelského hřiště v lesním zákoutí za vesnicí. Léta 1990–1992 byla dobou, kdy v rámci restitucí bylo možno získat navrácení orelského hřiště zpět jednotě Orla jako původnímu vlastníku. Rok 1992 byl také rokem, kdy aktivní členové jednoty br. Lad. Sehnal a br. Alois Poláček vykonávali tlak na starostu župy bratra Josefa Novotného o výpomoc župy na uschopnění hřiště k pořádání letních táborových soustředění. Po vykoupení dalšího pozemku bylo dosaženo ještě v témže roce vybudování základního „přírodního“ sociálního zařízení a realizování prvního letního tábora.

Další dostavba střediska rok co rok doznávala zřetelných pokroků. V červnu 1993 byla vyhloubena na pozemku studna. Byl zhotoven projekt na výstavbu moderního sociálního zařízení. Stavba byla dokončena v roce 1995. To již byl pravidelně letní stanový tábor provozován. V následných letech byla provedena vestavba podkrovních prostor v objektu a ocelový

přístřešek při hřišti byl vybaven základním zařízením pro provoz táborů.

Nebývalý zájem o využívání střediska vyvolal nutnost výstavby víceúčelového sálu pro jeho využívání táborníky v případě nepřízně počasí. Stalo se tak a starosta župy Ing. Petr Janko zahajuje další etapu dostavby a převádí 5. 6. 2003 areál do majetku župy.

Za starostování Ing. Miluše Mackové byla dostavba dokončena s komplexním vybavením pro celoroční provoz. V posledních letech je dokončena přípojka vody, modernizován venkovní přístřešek a postaveno víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Správcem střediska je Vítězslav Nováček z Kuřimi.

Průběžná sídla župy

Při rozdělení Sušilovy župy bylo na tomto zasedání konstatováno, že obě župy budou mít společné sídlo v Brně. Prvním sídlem naší župy byly tedy v roce 1923 kanceláře v křesťansko-sociálních domech na Nové ulici č. 8/10.

Křesť.-soc. domy na Nové ul. 8–10, kde se konaly různé porady a v zahradách se cvičovalo. (Sídlo Odborového sdružení křesť. dělnictva, mateřské to organizace Orla).

Na zasedání předsednictva župy 24. března 1926 bylo schváleno pronajmutí kancelářských prostor na ulici Kobližné č. 1–3, a to ve II. poschodí, dveře 22. Bylo schváleno, aby veškerou agendu župy vykonával br. Alois Krček jako jednatel a tajemník. V těchto prostorách byly úředními dny pondělí, středa a pátek, vždy od 8.00–12.00 hod.

V roce 1932 bylo přemístěno sídlo župy do Spolkových domů na ulici Francouzské č. 34–36. V těchto prostorách setrvalo až do válečných let.

Tento objekt byl hlavním sídlem Ústředí Československého Orla. Byla zde veškerá oddělení aparátu – organizační, osvětové a kulturní. Stejně tak tu byla sídla administrace veškerých časopisů a nakladatelství.

Naše spolkové domy: Francouzská tř. 34–36. Na Ponávce 2a

V krátkém období let 1945–1948 byla sídlem župy kancelář ČSL v brněnském Typosu na ulici Běhounské – schody II – druhé poschodí dveře č. 60. Byl to sdílený a skrovný prostor.

V Ústředním listu Orla z roku 1946 zaznamenáváme toto postesknutí: „... Už jen jediná bolest bude tížit náš organizační život: potřebujem zřídit a vybavit župní kancelář. Srdce, které by svým tepem oživovalo stále všechny části župního organismu a v němž by se sbíhaly výsledky všeho dění v župě ...“

Po třetí obnově Orla užíval starosta župy br. Jos. Novotný kanceláři ČSL opět v brněnském Typosu, a to až do roku 1993.

V tomto roce nově zvolený starosta župy br. Jiří Bárta uvolnil k dispozici suterénní místnost květinářského obchodu v Brně na ulici Lesnické č. 64.

Toto místo bylo pro administrativu župy velmi skrovné. Byl to však prostor, kde se mohla zatím nepočtená rada scházet.

Naděje na získání vhodnějších prostor svítla přestěhováním Ústředí Orla z ulice Pionýrské do ulice Za Divadlem. Stalo se tak v roce 1994, kdy Ústředí nabídlo tyto prostory naší župě.

Bez váhání Jiří Bárta organizuje výbavu kanceláře a župní rada jmenuje vedoucím kanceláře br. Aloise Müllera. I když jsme po dobu jednoho roku byli spoluuživateli prostor s redakcí katolického týdeníku „Světlo“, byl zde dostatek místa jak pro vlastní kancelář, tak i pro zasedání předsednictva.

Jednoty župy si velmi brzy osvojily návštěvy na „Pionýrské“ k řešení svých problémů, sdělování výsledků svých aktivit a spolupráci v řešení úkolů vyplývajících z pokynů župy a Ústředí Orla.

Toto sídlo však nemělo věčného trvání. Přišel rok 2003. Tehdy ve vlně ustavování občanských sdružení, jejichž cílem bylo převedení obytných objektů do jejich správy, byli jsme jako jeden z uživatelů prostor tohoto objektu vyzváni ke složení vypočtené částky. Pro naši župu byl požadovaný finanční

obnos neúnosný a dotace z Ústředí nebyly reálné. Byli jsme proto vyzváni, abychom v době od 27. července do vánočních svátků prostory vyklidili a opustili.

Bylo nepředstavitelné pomyšlení při zrušení kanceláře uložit „někam“ všechnu administrativu a technické vybavení všech prostor.

Řešení bylo jediné. Vyvinout maximální úsilí k získání přijatelných náhradních prostor za sídlo na ulici Pionýrské. Byla to anabáze. Nejreálnější případy, z mnoha jiných, byly na ulici Veselé, dále v klášterním objektu na Starém Brně a v objektu řádových sester na ulici Grohově. Tam se situace jevila nejreálněji. Dokonce již bylo zhotoveno razítko na nové sídlo župy. Ovšem po dodatečném sdělení výše měsíčního nájmu staly se tyto náklady pro naši župu nepřijatelné.

K povinnému vystěhování zbýval jeden měsíc. Záchrana přišla výzvou tehdejšího radního Ing. Petra Janka sekretáři župy br. Aloisu Müllerovi k prohlídce prostor na ulici Šaldově, které opouští Odbor pro správu nemovitostí městské části Brno-Židenice, kde byl Petr Janko radním.

Po provedené prohlídce a prošetření nákladů spojených s nájmem nebylo o čem přemýšlet. Prostor bude po drobných stavebních úpravách a po projednání, až neuvěřitelně nízkém nájemném, plně vyhovovat. Tak získala župa výborné sídlo, kterého užívá dodnes.

Župní zpravodaj

V roce 2000 začal vycházet župním sekretariátem redigovaný občasník „Župní zpravodaj.“

Záměrem tohoto rozhodnutí bylo:

- ideovým úvodníkem utužovat v členstvu vědomí naplňování orelských idejí a strukturální kontinuity – jednota – župa a orelské ústředí,
- aktualizovat záměry a usnesení župní rady v průběhu volebního období,
- zvyšovat bezprostřední informovanost rad jednot a členské základny o mimořádných opatřeních župní rady a orelského ústředí,
- možnostmi zpětných vazeb v této komunikaci spolu-vytvářet podmínky pro rozvoj jednot v místech.

V příloze uvádíme mimořádné vydání 5. čísla.

Plnění posledního bodu programového prohlášení předsednictva ze dne 29. 6. 2001 se začalo odvíjet na úrovni zastupitelstva městské části Brno-Židenice, kde jsme měli vrcholové zastoupení v radním (Ing. Petr Janko) a nám ideově velmi blízkém starostovi (Ing. Josef Veselý). Tito vytvořili podmínky pro zpracování „Architektonické studie využití území“ výstavbou sportovního areálu Brno-Židenice, Viniční.

Spoluúčast na připomínkování měli neziskové organizace se sportovním zaměřením a sídlem v tomto regionu. Zde se rýsovala možnost vstupu do akce k získání výhod pro naši věc.

Bylo jistě na újmu věci, že v následujícím volebním období starosta této městské části jmenovaný Ing. Josef Veselý

a radní Ing. Petr Janko již neměli možnost realizaci tohoto záměru dále příznivě ovlivňovat. Nicméně základy byly položeny.

OREL župa Sedláková

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ PŘEDSEDNICTVA

pro volební období r.2001 – 2003

Nově zvolené předsednictvo se na svých dosavadních zasedáních zabývalo naplněním programového prohlášení a v souladu s cíli a posláním ORLA svoji pozornost zaměřil zejména na činnost, kterou lze charakterizovat následujícími body:

- Zaměřit svoji pozornost na komunikaci župy s jednotami a za pomoci osobních návštěv se lépe seznámit s činností a zájemmi jednot.
- Prezentovat župu Sedlákovu na internetu a pomocí webových stránek zlepšit informovanost nejen členů župy o činnosti ve všech oblastech.
- Podporovat vybavení župní kanceláře (event. jednot) výpočetní technikou a zajistit její maximální využití.
- Usilovat o modernizaci a celkový rozvoj pobytových středisek župy.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj členské základny a ustavování nových jednot.
- Připravit koncepci a návrh na vybudování kulturního a sportovního centra župy Sedlákovy.

V Brně 29. června 2001

za předsednictva župy Sedlákovy
Starosta – Ing. Petr Janko

ŽUPNÍ ZPRAVODAJ

č. 5 - 2001

7 Brně 6.9.2001

Nadoltářní socha
Milostné Madony Quadalupské

Interier basiliky
v Quadelupe

B r a t ř i a s e s t r y !

Přijměte toto mimořádné vydání Župního zpravodaje.

V prázdninových měsících navštívil náš župní sekretariát P. Jiří Škoda s cílem vyřídít svůj drobný závazek vůči naší župě.

V závěru jednání přijal náš návrh, že zajistí v některé z mariánských svatyní v Římě bohoslužbu mše svaté s obětováním za všechny členy a příznivce Sedlákovy župy spolu se vzpomínkou na všechny zemřelé, kteří se o její rozvoj zasloužili.

Tak jak bylo dohodnuto, se stane :

v n e d ě l i 16.září 2001 ve 12.00 hodin

a to v basilice Panny Marie Quadalupské - Ř í m , Via Aurelia nuova.

Jen několik vět k oživení paměti na legendu úcty k Madoně quadalupské, která je vedle Madony montseratské nejvýznamnější milostnou Madonou ve Španělsku.

Guadalupe leží jihozápadně od Madridu. Jeho superdominantou je obrovský stavební komplex kláštera.

Jak se dočteme v encyklopedii "Sto nejslavnějších poutních míst v Evropě", vypráví legenda o založení kláštera, že pasák dobytka našel jednu ze svých

krav mrtvou. Když podle starého zvyku udělal na její hrudi znamení kříže, zviše opět ožilo. Nato se mu zjevila Matka Boží s přáním, aby kněží vykopali její sochu, která je v těchto místech zahrabána. Na místě nálezu ať postaví svatyni. Po dalších zázracích kopali kněží na určeném místě a našli mariánskou sochu.

Podle legendy byla socha po roce 600 odvezena z Konstantinopole do Říma, kde za papeže Řehoře Velikého odvrátila morovou ránu. Nakonec ji dostal darem sevillský arcibiskup, který ji před nájezdy Maurů ukryl v krajině Estremadury.

Na stavbách uvnitř klášterního ohrádku se podílelo pět generací. Poutníci vstupují vysokým otevřeným schodištěm z bílé žuly do trojlodního kostela. Na podstavci nad hlavním oltářem uvidí vysokou dřevěnou sochu Madony zahalenou do brokátu a hedvábí, ověšenou diamanty a drahocennými šperky.

Velcí španělští dobyvatelé skládali část své kořisti k nohám Madony. Kryštof Kolumbus po ní pojmenoval ostrov. Hernando Cortéz a jiní přenesli věhlas Panny Marie Quadalupské do Ameriky, takže v Mexiku byla postavena stejnojmenná svatyně. Mezi poutníky do Guadalupe byla i Terezie z Avily, spisovatelé Miguel de Cervantes a Lope de Vega. V roce 1908 byly budovy kláštera předány pod opateru řádu Františkánů.

12. října byla milostná socha korunována jako "Reina de la Hispanidad"

Pokud najdete, sestry a bratři, spolu s našimi příznivci, kterým také tento Zpravodaj zasíláme, ve svém nedělním programu alespoň 60. vteřin časového prostoru, přeneste se v duchu do "Věčného města" v době uvedeného času bohoslužby s prosbou o vyslyšení svých a našich přímlov:

- požehnej, Bože, orelské práci, aby s Tebou začínala a Tebou také končila
- vstupuj do našich vztahů, aby jejich výrazem byla vždy láska, pravda, spravedlnost a pokora
- pomáhej nám hledat prostor evangelisace prostřednictvím základních ideí Orla
- požehnej našim členům a funkcionářům udělením moudrosti v řízení a rozhodování ve vnitřních a společenských situacích
- požehnej našim rodinám udělením svých milostí pro jejich rozkvět ke slávě a chvále Tvého jména
- vzpomeň svou dobrotivostí na naše příznivce, kteří pro svůj věk, nemoc nebo jiná zaměření se nemohou aktivně účastnit života v naší župě
- těm, kteří nás předešli ve znamení víry, uděl věčnou radost

O to Tě prosíme, Bože, jakož i o přímlovu Milostné Madony Quadalupské.

Děkujeme všem za duchovní spoluúčast.

Z d a ř B ů h !

Zupa Dr. Jana Sedláčka
Pionýrská ul. 19, 602 00 Brno
IČO: 64330222, Tel.: 02 242 11 11
Alois M ů l l e r
sekretář Sedláckovy župy

Sjezdy župy Sedlákovy

V novodobé historii se konají sjezdy každoročně. K pořadatelsví se přihlásí sama jednota a v součinnosti s vedením župy organizačně zajišťují průběh sjezdu. Sjezdy v roce 2004 a 2008 byly sjezdy volebními. Pravidelně se schvalují plány činnosti v oblasti sportu a kultury, financování, zprávu podává revizní komise a správci obou župních středisek. Každoročně tělovýchovná rada vyhodnocuje aktivní kolektivy. Pokaždé jednota připravila vynikající podmínky pro zdárný průběh sjezdového jednání a všem za to patří dík. Pro představu uvádíme přehled míst konání sjezdů.

2000	Obřany
2001	Blažovice
2002	Šlapanice
2003	Telnice
2004	Jiřkovice
2005	Pozořice
2006	Moutnice
2007	Jiřkovice
2008	Pozořice
2009	Telnice
2010	Kuřim

Župa Sedláková je úzce spjata s poutním místem ve Křtinách a delegáti sjezdu v Jiřkovících dne 27. 3. 2004 vyjádřili podporu stavbě zvonohry, kterou realizuje náš duchovní rádce P. T. Prnka v ambitové části areálu chrámu. Vedení župy uzavírá s farním úřadem Darovací smlouvu, formulující náš finanční příspěvek na krytí nákladů akce. Částkou kryje župa poloviční náklady na jeden ze zvonů nesoucích jména Cyrila a Metoděje.

K Ř T I N Y

sobota 9. října 2004 ve 14 hodin

PONTIFIKÁLNÍ MŠE SVATÁ

SLOUŽÍ APOŠTOLSKÝ NUNCIUS
MONS. DIEGO CAUSERO

ZÁROVEŇ POŽEHNÁ
NOVOU ZVONOHROU

SRDEČNĚ ZVE FARNOST KŘTINY

Na tento zvon o váze 62 kg, průměru 462 mm a s laděním „A“ jsme poklepli dřevěným kladívkem 12. července 2004. Při této příležitosti předali jsme P. Prnkovi notový záznam Orelské hymny pro případné nahrání.

Župní sjezd – Telnice 2009

Senioři župy na cestách

V návaznosti na ustavený župní klub důchodců v roce 1953 se stává pravidelně plánovaným jednodenní zájezd pro seniory župy. Záměrem je, v pohodovém společenství věkově pokročilých členů, navštívení historických míst a církevních památek. Součástí programu je účast na bohoslužbě ve vybrané svatyni. V posledních letech to byla tato místa:

2000 – Českomoravská Fatima v Koclířově se zastávkou v Újezdě u Černé Hory

2001 – Hradec Králové a Českomoravská Fatima v Koclířově

27. 10. 2002 – Skanzen Rožnov pod Radhoštěm, prohlídka kostela v Zašové, zastávka u studánky Stračky

17. 9. 2003 – Českomoravská vrchovina – Žďár nad Sázavou – kaple sv. Barbory a kostel sv. Prokopa, zámek,

Představitelé jednot, které byly vyhodnoceny na sjezdu v Pozořicích 2008

Třebíč 2009

Svratka – občerstvení. Závěr byl v poutním kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře.

11. 9. 2004 – Kralice nad Oslavou – prohlídka kralické tiskárny a gotického kostela sv. Martina, Náměšť nad Oslavou – „oživený zámek“ – živé obrazy z dějin zámku. Bohoslužba ve farním kostele. Předkláštersí – prohlídka kostela a cisterciáckého kláštera, Kuřim– občerstvení v orelském areálu a v kuřimském chrámu sv. Máří Magdalény závěrečné požehnání s P. Jiřím Krpálkem.

31. 8. 2005 – zámek Plumlov, palmový skleník v Olomouci, historické centrum Olomouce – orloj, závěr v basilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku.

7. 10. 2006 – Kulturní a církevní památky Mikulova a okolí – Ditrichsteinská hrobka, zámek, pěší výstup na „Svatý Kopeček“ s křížovou cestou, židovská čtvrť a Stará synagoga. Duchovní průvodce P. Janoušek.

8. 9. 2007 – Kulturní a církevní památky Uherské Hradiště a okolí. Hradiště – Slovácké slavnosti vína a památek. Den otevřených dveří k návštěvě církevních a kulturních památek. Celé město žije folklorem, tradicemi a dobrým vínem. Duchovní spoluúčast P. P. Dujka.

17. 9. 2008 – Kulturní a církevní památky Znojma a okolí. Znojenské podzemí, hrad. Hradiště – bývalý klášter sv. Karla Boromejského, kostel sv. Hypolita, prostory bývalého kláštera a zahrady. Závěr bohoslužbou, kterou celebroidl P. Sobotka.

12. 9. 2009 – kulturní a církevní památky Třebíče. Návštěva baziliky sv. Prokopa (památko Unesco), prohlídka židovského města, návštěva folklorních slavností. Zakončení návštěvou kláštera v Nové Říši.

18. 9. 2010 – kulturní a církevní památky Boskovicka. Prohlídka zámku Rájec – Jestřebí spojená s výstavou Rájceké jirinky. Město Boskovice – historické centrum (muzeum, židovská čtvrť), prohlídka zámku. Zakončení duchovním slovem P. Prnky a krátkou pobožností v poutním kostele ve Křtinách.

Organizace zájezdů byla v péči Imany Nováčkové a Hany Kubicové. Rádi jsme mezi sebou vítali br. Jana Neužila z jednoty Pozořice, který se postaral o duchovní program v průběhu přepravy a vzpomínané vedení „Křížové cesty“ na Sv. Hostýně.

Vánoční koncerty

Tradici vánočních koncertů pod župní záštitou zahájil **br. Josef Marek**, starosta jednoty Bošovice. K prvnímu uspořádání byla pozvána nám příznivě nakloněná kapela Františka Majera nesoucí název „Dambořanka“. Také se tu představila „Vonička“ z Nikolčic s velmi pěkným pásmem.

Tyto koncerty přispívají nejen k oslavě radostných svátků, ale mají i poslání sociální. Čistý výnos je věnován na specifický charitativní účel.

V Bošovicích probíhaly Vánoční koncerty do roku 2006, následně byla dána možnost ostatním jednotám zařadit svoje koncerty pod župní záštitu. Hlavním cílem této změny byla možnost podpory ostatních jednot v jejich činnosti v obci. Mění se hudební žánr i místa koncertů.

2007	Kuřim – Kostel sv. Maří Magdalény
2008	Borkovany – Orlovna
2009	Blučina – Lidový dům
2010	Blučina – Lidový dům

Župní plesy

Jistě si zaslouží být vedeny v kulturních aktivitách. Jsou pořádány na všech úrovních – v jednotách, dále jako župní a ústřední. Přispívají k pohodě orelského společenství. Jsou zároveň významnou součástí kulturního života v místě pořádání.

Plesy Sedlákovy župy

2001	Telnice
2002	Moutnice
2003	Obřany
2004	Kuřim
2005	Pozořice
2006	Kuřim
2007	Moutnice
2008	Pozořice
2009	Velké Němčice
2010	Kuřim

Sport

Jako v celém Orlu, tak i v naší župě sport tvoří hlavní část naší činnosti. Během století dochází k výrazným změnám právě i ve sportovní oblasti. Každá doba si žádá své. Sporty, kterým se věnovaly generace před námi, již nejsou pro současnou mládež tak atraktivní. Chceme-li v orelské mládeži pěstovat i ideovou výchovu, je nutné se novým sportovním trendům přizpůsobovat.

Sportovní úroveň v jednotlivých jednotách i v jednotlivých sportovních odvětvích je různá a někteří jsou zapojeni v národních soutěžích na různých úrovních. Dosahují i pozoruhodných výsledků, jimiž reprezentují Orla nejen v naší republice, ale i za hranicemi.

V župě klademe důraz na to, abychom zůstali věrni heslům, která se po desetiletí Orlem prolínají:

„DÁVÁME SPORTU SMYSL“
a „SPORT PRO VŠECHNY“.

Jan Haluza

Nedá nám to, abychom u této příležitosti neuvedli na těchto stránkách alespoň jednoho z naší župy, který se stal legendou sportu a člověkem, který přes všechny nepřízně osudu ideály Orla nikdy neopustil.

Historie

Z dostupných materiálů z období ustavení naší župy v roce 1923 uvádíme přehled disciplín, které provozovaly naše jednoty:

- základní tělesná výchova – pořadová cvičení
- taneční disciplíny – rytmika
- lehká atletika
 - běžecké disciplíny – 100, 400, 600, 200 m
 - překážkový běh – 110, 200 m
 - skok do výšky, o tyči, do délky, trojskok
 - hod diskem, vrh koulí, vrh oštěpem
 - trojboj, pětiboj
- nářadí – povinné sestavy na hrazdě, na bradlech, na kruzích, šplh na laně
- míčové hry – volejbal, ojediněle kopaná a házená

Je to Jan Haluza, jemuž domovskou jednotou byla jednota Orla v Újezdě u Brna. Na otázku jednoho z redaktorů Václava Štauda – jak to bylo – odpovídá:

„S cvičiteli orelské jednoty v rodném Újezdě u Brna, já i mých šest sourozenců jsme byli cílevědomě vedeni nejen k aktivnímu sportování, ale i tanci, zpěvu, kulturnosti a vlastenectví. A to všechno stálo na pevné

Současnost (pro ilustraci uvádíme sportovní akce pořádané župou Sedlákovou)

	název akce	kategorie	datum	místo	
1.	Florbal – mladší žáci	1995–1996	26. 1.	Těšany	Župa – kvalifikace
2.	Stolní tenis – jednotlivci	všechny kategorie	2. 2.	Židenice	Župa – kvalifikace
3.	Florbal – starší žáci	1993–1994	9. 2.	Těšany	Župa – kvalifikace
4.	Sálový fotbal – starší žáci	1993–1994	16. 2.	Hrušovany	Župa – kvalifikace
5.	Florbal – junioři	1989–1992	15. 3.	Vyškov	Župa – kvalifikace
6.	Vyhodnocení neaktivnější jednoty župy	všechny kategorie	15. 3.	Pozořice	V rámci župního sjezdu
7.	Soutěž – aerobik MASTER CLASS	1991 a mladší	29. 3.	Jiříkovice	Župa – Jiříkovice
8.	Florbal – muži	1989 a starší	19. 4.	Kuřim	Župa – kvalifikace
9.	Atletický čtyřboj dorost – dorostenky	1990 a mladší	24. 5.	Židenice	Župa – Brno-Židenice
10.	Vybíjená – mladší žactvo	1997 a mladší	8. 5.	Pozořice	Župa – Pozořice v rámci Mariánské štafety
11.	Vybíjená – starší žactvo	1994–1996	8. 5.	Pozořice	Župa – Pozořice v rámci Mariánské štafety
12.	Sport. odpol. při župní pouti – Křtiny	všechny kategorie	25. 5.	Bukovina	Župa – organizuje Kuřim
13.	Malý fotbal – starší žáci	1994–1995	7. 6.	Moutnice	Župa – kvalifikace
14.	Plážový volejbal	muži, ženy, smíš. družstva	2. 8.	Brno	Župa – Brno-Židenice, Brno-Obřany
15.	Malý fotbal – muži	1989 a starší	14. 6.	Kuřim	Župa – Kuřim
16.	Kuželky družstev	dorost 1990 a ml.	18. 10.	Moutnice	Župa – Moutnice
17.	Plavání	všechny kategorie	22. 11.	Kuřim	Župa – Kuřim
18.	Stolní tenis – družstev	všechny kategorie	18. 10.	Brno-Obřany	Župa – kvalifikace – Brno-Obřany
19.	Kuželky družstev	1993 a starší	11. 10.	Telnice	Župa – kvalifikace – Telnice
20.	Stolní tenis – jednotlivci	mládež – 1994 a ml.	6. 12.	Brno-Obřany	Župa – Brno-Obřany

Naše jednoty dosahují ve svém specifickém výběru v provozování příslušných disciplín pozoruhodných výsledků, jimiž reprezentují Orla nejen ve svém regionu, ale i celé republice. Nemálo jich stálo na stupních vítězů i za hranicemi naší země.

JUDr. JAN HALUZA si ještě před válkou coby reprezentant Orla přivezl první atletické medaile z katolických olympiád ve Vídni a Lublani. Poté vybojoval řadu rekordů, získal tři republikové mistrovské tituly v přespolním běhu na tři kilometry překážek, dva tituly v silničním a jeden v lesním běhu, dvakrát zvítězil v závodech Běchovice – Praha. Tehdejším tiskem byl označován za nejúspěšnějšího běžce Čech a Moravy; pro mnohé v Protektorátu byl symbolem síly a odvahy porobeného národa. S další totalitou ale přišla krutá odměna. Jméno vězně už nesmělo být na veřejnosti vysloveno, chybí i ve Zlaté knize čs. atletiky. Až po roce 1989 se Jan Haluza opět stal aktivním účastníkem společenského života. Žije v Pozlovicích u Luhačovic s manželkou Věrou .

V Orlu byl, je a doufáme, že i bude sport pro všechny ...

Pohyb členské základny v jednotách župy v letech 1990–2010

Po třetí obnově Orla – od roku 1990 až do roku 1996 – se jednoty postupně registrovaly na ústředí Orla. První jednotou, která tak učinila, byla jednotna Pozořice 15. července 1990. Za stabilizovaný stav lze pokládat rok 1997.

	jednota	1990	1994	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Blažovice		118	93	108	119	141	147	146	129	118	122	127	121	108	108	88
2.	Blučina		34	36	44	56	56	63	76	83	89	80	69	69	64	68	68
3.	Borkovany	12	14	12	12	12	12	21	21	21	23	22	21	21	21	21	21
4.	Bošovice		12	11	11	11	10	10	10	10	10	8	8	8	8	8	5
5.	Brno-Černovice			32	36	31	31	28	25	22	36	38	41	27	27	27	27
6.	Brno-Husovice		74	71	92	98	31	69	61	60	51	47	49	43	50	53	83
7.	Brno-Líšeň		41	61	62	20	20	20	20	20	19	19	18	18	18	17	17
8.	Brno-Obřany		24	77	115	123	128	152	170	219	228	201	181	180	169	163	122
9.	Brno-Tuřany		5	42	42	18	18	10	10	9	9						
10.	Brno-Židenice		12	91	109	123	145	206	256	401	367	405	335	223	249	264	262
11.	Bukovina		9	16	16	12	12	9	8	8	6	5	5	5	4	4	4
12.	Hrušovany	4	51	80	92	72	66	56	47	59	38	30	13	16	17	12	15
13.	Jiřkovice		59	60	69	52	56	64	62	97	82	104	100	96	101	106	79
14.	Kuřim			30	40	48	60	74	67	79	82	104	115	132	119	123	127
15.	Moutnice		97	125	147	151	151	163	186	221	219	220	216	217	214	206	219
16.	Ochoz u Brna		21	23	34	27	29	41	45	41	44	39	45	44	44	44	44
17.	Pozořice	68	282	253	268	271	273	294	270	276	320	327	327	277	258	258	243
18.	Sokolnice	41	36	41	41	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37
19.	Šitbořice	20	81	79	88	83	83	77	71	83	81	64	62	66	81	79	86
20.	Šlapanice			132	132	127	138	140	142	134	148	127	125	105	112	163	163
21.	Telnice			230	264	340	356	450	479	502	391	314	364	302	364	429	340
22.	Těšany		29	29	29	29	29	48	53	70	75	87	88	101	94	88	80
23.	Vel. Němčice		41	43	49	53	53	75	68	74	74	83	83	84	94	96	112
24.	Žatčany		65	76	78	83	84	81	84	101	103	113	118	118	121	130	129
25.	Židlochovice								21	41	41	45	43	39	154	186	139
26.	Prace														32	32	31
	celkem	145	1105	1734	1970	1996	2084	2323	2451	2801	2704	2644	2611	2382	2560	2722	2541

V organizační činnosti župy

V mezidobí volebního období dochází k několika personálním změnám. Na župním sjezdu 2. dubna 2005 jsou seznámeni delegáti s rezignací sekretáře župy br. Aloise Müllera, kterého nahrazuje br. Jiří Hrazdíra z Telnice. Ke správcovství župního areálu v Bukovině se nabídl br. V. Nováček z Kuřimi. Po roce abdikuje br. Jiří Hrazdíra z funkce sekretáře, do funkce sekretáře župy je jmenována sestra Ivana Nováčková z Kuřimi. Definitivně je zrušena jednotna Orla Tuřany.

Na župním sjezdu 2008 byla opět do čela župy zvolena jako starostka Ing. Miluše Macková z Kuřimi. Se zvolenými členy a funkcionáři pracuje předsednictvo do dnešních dnů.

Struktura členské základny

K 31. 12. 2010 registrovala naše župa 2 541 členů.

- Z tohoto počtu
- 894 členů do 18 let
 - 1 403 členů od 18 do 70 let
 - 244 členů převyšující věk 70 let

Majetkové poměry župy a jejích jednot

Z celkového počtu jednot k roku 2010 mají ve svém vlastnictví majetek jednoty:

- Blažovice
- Moutnice
- Borkovany
- Ochoz u Brna
- Obřany
- Pozořice
- Jiřkovice
- Žatčany
- Telnice
- Kuřim
- Husovice
- Židlochovice

Zápisem do KN byla jako dar jednoty Bukovina zaregistrována nemovitost současného sportovního areálu do vlastnictví župy. Jednota Šlapanice dlouhodobě působí v objektu Spolku pro postavení a udržování orlovný ve Šlapanicích. S brněnským biskupstvím jsou uzavřeny dlouhodobé nájmy k užívání těchto objektů:

1. župní orgán – farní objekty a pozemky v Újezdě u Č. Hory
2. jednotna Kuřim – farní objekt a pozemky v místě
3. jednotna Těšany – farní objekty a pozemky v místě

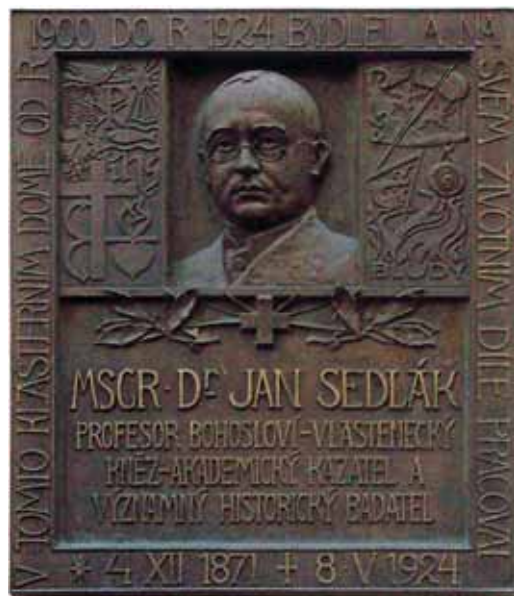
Přehled funkcionářů Orla župy Sedlákovy

Rok	Starosta	Místostarosta	Jednatel Sekretář Ved. kancel.	Vzdělavatel Duch. rádce	Pokladník
1923	Dr. L. Daněk	Jos. Šnajdr	Jos. Štakerle		R. Knos
1930	Alois Krček		V. Laichman	P. Lad. Špolc	Jos. Doležal
			B. Svoboda	P. Vítek	
1939	J. Malášek		Arn. Ohnoutka	P. Stria	Fr. Malášek
1947	Alois Krček		Arn. Ohnoutka		Adolf Schoř
1990	Jos. Novotný	Josef Buchta	J. Sedláček		
1993	Jiří Bárta	Jan Šmerda	Jan Dvořák	P. Tom. Prnka	M. Buchtová
1994	Jiří Bárta	Jan Šmerda	Fr. Urbánek	P. Tom. Prnka	L. Sokolovová
			Alois Müller		
1995	Jiří Bárta	Jan Šmerda	Fr. Urbánek	P. Tom. Prnka	Alois Müller
			Alois Müller		
1998	Jiří Bárta	Fr. Urbánek	Alois Müller	P. Tom. Prnka	Alois Müller
2000	F. Urbánek-v.z.				
2001	Ing. Petr Janko	Ing. M. Macková	Alois Müller	P. Tom. Prnka	Jar. Hronek
					L. Šustr
2004	Ing. M. Macková	P. Štěpánek	Alois Müller	P. Tom. Prnka	Alois Müller
		Lad. Šustr	Jiří Hrazdíra		Jiří Hrazdíra
2008	Ing. M. Macková	P. Dohnálek	I. Nováčková	P. Tom. Prnka	I. Nováčková
		P. Štěpánek			

Hospodář Předseda EHR	Náčelník Předseda TVR	Osvětový pracovník Předseda KVR	Revizor	Členové rady	
	Alois Krček		br. Jurák		
	s. Nečasová		br. Gamba		
	Frant. Hlaváč				
	L. Hudečková				
	br. Hlaváč			br. Řehůřek	
	s. Hudečková				
	Frant. Dofek				
	L. Hudečková				
L. Benešová		br. Morávek		Jan Šmerda	
				V. Chudářek	
Jiří Sýkora	Mil. Kaláb	Fr. Urbánek	Jan Hemala	C. Boleslav	
Alois Müller	Mil. Kaláb	Klem. Dudák	Pavel Buchta	C. Boleslav	
Jos. Marek	Lad. Budík	K. Řezáč	Mil. Kaláb	C. Boleslav	
			V. Letocha		
			J. Hladká		
Jos. Marek	Lad. Budík	M. Broklová	D. Lauterbach	C. Boleslav	
		E. Hunkařová	Ing. P. Janko	O. Sedláček	
			Jar. Hladká		
Alois Müller	Jiří Poštulka	B. Hrazdírová	Vít Nováček	Fr. Urbánek	M. Buchtová
			M. Bartáková	P. Dohnálek	
			D. Lauterbach	O. Sedláček	
Lad. Petlach	Viktor Šulc	H. Kubicová	A. Bezdíčková	Fr. Urbánek	L. Slovák
			M. Bartáková	P. Dohnálek	P. Husák
			V. Nováček	J. Poštulka	
Lad. Petlach	Petr Macek	Zd. Hamplová	A. Bezdíčková	P. Husák	K. Prokeš
			M. Bartáková	L. Slovák	
			J. Hampl	P. Kratěnová	

Pamětní desky Dr. Jana Sedláka

Klášteří dům Kapucínů Brno, Kapucínské nám.

MSGR. DR. JAN SEDLÁK
profesor bohosloví – vlastenecký kněz – akademický
kazatel a významný historický badatel.

Po obvodě:
V TOMTO KLÁŠTERNÍM DOMĚ OD R. 1900
do r. 1924 bydlel a na svém životním díle pracoval.
* 4. XII. 1871 † 8. V. 1924

Třebíč, Třída Vítězslava Nezvala 39/63
rodný dům Dr. Jana Sedláka.

Text uvedený na desce:
Zde prožíval chvíle oddechu Msgr. Dr. Jan Sedlák
profesor bohosloví a historický badatel.
* 4. XII. 1871 † 8. V. 1924

Deska byla odhalena 22. 5. 1931 při příležitosti 60. výročí
otevření Gymnázia v Třebíči. K této slavnosti vysílá sta-
rosta župy br. Alois Krček 24člennou delegaci.

Třebíč – hřbitov
Rodinný hrob s náhrobní deskou

Ještě jednu pamětní desku pamatujeme. Byla osazena
na levém pilíři při vchodu do Cyrilo-metodějské záložny
na Zelném trhu. Nedopídili jsme se, kam se poděla.

Současné Orlovny v župě – jako krasavice našich jednot

V majetko-právních vztazích – po úspěšně dokončených
restitucích – téměř třetina jednot naší župy se opřela do
rekonstrukcí, modernizací a dostaveb svých Orloven.
Jistě si to zaslouží, abychom si tyto „krasavice“ na našich
stránkách zvěčnili.

Orlovna – jednota Moutnice

Postavena a slavnostně otevřena br. Msgr. Janem Šrámkem
v roce 1924. V roce 1947 započato se stavbou Orlovny
nové, dokončené v témže roce. Nový vstup do moder-
nizace objektu a přilehlých venkovních sportovišť je
znamenán roku 2000. Slavnostní otevření a vysvěcení
víceúčelového hřiště a nových prostor Orlovny bylo sta-
noveno na den 8. května 2001.

Orlovna – jednota Telnice

Původní Orlovna postavena v roce 1925. Ani tomuto objektu se čas „licoměrný“ nevyhnul. Po třetí obnově Orla rozhodli se Telničtí vybudovat Orlovnu novou. Začínají v roce 1993 a v roce 1995 ji slavnostně otevírají.

Orlovna – jednota Pozořice

Silný impuls pro stavbu Orlovny vyvolal vynikající slet Orla v Brně 1922. Výbor organizace získává začátkem roku 1924 část budovy pozořického panství k realizaci svých záměrů. Již za rok a půl připravuje na den 14. června 1925 slavnostní otevření. Po třetí obnově Orla restitucí získává zanedbaný objekt do užívání. Vyšňořený, nemalým úsilím dostavěný a zmodernizovaný objekt je v roce 2003 slavnostně otevřen.

Orlovna – jednota Žatčany

Zakoupením objektu hostince v roce 1925 vstupuje výbor jednoty na dráhu budování Orlovny v Žatčanech-Třebomyslicích. Upravený prostor hostince se brzy jevil jako nedostatečný a jednota přistupuje ke stavbě Orlovny nové v roce 1934. Tato byla otevřena 2. června 1935. Po třetí obnově Orla je objekt modernizován do dnešní podoby.

Orlovna – jednota Jiříkovice

Objekt postaven jako Spolkový dům 29. 5. 1921 Společenstvím katolického domu. Objekt užívali jak členové společnosti, tak i členové Orla. Po třetí obnově získává Společnost v restituci objekt zpět. V roce 2000 je převeden objekt na jednotu Orel Jiříkovice. Po zásadní přestavbě a modernizaci dokončené v roce 2000 je objekt připraven sloužit Orlu i širší veřejnosti.

Orlovna – jednota Obřany

Při revizi majetku jednot župy před zákazem činnosti Orla v roce 1948 je u jednoty Obřany zaznamenán spolkový objekt jako „Katolický dům“. Po třetí obnově ke dni 10. 11. 1990 je uvedeno jednání o navrácení s registrací na FMV. Stalo se tak a následně objekt převeden na organizaci Orel.

Orlovna – jednota Ochoz u Brna

Objekt byl postaven jako spolkový – Lidový dům. Po roce 1990 jednáno o navrácení. Stalo se tak a objekt zaregistrován na FMV a následně převeden na místní organizaci Orel, která jej užívá dosud.

Orel – jednota Šlapanice

Objekt na malebném náměstí postaven jako spolkový – Katolický dům. Byl centrem kulturně osvětového života Orla ve Šlapanicích, obzvláště v době pořádání národopisných slavností. Po III. obnově podána žádost o registraci a navrácení. Stalo se tak a následně objekt převeden na místní organizaci Orel.

Orel – jednota Borkovany

Objekt před zákazem Orla v roce 1948 veden jako Orlovna ve vlastnictví místní organizace. Proces navrácení doznával delší doby, ale s kladným výsledkem. Po nejdůležitějších pracích na obnově byl připraven přijmout účastníky XIV. ročníku Mariánské štafety, konané 8. 5. 2004.

Orel – jednota Husovice

Objekt postavený v letech 1925–1927. Původně Katolický dům, po roce 1989 bylo zažádáno o navrácení od sokolské organizace. Po velmi dlouhé době a náročných vyjednáváních byla budova v roce 2009 převedena na jednotu Husovice.

Úspěšné nájmy objektů a pozemků

Jednoty, které po III. obnově neměly „dědičná práva“, hledaly podmínky pro rozvoj svých aktivit. Úspěchu na tomto úsilí dosáhly

- jednota Orla v Kuřimi
- jednota Orla v Těšanech,

a to formou nájmu církví nevyužívaných prostor a pozemků v místě.

Orel – jednota Kuřim

Jednotu, původně registrovanou v župě Metodějově a na ústředí po III. obnově 24. 4. 1995, převádí do župy Sedlákovy PhDr. Miloslav Vitula z důvodu větší spádovosti města k Brnu. Stalo se tak 14. 11. 1997, po následném schválení na župním sjezdu 20. 3. 1998.

Bratr Vitula s osobním zaměřením na tělovýchovu, prodává na sekretariátě župy na ul. Pionýrské možnosti vytvoření podmínek k získání prostor a pozemků pro rozvoj aktivit kuřimské jednoty.

Porozumění se nachází v osobě duchovního správce P. Jiřího Krpálka. Ten k tomuto účelu nabízí farní hospodářské budovy a pozemky. Základ byl položen uzavřenou nájemní smlouvou dne 17. 3. 2001.

Realizaci dalšího záměru se chopila starostka jednoty Ing. Miluše Macková. Operativním řízením bylo dosaženo dlouhodobého nájmu zmíněných nemovitostí a stavby nového objektu ve vlastnictví jednoty. Po konečné dostavbě, rekonstrukci a modernizaci je současný sportovní a schůzovní areál na velmi dobré úrovni, sloužící nejen úspěšné kuřimské jednotě.

Orel – jednota Těšany

Jednota má v záznamech župy v roce 1948 vedenou Orlovnu jako nadační dům. Jde o řadový objekt při hlavní silnici, bez jakéhokoliv zázemí. Po druhé obnově, do dnešních dnů, je objekt užíván jako hasičská zbrojnice. Pro nevhodnost jakékoliv adaptace je v souhrnné zprávě po III. obnově Orla konstatováno, že „celou záležitost je nutno řešit náhradní budovou“.

Řešení se nachází v nájmu nevyužívaných farních hospodářských budov a pozemků. Tak se stalo a starosta jednoty br. Pavel Husák se ujímá dostavby, rekonstrukcí a modernizací objektů a stavby venkovních sportovišť.

Vynaložené úsilí nese své plody. Můžeme se návštěvou v Těšanech přesvědčit.

Prapory – symboly zasvěcení jednot

V archivních dokumentech jsme nezaznamenali zmínku o tom, že by naše župa měla samostatný prapor. Zachovala se však „putovní standarta“ III. okrsku Brněnské orelské župy Dr. Jana Sedláka. Přesný rok pořízení neznáme. Víme však, že to bylo v mezidobí let 1933–1938.

Na modrém pozadí první strany je orel s rozepjatými křídly s činkou ve spárech. Nad hlavou orla je zlatý kříž a bíle vepsaný text „Víra – vlast – síla“. V rozích výšivky lipových ratolestí.

Na bílém pozadí druhé strany je modře vyšit text: „Putovní cena III. okrsku Brněnské orelské župy Dr. Jana Sedláka“. V rozích výšivky lipových ratolestí.

Stuha – „Výročí I. sletu Orla v Brně. Sv. Hostýn 2002“. K této standartě byla v roce 2003 zhotovena nová žerď se závitovým osazením pro upevnění kovového odlitku symbolického orla s rozepjatými křídly.

Orel – jednota Šitbořice

Prapor svatováclavský. Na bílém podkladě oválná výšivka sv. Václava na koni s textem „Nedej zahynouti nám – ni budoucím“. Ve všech rozích výšivky lidových ornamentů. V pravém spodním rohu výšivka kostela sv. Mikuláše.

Druhá strana má modrý podklad. Vyšit rozepjatý orel nesoucí kříž, na kterém je trikolorou připevněna lipová ratolest. Ratolesti jsou také vyšity ve všech rozích.

Stuhy:

1. Umučeným bratřím Vilému Tocháčkovi a Antonínu Stejskalovi – jednota Čsl. Orla Šitbořice
2. Věrní církvi, věrní národu věnuje matka a kmotra praporu
3. Pamětní stuha 80. výročí 1. sletu Orla v Brně – Sv. Hostýn 2002
Prapor byl pořízen v letech 1915–1920.

Orel – jednota Žatčany

Prapor svatováclavský obdélníkového tvaru. V modrém poli bílý štít, v něm svatováclavská orlice. Nad štítem výšivka s nápisem „Svatováclavská vlajka“. Pod štítem výšivka „ČSL Orel Žatčany-Třebomyslice.“

Stuhy:

1. Modrá s výšivkou „Obnovení Orla v Žatčanech 15. 8. 1990“
2. Bílá s výšivkou „Naší práci Zdař Bůh“

Orel – jednota Moutnice

Prapor Cyrilo-metodějský. Na lící straně výšivka obrazu světců Cyrila a Metoděje pod Kristovým křížem. Nad ním elipsovitý text „Více vždy věrní budou Moravané“. Dole v obráceném tvaru text „Dědictví otců zachovej nám Pane.“

Druhá strana znázorňuje orla s rozepjatými křídly, nesoucího činku. Nad ním letopočet 1990 s výšivkou „Víra – vlast – síla“. Pod ním text „Jednota Československého orla v Moutnicích“. Na spodní části silueta kostela, kapličky a objektu Orlovny.

Stuhy:

1. Světlá s textem „80 let. výročí 1. sletu Orla v Brně – Sv. Hostýn 2002“
2. Dvojdílná. Na prvním dílu text „Naší práci Zdař Bůh“, Druhý díl s textem „Obnovení jednoty čs. Orla v Moutnicích 22. 7. 1990“

Orel – jednota Kuřim

Prapor vznikl na přelomu roku 2002–2003. Byl představen u příležitosti pořádání Mariánské štafety v Kuřimi 8. 5. 2003. Žehnání proběhlo téhož roku na ústřední orelské pouti na sv. Hostýně. Kuřimský prapor symbolizuje dvojí věnování. Jedno Orlu – druhé městu, na jehož půdě jednota vznikla a působí do dnešních dnů.

Orelskou část symbolizuje orel s rozepjatými křídly na modrém podkladě. Text, vyšitý ve žluté barvě, slovy orelské hymny „Orlí peruti – dej sílu k vzletnutí“, mobilizuje. V rozích bohatá výšivka s lidovými motivy.

Druhá strana se symbolem Moravské orlice a nápisem „Město Kuřim“, se znakem a v rozích vyšitými hrozny symbolizuje přiřazení k moravskému regionu.

Orel – jednota Telnice

Datum pořízení je kladeno do roku 1996 s následujícím posvěcením na výroční členské schůzi 31. 1. 1997.

Na jedné straně na světlém pozadí je uprostřed výšivka světce sv. Jana Křtitele s křížem v ruce opatřeném stuhou s nápisem „Ejhle Beránek Boží“. V rozích výšivky s lidovými motivy.

Na druhé straně, na světlém pozadí, je uprostřed výšivka orla s rozepjatými křídly. Nad ním text „Orel Telnice“ s letopočtem 1907, což je podle ústního podání rok založení „Kulturně-tělocvičné jednoty Orel“. Ve spodní části je výšivka siluety nové Orlovny s letopočtem 1995 a vpravo potom znak obce Telnice s letopočtem 1244, což je datum první písemné zmínky o Telnici.

Orel – jednota Pozořice

Prapor mariánský. Na světlomodrém podkladě uprostřed je velký symbol bílé mariánské lilie nad srpkem měsíce. Nad touto symbolikou je text „Orel Pozořice“. Pod ní přímluva „Zůstaň Matkou lidu svému“.

Druhá strana v pravé části – silueta pozorického kostela Nanebevzetí Panny Marie. Ústřední text „Víra, vlast, síla“.

Stuha:

První díl s textem „Bůh žehnej Orlu“. Druhý díl s textem „Kmotra praporu 9. května 1999“.

Orel – jednota Blažovice

Prapor byl pořízen v roce 1993. Jde o prapor pracovní. Je používán na sportovních akcích jednoty, ale i do poutních průvodů. Prapor má horní stranu vyztuženou válcovou tyčí s ozdobnými zakončeními. Zavěšován je za kovové očko zapuštěné do horní válcové tyče. Za toto očko bývá zavěšen, i když je nesen v rámci slavnostního průvodu. Látka – hustá bavlna, zdvojená. Podklad bledě modrý. Po stranách modré ozdobné třásně. Obě strany mají shodné provedení. Logo Orla v bílém provedení. Pod ním název jednoty Blažovice v černém provedení. Na stuze text „V harmonii těla a duše“.

Orel – jednota Židenice

Prapor židenické jednoty, o rozměrech 134 cm x 107 cm je dílem s vynikajícími výšivkami, symbolizujícími jeho zasvěcení a příslušnost.

Na zásvětné části je středově situován sv. Václav na koni s praporem orlice v kruhové výšivce, opletené trikolorou. Text ve znění „Nedej zahynouti nám - ni budoucím“. V pravém rohu dole je státní znak s královskou korunou. V ostatních rozích bohaté výšivky lidovým ornamentem.

Druhá část má uprostřed výšivku brněnské katedrály sv. Petra, prosluněné paprsky slunce. V pravé části orel s rozepjatými křídly nad křížem s lipovou ratolestí, ovinutou trikolorou. Symboly jsou ovinuty stuhou s textem „Jednota Československého Orla vel. Brno II, Židenice-Juliánov“ 1929. V protilehlých rozích – lipové ratolesti.

Po dobu války byl ukryt u jedné z členek jednoty a po roce 1989 znovu užíván. Součástí je nová žerď s kovovým orlem, která byla slavnostně požehnána v roce 1997.

Orel – jednota Husovice

Prapor o rozměrech 2 x 2 m s původní soustruženou žerdí o délce 3,30 m. Na jejím konci je nasazen znak

Čsl. OREL-HUSOVICE. Je případné se zmínit, že do žerdi je zatlučeno 39 ks mosazných ozdobných hřebů nesoucích jména osob, podílejících se na pořízení praporu.

Ústředním motivem celého praporu je heslo „VÍRA – VLAST – SÍLA“ což je znázorněno orlem s rozepjatými křídly a křížem, ovinutým národní trikolorou s lipovými ratolestmi. Tento motiv je na celé ploše praporu – na modrém podkladě.

Prapor byl pořízen v roce 1932 a 2. října téhož roku slavnostně posvěcen. Světitel byl prelát AD. Tenora, předsedou Spolku katolického domu Jan Konvalinka. Vzhledem k silnému poškození se rada jednoty rozhodla v roce 2009 pořídit repliku.

Orel – jednota Líšeň

Prapor jednoty je bohatý výšivkami. Na zásvětné straně je na bílém podkladě medailon sv. Cyrila a Metoděje s křížem a biblí. Text v přímluvě – „Dědictví otců – zachovej nám Pane“. V rozích bohaté výšivky lidových motivů.

Druhou část praporu symbolizuje orel s rozepjatými křídly nad křížem s lipovou ratolestí, ovinutou trikolorou. Text po obvodě praporu – „Jednota Čs. Orla v Líšni 1902–1932“. V rozích praporu bohaté ornamentální výšivky.

Původní žerď s kovovým orlem na hrotu se stuhou, připomínající duchovního, který prapor světil. Text na stuze – „Světitel – otec Pavel Klimovič – Salesián“. Druhá stuha připomíná v textu – „Krutá léta totality 1949–1989“.

Orel – Velké Němčice

V Sedlákově župě nyní nejmladší prapor, který byl požehnán 28. 11. 2010 u příležitosti dvacátého výročí obnovení velkoněmčické jednoty Orla.

Na modrém podkladu jsou vyšity postavy sv. Václava a sv. Víta, kteří jsou patrony místního kostela. Tento kostel je na praporu znázorněn uprostřed mezi těmito dvěma svatými. Na hoře a dole je text „Svatý Václave a Svatý Víte, orodujte za nás!“.

Druhá strana s bílým podkladem znázorňuje orla s rozepjatými křídly, nesoucího kříž, trikoloru a lipovou ratolest. Nad ním výšivka „Víra, vlast, síla“. Pod ním letopočty 1909 (založení Orla), 1921 (založení jednoty Orla ve Velkých Němčicích), 1990 (obnovení Orla Velké Němčice) a 2010 (vznik praporu). Pod letopočty je znázorněn znak městyse Velké Němčice – *(V pravé, červené polovině je stříbrná berla vyrůstající ze spodu štítu, jejíž hlavičce se obrací doprava; v levém, zlatém poli je polovina černé orlice vlevo hledící)*. Pod znakem je název jednoty Velké Němčice.

V roce 2009 – v roce oslav stoletého výročí založení Orla, nechala starostka župy Ing. Macková vyšít pamětní stuhu všem jednotám. Slavnostně byly předány u příležitosti konání Mariánské štafety. Na bílé stuze je nápis „župa Sedláková“ a logo vytvořené k tomuto výročí s letopočty 1909–2009.

Je symbolické, že uzavíráme tuto exkurzi do historie ustavení a rozvoje naší župy statí o praporech jednot. Prapory byly vždy působivým vyjádřením idejí toho, komu příslušely. Tak je tomu i v naší velké orelské rodině.

Závěrem si nelze přát více, než aby slova a přímlyvy na našich praporech prostoupily našeho ducha k jejich naplnění. Obzvláště v dnešní době je naše přání více než aktuální ...

Zdař Bůh!

V harmonii duše a těla ...

Autoři: Alois Müller, František Urbánek

Recenze: Božetěch Kostelka

Technická spolupráce Magda Müllerová, Ing. Miluše Macková

Grafika a zlom: VERTIGO.CZ

© 2010 Brno

*Kniha vznikla za finanční podpory Jihomoravského kraje, magistrátu města Brna, města Kuřim, Orla župy Sedlákovy,
a firem: – JOHNNY SERVIS – SANITÁRNÍ SLUŽBY A TECHNIKA MORAVA s.r.o.
– TRISYS, spol. s r.o.*

KUŘIM

TRISYS
spol. s r. o.

